

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna.**

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — A tőzsde erkölse. — Rovarkárok. — A Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület és az agrárprogram. — Károlyi Mihály gróf programbeszéde. — Állampénzügyi bajok. — Megint itt a defizit.)

Vetéseinkre az időjárás eléggé kedvező. A már majdnem tulságossá vált csapadékot szárazabb idő váltotta föl, sőt némely helyről máris tulságos szárazság felől panaszok, kis esőt tartván szükségesnek. A kedvező időjárás mellett vetéseink állása kielégítőnek látszik és ha csak valami különösen kedvezőtlenre forduló időjárás, vagy rozsdá, üszög nem fogja termésállításainkat megrontani, a mindinkább közeledő aratás felé jó reményekkel mehetünk. E kedvező termésállítások a budapesti tőzsdén a bessz-párt uralmát állandósították, amely önönmagát is tullicizálja már. A termésállításokat már előre rekord-termésnek eszkomptálja, az októberi buza árát 20 K. alá szorítván. Így e héten felszínre került a 20 K.-án aluli buzaárjegyzés, amelyet a tőzsdei spekulánsok vérmes fantáziája teremtett meg. A magyar buza ezen devalvációjára azonban valószínűleg csak a spekuláció külön jegyzése marad, mert a magyar gazdák között nem igen lesz olyan, aki fáradságos munkájával és nagy befektetéssel termelt buzáját ily áron elpocsékolja. Mert nem-e elpocsékolása lenne ez a magyar buzáknak, mikor a newyorki piacon az amerikai búzát szeptember-december hónapokra 19-20 koronán, tehát ugyanolyan áron jegyzik, mint a mi tőzsdénken? Az amerikai buza pár koronával rendszerint olcsóbb, mint a magyar buza. Vagy talán a tőzsdei spekuláció arra számít, hogy a magyar gazdaközönség, okulva az ideai kampány esélyein, sietni fog ősszel az eladással, nehogy később még inkább esőkkenő árak mellett legyen kénytelen a piacot felkeresni? Ha így számít a spekuláció, azt hisszük ez a számítás nem fog beütni, mert ha még oly rekordtermésünk lenne is, gabonánk értékét a világpiac alakulásához kell irányítanunk, ez pedig a 20 koronán aluli árakat egyáltalában nem indokolja.

A spekuláció különben e hónapban ugyan-csak kített magáért. Hol föl, hol le, de inkább leverte az árakat aszerint, amint a hossz vagy a bessz volt erősebb. Hiába van a tőzsde szabályzatában paragrafus, amely az áralakulások ravasz befolyásolásának megtiltásáról intézkedik, a spekuláció hamis hírek terjesztésével vezette és vezeti nap-nap mellett az áralakulásokat. Hol rekordtermés emleget, hol rozsdát, üszögöt és jégverést, csak hogy az előállott ár-különbséget a saját javára értékesíthesse. Ez különben a tőzsde erkölcsi felfogására vág, valamint az is, hogy a jó vidéket karmai közé kaparítja, hogy véret kiszívja. Erre legfelkiáltóbb példa az a fizetésképtelenségi eset, amely a hét közepén lázba hozta az egész tőzsdét. Az egyik gabonabizományos kiterjedt megbízásokat fogadott el vidékiektől, akik bessze játszottak, a bizományos „in sich” vezette a játékot, a vége az lett, hogy az egyre süllyedő árak következtében oly differenzia állott elő, amit a bizományos rendezni már nem volt képes. Kijelentette a fizetésképtelenséget és a tőzsdén azonnal az ügy rendezéséhez fogtak. Megállapították, hogy nincsen baj, mert a tőzsde emberei csak kevéssel vannak érdekelve, ellenben a vidéki megbízók vesztesége félmillió korona, akik sirhatnak pénzüket után, de úgy kell nekik, minek játszanak. *Ez a tőzsde erkölse.* Előbb körlevelekkel felbuzdítják a tudatlan elemeket a játékra, ha azután a tőzsdésabályzatok hiányos intézkedése folytán a megbízók károsodnak, akkor egykedvűen kijelentik a tőzsdén, hogy nincsen baj, mert csak a vidék volt érdekelve.

A növényi tenyészetnek általában rendkívül kedvező időjárás dacára sűrűn merülnek fel a panaszok a gazdaközönség köréből, hogy a fiatal répvetésekben a földibolha fölötté nagy kárt okoz, azzal szemben a bolhafogók alkalmazása sikertelen volt, úgy hogy sokhelyt a répát másodszor kellett vetni és már az újabb vetéseket is erősen meglepte a bolha. E csapás elhárításának sürgösségére való tekintettel a m. kir. rovartani állomás igazgatójától, *Jablonowski Jó-*

zseftől lapunk mai számának „Rovartan” rovatában egy közlemény jelent meg, amelyben részletesen leírja a ma még alkalmazható bolhairtási módokat és amelyeket e helyen is az érdekelt gazdaközönség különös figyelmébe ajánlunk.

Meglepetéssel vettük tudomásul egy rövid értesítésből, hogy a Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület a „Köztelek” husvétii számában közölt és külön is kiadott agrárprogram fölött napirendre tért, mivel — így szól az indoklás — „nem tartja helyesnek a magyar társadalom egyes osztályai között ellenségeskedés felkeltését”.

Tudvalevő, hogy a választásokra kiadott gazdaprogramm csupán néhány olyan sarkalatos követelést karol fel, melyeket a gazdasági egyesületek évtizedek óta folyton sürgetnek. Megvalósításukat követelte tehát a gazdaprogrammban foglaltaknak mindeddig a Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület már csak azon ténynél fogva is, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének kötelékébe tartozik, mely a program minden egyes kérdésében határozottan állást foglalt. Most aztán, mikor alkalom volna arra, hogy a gazdasági követeléseknek híveket szerezzünk a parlament jövőndi tagjai között s mikor a legszűkebb érdekkörök is mind a parlamentben való érvényesülésen dolgoznak, a Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület egyszerűen megretírel. Sőt nemcsak hátat fordít multjának és hivatásának, hanem még megbélyegezni is igyekszik a gazdaprogrammot, kijelentvén ezt az ellenségeskedés káros eszközének.

Nem tudjuk ennek a különös lépésnek nyílt okát találni s nem is keressük. Ha az oportunitás szempontjai voltak irányadók, akkor nagy hibát követett el az egyesület, mert a mezőgazdasági érdekek elég széleskörűek, jogosak és erkölcsösek ahhoz, hogy azokat el ne alkudjunk, hogy értük — ha kell — nyíltan és emelt fővel harcoljunk is. Ha pedig a Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület a mezőgazdasági érdekek javára való kapacitálást csakugyan károsnak itéli (hiszen mást úgy sem tehet,

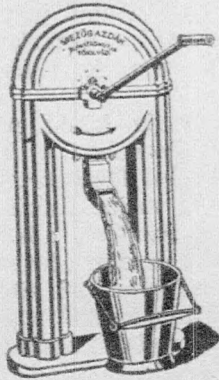
A serleges rendszerű

zuhatag kutat

a gazdasági, vasúti és katonai szakközégek a **legjobbnek ismerik el**, mert legkönnyebb hajtású, óriási vízhozamu és fagymentes. ■■■■ **Kérjen árjegyzéket a**

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Mai számunk 46 oldal.

ÉVFOLYAM.

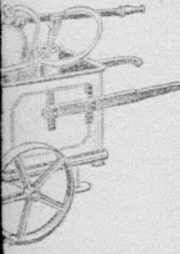
Alapítási évben.

17.000.

NYITÁRSASÁG

69. SZ.

zánok, tartányok,
Vas- és fémönt-
kezi és villamos
rek.

etik

kebefektetésre,
sei átvételével,

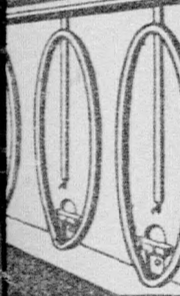
ory-u. 5.

Telefon 12-85.

EST. V.

PUZA 31. SZÁM.

MÁR ÜZEMBEN.

ÁROZÁSÁRA.

s.

E., VERSECEZ.

gol

zések ingyen.

100% SZABADALMA

várban, Buda-

szerezhető be.

izhatlan pony-

nálló Fischer-

nak szállítója.

szsinegek,

ánlatot kérni!

csak kapacitálhat), akkor egyszuszra azt a határozatot is kimondhatta volna, hogy a gazdasági egyesület káros valami, mert osztályérdeket szolgál; vagy pedig nem szolgálja komolyan a gazdaosztály érdekeit és akkor szükségtelen valami.

Mint már jeleztük, Károlyi Mihály gróf, az OMGE. elnöke f. hó 22-én látogatja meg a kápolnai kerületet, ahol több helyen programmbeszédet tart. Károlyi gróf pártonkívüli agrár-programmal lépett fel s mint ilyen egyedül áll a jelöltek között, mert akik hívei is az agrár-programnak, azok ezt politikai programjuk függelékének tekintik. A magyar ember mindenképp előtti politikai akar lenni, mindenesetre párt-politikus, lehetőleg nagy politikus és csak azután gazda. Ennélfogva ha mégannyi föld-birtokos kerül is a parlamentbe, a gazdaprogram támogatására csak a pártszempontok és párttaktikák által megengedett határok között számíthatunk, amelyek, sajnos, nagyon ingadoznak. Ezzel szemben Károlyi Mihály gróf azt a hivatást választotta, hogy a közgazdasági élet kérdéseit pártpolitikai szempontoktól függetlenül, saját súlyuk és jelentőségük szerint ítélje meg s egyedül az ország gazdatársadalmával fenntartott kötelek alapján képviselje a parlamentben a magyar föld milliós érdekeit. Így aztán az OMGE. elnöke a parlamentben is az egész ország gazdaközönségének igazi követe lesz, akit társadalmi állásán kívül erős elme és minden jóért és nemesért hevülő szív tesz méltóvá hivatásához. Az érdeklődés és a rokonszenv ritka nagy mértéke fogja kísérni azt a férfit választási körútjában, aki akar is, tud is, mer is cselekedni a gazdákért.

A tavalyi állami bevételeinkről és kiadásainkról most közzétett állampénztári kimutatás nem valami rózsás színben tünteti fel államháztartási viszonyainkat. Ugyanis az 1909-ik év zárószámadataiban 150 millió koronányi hiány mutatkozik, vagyis ennyivel haladták meg a rohamosan szaporodó kiadások az emelkedésben velük lépést tartani nem tudó bevételeket. Az idén még rosszabbnak ígérkezik a helyzet s a

kormány 200 milliós deficzittel rémitget bennünket. Az állammal szemben egyre fokozódó igények az utóbbi években több száz millióval szaporították a kiadásokat, míg a bevételek terén mutatkozó, bár állandó emelkedés ennél jóval kisebb arányu. Bosznia annexiójának költségei, a hivatalnoki és tiszti fizetések rendezése, sok halaszthatatlan beruházás s az állami üzemek üzemköltségeinek megdrágulása mind hozzájárultak államháztartásunk mérlegének fokozatos megromlásához.

A mostani kortesvilágban persze kormány és ellenzék egyaránt igyekszik állampénzügyi bajainkat a maga pártérdekei szempontjából korteszközzel felhasználni és míg a kormány a defizit előidézésével a koalíciót vádolja, addig az ellenzék a koalíciót megelőző rendszer mulasztásaira hárítja a felelősséget és a jelenlegi kormány adóemelési terveit pécézi ki a választóközönség előtt. A defizit okának, illetve okozójának ez a szenvedélyes kutatása olybá tűnik fel előttünk, mint hogyha valakinek a báza ég és oltás helyett a gyújtogató után rohan. Előbb szokás a tűzveszedelmet elfojtani s ha már megmentettük, ami megmenthető, akkor látunk a tűzvészgálathoz, a tűz okának felderítéséhez. A defizit körül folyó pereskedés helyett is üdvösebb volna a defizit megszüntetésére minden lehetőt elkövetni.

Mert sajnos, de való, hogy a magyar állampénztár jelenleg szomorú helyzetben van s a kormány, saját bevallása szerint, azért kénytelen törvénytelen folyószámlakölcsönt 100 millió korona összegben felvenni, hogy az államadóságok szelvényeit június hóban beválthassa és a legszükségesebb folyókiadásokra fedezetet találjon. Az exlex tehát erősen érezhető az egyenes adók és illetékek jelentékeny megerősítésében, míg a kiadások feltartóztatatlanul emelkednek parlamentárisan jóváhagyott költségvetés nélkül is. Eppen jókor jelentkeznek a közös hadügyi kormány a maga szertelen katonai követeléseivel, amelyekre valóban csak jelentékeny újabb kölcsönben, illetőleg végeredményben újabb adó-emelésben volna fedezet található. A kormány szigorú takarékoságot helyez kilátásba

és minden nem feltétlenül szükséges kiadást törölni akar a költségvetésből, alig hisszük azonban, hogy piros plajbásza a 400 milliós hadügyi tételek közelébe tevedjen. Az ígért takarékoság bizonyára megint csak az apró tételeknél érvényesül, régi szokás szerint gazdasági és kulturális szükségleteink kielégítésének rovására.

Nem szenved kétséget, hogy államháztartásunk rendbehozatala nem lesz könnyű feladat. A kívánt egyensúly helyreállításának első feltétele a rend helyreállása az országban és munkaképes parlament megteremtése. E cél érdekében nemcsak a nemzetnek kell józan belátást és mérsékletet tanusítania, hanem a felső körök részéről, valamint osztrák szomszédainktól is méltán elvárhatunk annyi előzékenységet, hogy merev magatartásukkal, nemzeti kívánalmaink és törekvéseink semmibevetelével a békés kibontakozás munkáját meg nem nehezítik. A magyar állam mintaszerűen rendezett pénzügyei lejtőre jutottak, nem szabad engednünk, hogy e lejtőn tovább rohanjunk alá, mert odalent államhitelünk teljes esődjé fenyeget, amely hosszú évek fáradságos munkájának minden gyümölcsét elpusztítja, hosszú időre lehetetlenné tenné a fejlődésre, nemzeti haladásra irányuló komoly és eredményes munkásságot.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Mütrágyák hatása a talaj vizáteresztő képességére.

A növényélet egyik főszükségletét a víz képezi. A növény vízszükségletét, amint azt általában fölveszik, a légköri csapadék fűdözi. A légköri csapadéknak a növényzet által való kihasználása függ attól, hogy milyen a talaj vízfoghatósága, vizáteresztő és felszívó képessége. Ujabbban mind nagyobb figyelemmel kutatják a talaj egyes fizikai tulajdonságait s különösen azokat, melyek a víznek a talajban való mozgására gyakorolnak befolyást.

TÁRCZA.

Madár-otthon.

Irta: Bársony István.

A madár a legszabadabb lény a világon, mégis rabbbá teszi a fészke, legalább ideig-óráig.

Mindenesetre legalább is addig, amíg a szülői örömök és kötelességek arra kényszerítik a madarat, hogy ehhez az ámbár csak időszakian állandó otthonához minél gyakrabban visszavisszatérjen; mi több: a költés ideje alatt onnan hetekig alighogy perczekre is eltávolzni merjen.

A fészkekfutók hamarabb válnak újra szabadokká, mint a fészkekklakók, mert amíg amazok a tojásból kibújó apró ivadékkal együtt jóformán rögtön is tartózkodási helyet cserélhetnek, addig az utóbbiaknak sokáig kell a fészkekből elmozdulni nem bíró fiaikat nevelniük, amíg azok annyira jutnak, hogy tanyájukat ők is elhagyhatják.

A fészkekklakók a költőhelyükről rendszerint szárnyon, a fészkekfutók pedig lábon távoznak el. Ehhez képest aztán a fészkekklakók bátran is fészkelhetnek fákon, odokban, sziklapárkányokon stb., míg a fészkekfutók jobbra az anyaföldre vannak utalva vagy más olyan helyre, ahonnan a lábukon is továbbállhatnak, amint a tojásból kibujtak. De valamint fészkekklakók is vannak, amelyek a földszínen költenek, úgy a fészkekfutók közt szintén akad olyan, amelyik néha inkább fészkekklakónak való helyen üti fel sátorfáját. Ilyen például a tőkerucza, amely nemcsak alacsonyabb fatöknön, hanem magas fák tetején levő elhagyott szarka- vagy varjufészkekben is szokott költeni, ahonnan azután a fiait le kell hordania.

A fészkekklakók a fiaiknak mindaddig a fészkebe

hordják a táplálékot, amíg azok annyira meg nem nőnek, hogy már maguk is szárnyra kelhetnek; de még akkor is jó ideig tart, amíg a fiatal ivadék a szülei támogatásán szorul, mint-hogy előbb meg kell tanulnia a táplálékszerzés módját. A fészkekfutók sokkal ügyesebbek. Alighogy a világra jöttek, máris fűgék és maguk próbálják élelmüket megszerezni. Anyjuk segít ugyan nekik, de távolról sem olyan túlzott gondoskodással, mint a fészkekklakóknak. Az utóbbiak rendszerint vakon születnek, míg a fészkekfutók szemé rögtön nyitva van, amint a tojásból kibujtak.

Amíg a fészkekklakók közt sok van, amelyik a régi fészket szereti megtartani s attól csak zaklatás vagy más komoly ok miatt válik meg, addig a fészkekfutóknak állandó fészke, ahova a jövő évben is visszatérne, egyáltalában nincsen. A fészkekklakók egynemelyikének a fészke szinte művészi alkotás, de mindegyik ad munkát a kis építőmestereknek, a fészkekfutók ellenben rendkívül kisigényűek ebben a tekintetben és beérik egy maroknyi fűvel, amire rátelepszene, sőt akár a pusztá földdel is, ha jó száraz és ha kellő fedezete van a fészkek tájékának. Ámbár még ez sem okvetlenül szükséges; hisz a széki csér olyan nyílt helyen költ, hogy igazán csak a mimikri mentheti meg tőle, hogy rögtön rá ne akadjunk.

Ime nagyjából a megkülönböztetések a két főcsoport között. Az már részletkérdés, hogy ezek szerint a csoportok szerint hogyan válnak széjjel az egyes fajok. A fészkekklakóhoz sorolandók például általában a nappali ormadarak, a baglyok, a gébicsek, a varjak, a pintyek, a czinkék, a rigók, a kuszók, a billegetők, a poszáták, a fecskék, a galambok, a gémekek, a golyák, a sirályok stb., míg a fészkekfutók a tyuk-

félékből (fácán, fogoly, fűrj, fajd), aztán az uszómadarakból és a futókból kerülnek ki.

Az aprólékos részletezés feladata most már minden egyes fajnak külön megfigyelése a költőhelyek megválasztása és a fészkek mődjá, formája tekintetében.

A nappali ragadozók közt például első helyen vannak a sasok, amelyek legtöbbször erős, magas ősfákon költenek, de gyakran sziklapárkányokon is. Fészkeiket évről-évre megtartják, ha csak nyugtalanítva nincsenek; sőt oly konzeratívák, hogy fészken kívül is rendszeren ugyanazt az éjjeli szállást keresik fel valamely magányos nagy fa erős sudárágai között. Legtöbbször egyet, néha kettőt tojnak s fészkeiket szinte dorongszámbamenő faágakból alapozzák, de belül türethetően bélelik. Ily fészket bajos is volna minden esztendőben újat összeróni.

A sólymok nagyon szeretik a sziklahasadékokat s a hozzáférhetetlen köpárkányokat; de fán is költenek. A vércsek közül a vörösvércse városokban is költ magas házak tornyos részeiben, falvak templomtornyáiban stb. Igazi költőanyja mégis a fa, kivált ahol jegenyefa van, azt kedveli. A kékvércse az akáczfával is beéri erre a célra s valami nagyon magasra sem kívánkozik.

A varjak közül a szürkevarju külön párban marad s magas fán szeret fészkelni; a feketevarju ellenben telepesen fészkel facsoportokban, ahol egy-egy fán néha öt-tíz varjufészke is van. Ezek a fészkelőhelyüket szintén állandóan szeretik megtartani. A csóka az odvas fát szereti s oduban legszívesebben költ; városba is könnyen beszkokik; a szarka éppen nem fészkel magasán, de mindig csak fán; sokkal vadabb, semhogy a városi zajt megszokhatná. A holló mindig csak magányos erdők ősfáin költ, jó magasán.

A gyakorlat számtalan példával igazolja, hogy a ma már általánosan használt műtrágyák néha a talaj strukturáját megváltoztatják. Éppen ezért nem érdektelen ismerni azt, hogy a talajba hozott mesterséges tápanyagok milyen módon befolyásolják a talaj vízáteresztő képességét.

Amilyen sok kísérletet végeztek a talajok kapilláris (felszívó) erejének meghatározására, mondhatni alig vették figyelembe a műtrágyák néha a talaj vízáteresztő képességére gyakorolt hatását. Az első ilyen irányú kísérleteket az amerikaiak végezték, nevezetesen A. N. Pearson és Besson, amíg azonban Pearson csak égetett mészt jelenlétében vizsgálta a talaj vízáteresztő képességét, addig Besson vizsgálatait kiterjesztette a gyakorlatban használt kálium- és nátriumtartalmu trágyafélék hatásának vizsgálatára is.

Ezen amerikai vizsgálatok szerint az égetett mészt fokozza, a káli- és nátriumsók ellenben csökkentik a talaj vízáteresztő képességét.

Majd ezen kísérletek után Krawkow, egybehangzóan a már említett kísérletekkel, azt találta, hogy nemcsak az égetett mészt, hanem a gipsz és szénsavas mészt is fokozzák a talaj vízáteresztő képességét.

A kérdéssel bővebben foglalkozik Edwin Blanck dr.¹⁾ Kísérletei ugyan pusztán laboratóriumi jellegűek, de azért mégis érdekesen tüntetik föl azt, hogy az egyes műtrágyák hatására hogyan változik meg a talaj vízáteresztő képessége. Blanck dr. kísérleteihez a következő összetételű homokos agyagtalajt használta: homok 93,647%, szénsavas magnézium 0,047%, agyag 3,747%, nedvesség 0,902%, szénsavas mészt 0,623%, szerves anyag 1,034%.

A kérdéses talajt finom törve, 1 m. hosszú és 8,5 cm. átmérőjű üvegsövegekbe töltötték, természetesen ügyelve arra, hogy a cső lehetőleg egyenletesen legyen megtöltve. Minden csőbe 1500 gramm talajt töltöttek, amelyhez a talaj súlyának megfelelően 1% trágyát kevertek. A csövek trágyázása a következő beosztású volt:

1. Talaj + 0.

2. Talaj + 1% kaint.
3. Talaj + 1% szuperfoszfát.
4. Talaj + 1% égetett mészt.
5. Talaj + 1% szénsavas mészt.
6. Talaj + 1% salétrom.
7. Talaj + 1% kénsavas ammoniák.
8. Talaj + 1% trágyakeverék, mely állott egyenlő részben kevert kaint, szuperfoszfát, szénsavas mészt és chilisalétromból. A csövekbe ezután felül egyenlő mennyiségű vizet öntöttek s megfigyelték, hogy mikor jelenik meg az első csöpp víz a cső alján, továbbá pedig az átszivárgott víz mennyiségét és minőségét. Blanck dr. azonban nem hagyta figyelmen kívül a talaj nedvességi állapotát sem s így kísérleteit első esetben 10—11% nedvességet tartalmazó talajon végezte, míg a következő kísérleteknél 1% nedvességet tartalmazó, tehát légszáraz talajt alkalmazott.

Az átszivárgott víz mennyisége nedves talajon (10—11%) öt kísérlet átlagában volt:

trágyázatlan	Átszivárgott víz köböcentiméterekben talaj +						
	káli	foszforsav	égetett mészt	szénsavas mészt	salétrom-nitrogén	ammonia-nitrogén	trágyakeverék
2908 cm ³	4862	8095	7775	4928	1616	6194	6312 cm ³

A talaj vízáteresztő képességét véve alapul, a vizsgált műtrágyák két csoportba oszthatók. Az egyik csoport meglassítja a talaj vízáteresztését, a másik csoport ellenben meggyorsítja azt. A vizsgált trágyafélék közül az első csoportba csak a chilisalétrom tartozik, a többi pedig a második csoportba. A legerősebben áteresztő talaj volt a szuperfoszfát és égetett mészzel trágyázott, gyengébb volt az áteresztő képessége az ammoniák-nitrogénnel és trágyakeveréssel trágyázott talajé. A kaint és szénsavas mészzel való trágyázás jelentéktelenül emelte csak a talaj vízáteresztő képességét.

Az átszivárgott víz kinézése nagyon változó volt, azonban a parallel kísérleteknél az átszivárgott víz minősége ugyanaz. A szuperfoszfáttal trágyázott talaj csurgalékveze éppen úgy, mint a szénsavas mészzel trágyázotté, sárgás

színű volt, de amíg az elsőnél zavarodás nem állott be, addig az utóbbi esetben a víz mindig barnás színűvé vált. A trágyázatlan és a kainttal trágyázott talaj csurgalékveze éppen úgy mint az égetett mészzel trágyázott talaj csurgalékveze tiszta volt, de ez utóbbiban állás után a kioldódott mészt kicsapódott. A trágyakeverék és kénsavas ammoniákkal trágyázott talaj csurgalékveze minden esetben zavaros volt s állás után minden esetben gyenge csapadékot adott. A salétrommal trágyázott talaj csurgalékveze szintén zavaros volt, ami minden esetben a kimosódott agyagtól eredt.

A különbözően trágyázott talajok felülete szintén mutatott eltérést. Így pl. 1 liter víz hozzáadása után azt tapasztalták, hogy az égetett mészzel trágyázott talaj felülete száradt ki leg hamarabb, ami úgy látszik szoros összefüggésben van azzal a ténnyel, hogy az égetett mészt emeli a talaj vízáteresztő képességét. Az égetett mészzel trágyázott talaj után leghamarabb száradt

ki a foszforsav, káli és ammoniák-nitrogénnel trágyázott talaj felülete, később száradt csak ki a szénsavas mészzel trágyázott és trágyázatlan talaj, a salétrom-nitrogénnel trágyázott száradt ki legutoljára.

Légszáraz, tehát 1% nedvességet tartalmazó talajnál azonban az egyes trágyázás szerint a vízáteresztő képesség megváltozik, amint az a következő adatokból is kitünik.

A vízáteresztő képesség légszáraz talajon:

(Lásd a II. kimutatást.)

Itt tehát észrevehetőleg csak az égetett mészt emeli a talaj vízáteresztő képességét.

Az átszivárgott víz minősége majdnem teljesen megegyezett az előbbi kísérletnél nyert csurgalékveze minőségével. Az 1 liter víz átszivárgása ebben az esetben nagyon lassan haladt s a víz hozzáadása után csak 2—3 nap múlva

seges kiadást alig hisszük. 400 millió. en. Az ígért csak az apró szerint gazdasági elégtelenségének

lamháztartási feladat. első fel- és munka- zél érdekében belátást és körök rész- is méltán el- gy merev ma- é. törekvé- kibontakozás magyar állam- töre jutottak, jejtön tovább felünk teljes k fáradságos elpusztítva, fejlődésre, és eredmé-

TRÁGYÁZÁS.

talaj- gére.

letét a viz- amint azt- adék földzi. nyezet által- gy milyen- és felszívó- figyelemmel- ajdonságait s- k a talajban- ást.

), aztán az- nek ki. a most már- ése a költő- módja, for-

első helyen- ör erős, ma- sziklapárká- gartartják, ha- oly konzerv- sen ugyanazt- ely magányos- obször egyet, nte dorong- de belül tür- volna min-

sziklahasa- ránkányokat; zül a vörös- izak tornyos- a stb. Igazi- ol jegenyefa- kácsfával is- on magasra- lön párban- ; a fekete- oportokban, szek is van. állandóan- s fát szereti- is könnyen- tel magasán, semhogy a- hindig csak- asan.

A fészeklakók legnagyobb tömegét az úgynevezett éneklőmadarak adják, amelyek közt ismét a legtöbben a bokros, cserjés, bozotos helyeket keresik, amikor fészkelnek. De vannak köztük odukedvelők is.

A gébics-félék közül a „töviszúró” majd mindig bokorban költ, néha elég alacsonyan; de van rá eset, hogy fára fészkel. Az őrgébics fészkelőhelye mindig elég magasan, tehát fán van. Amaz kivált kertek, ligetek, erdőszélek bokrai közt, emez az utakat szegélyező faszorokban költ.

A pintyek közül a háziverének mindenütt jó, akár a fecskéfészkekben, akár az ereszt alatti, akár a faodvában, akár a gólyafészkek bordái között; a mezei veréb lehetőleg odut keres és ott költ. A tengelicze a ligetet, a gyümölcsöst, a kert vidékét szereti; fákön költ, de gyakran olyan alacsonyan, hogy a kezünkkel elérhetjük. A kenderike a bokrot keresi s a legűrűbb helyeket választja fészkelésre. A pintyöke lakóhelye az erdő; fészket nem galyak közé, hanem vastag ágakra rakja, hogy olyan rajtuk alulról nézve, mintha göcs volna a faágon. A rigók egynemelyike a földön költ s köztük a legremekebb, a *fülemüle*,^{*)} szintén szereti a pusztá földet vagy az egészen alacsony bokrot erre a célra. A sárgarigó, amelyet viszont a tudományos összehasonlítás a varjak közé sorol, csakis a magas, sőt igen magas fákat választja költőtanyájának. A jegenyefa, a nagy tapóly-nyár, a magas hárs, a vén ákác a legkedvesebb fészkelőfái. Egy másik rigóféle: a kerti rozsdafarku (*ruticilla phoenicurus*) viszont különösen odukedvel s a fészkelőcélra kiakasztott házikót is szívesen elfogadja.

A bubosbanka (varjúféle) oduban költ, a szalakóta

*) A fülemüle tudniillik rigófaj.

szintén; a seregély is odukedvelő, valamint a harkályok is mindannyian. Hogy a kakuk milyen elveket követ, azt mindenki tudja. Ő azt tartja, hogy minek fészkeljen addig, amíg más madár elvégzi helyette ezt a munkát.

A pacírta a földön költ; a ezinke fán s oduban, de a függőzsinke remek építménye külön művészi munka. Épp ily érdekes a nádírgó fészke, amely egypár nádszálhoz van kötve-fűzve, lazán, hogy a szélnek engedhessen, esz-kálhasson a fészkek s le ne szakadjon a merev megkötöttség folytán.

A barkócszinke olyan fészket épít az aszott, száraz nád közé, hogy ember legyen, aki felfedezze a benne ülő anyamadárral együtt, amelynek a színe rendkívül mimikris és éppen olyan, mint a száraz nádé.

A poszták a bokor lakói; köztük a legszelbenn éneklő „barátfülemüle” a sűrűbb rózsabokrot s az orgonabokrot kedveli legjobban.

A kecskefejő (*caprimulgus*) a földön költ; a molnárfecske (*chelidonaria urbica*) rendszerint telepesen, egymáshoz ragasztott fészkekben, az ereszt alatt.

A galambfélék közül az erdei kékgalamb oduban költ, az örvösgalamb ligetes helyeken, kertekben, de erdőben is költ szabadon rakott fészkekben; míg a gerlicze a vágás fiatal fáira rakja a fészket legszívesebben, de kerti fákön is költ.

A házigolyát mindenki ismeri. Egészen más a sokkalta vadabb feketegolya, amely elhagyott mocsárterületek szigetiségein fákön szeret fészkelni, ágakból rakott fészket készít, amit különben néha a házigolya is megtesz, ha az udvara környékén vagy a tanya területén, ahol lakik, megfelelő fát talál. Persze erős, nagy fának kell annak lennie, alkalmas ágakkal.

A gémekek egy része fán költ, még pedig telepesen, sokadmagukkal együtt. Az éjjeligém (a

bakcsó) és a szürkegém különösen szereti ezt. A vörösgém inkább a nádasba húzódik, a bölömbika szintén.

A tyukfélék a földön költenek; a fázán a legváltozatosabb helyeken, kivált erdei réteken, de vetésben is, aztán vágásokban, sőt nádas környéken is, ha partosabb talajra fészkelhet. A fogoly a vetésben, a réteken, a lóherésekben, a gázosokban fészkel; a fűrj a kaszálókon és a vetésben; a haris a réteken. A tuzok a nagy kaszálók buja fűvében lapul meg a fészken, vagy a vetésben.

Az uszók közül a vadruczák a zombékosokban, sásas-csátés helyeken költenek. De a tókerucza néha fán is, amint már említettem. A vadlúd (nálunk csak a nagy tókelud költ) a nagy nádasok félreeső pontjain lakik; a daru is ott szeret legjobban s nehogy fészkelőhelyét elárulja, rendszerint messzire száll be s lábón közeledik a fészkehez. A kormoránok is fákön fészkelnek.

Mindannyian megegyeznek abban, hogy a fészkelés és a szaporítás ideje a tavasz és a nyár eleje, hogy a fiatal ivadéknak még legyen ideje őszig, télig, a kellő kifejlődésre és megerősödéssre. Utolsó köztük a méhészmadar, amely csak május közepétől érkezik hozzánk és partos helyeken, földbe vájt lyukakban költ.

Ősz felé azután már minden fészkek üres; a fészkekutatók rá sem ismernének arra a helyre, ahol kikeltek, úgy megváltozik ott a terep; néhol fekete szántás, néhol kopár mezőség váltja fel a tavaszi bujaságot. De ahol a fészkek meg is maradhatott a fán, a bokron: elhagyatva pusztul, korhad; abban már senki sem lakik. A legtöbbje végképpen szétzülk, de amelyiknek még lesz is új rendeltetése: várnia kell a jövő tavaszig, amikor aztán újra tatarozzák, kijavítják s hasznát vehetik.

II.

Az átszivárgott víz állaga köbeziméterekben talaj +

trágyázatlan	káli	foszforsav	égetett mész	szénsavas mész	salétrom nitrogén	ammonia-nitrogén	trágyakeverék
3920 cm ³	3195	3650	4660	3225	1345	3235	4230 cm ³

fejeződött be. Itt tehát az átszivárgás gyorsaságát az első, a talajoszlop alján megjelenő víz-csőpp után itélték meg. Ez a legtöbb trágyázásnál 1 óra volt, míg a chilisalétrommal trágyázott talajnál ehhez 8 óra kellett.

Az áteresztő képesség megállapítása mellett azonban fontos annak ismerete is, hogy a különböző trágyázásnál a talaj mennyi vizet tart vissza. A mérések szerint a visszatartott víz mennyisége a következő volt 1 liter víz átszivárgása után a légszáraz talajban:

III.

A visszatartott vízmennyiség grammokban

	trágyázatlan	káli	foszforsav	égetett mész	szénsavas mész	salétrom-nitrogén	ammonia-nitrogén	trágyakeverék
I. sorozat	+5	+0	+1	+5	+3	+12	+3	+4
II. "	+5	-2	+2	+3	+5	+8	+2	+7

Amint tehát ezen mérési adatok mutatják, a trágyázatlan talajhoz viszonyítva mindegyik trágyázásnál kevesebb vizet tartott vissza a talaj, kivéve az égetett és szénsavas mészzel trágyázott talajt. Hogy a salétrom-nitrogénnel trágyázott talaj negatív eredményt adott, azt Blanck dr. annak tudja be, hogy ezen csónél mindegyik esetben agyag mosódott ki s így a talaj víztartó képessége csökkent.

Igaz, hogy ily kevés kísérlet még nem elégséges arra, hogy ezzel a jelenség teljesen megmagyarázható volna, de már ezen kísérletekből is kitűnik, hogy a szénsavas és égetett mészzel trágyázott talaj vízfelvévő és áteresztő képessége nagyobb, mint bármi mással trágyázott talajé, a salétrommal trágyázott talajé ellenben a legkisebb.

Hogy most már a vízmozgás fenti változásának mi az oka, az csak beható vizsgálattal dönthető el. Feltehető azonban, hogy a kolloidális agyag állapota az, mely a víz mozgását befolyásolja. Ugy látszik, hogy egyes trágyások hatására a kolloidális agyag kiválik s így a vízáteresztő és a talaj vízfelvévő képességét csökkenti. Más trágyások alkalmazásánál az agyag ugyan kolloidális, vagyis finoman elosztott állapotban marad, amikor a talaj áteresztő képessége emelkedik, de emelkedik ezzel együtt a talaj víztartó képessége is.

Sajnos, hogy Blanck dr. a eszergálékvizeket beltartalmukra nézve nem vizsgálta meg. Érdekes lett volna ezen vizsgálat már csak azért is, mert ily módon ismét új adatokkal bővült volna a trágyafélék kimosódásának kérdése.

(Magyaróvár.)

Floderer Sándor.

LÓTENYÉSZTÉS.

Pótlóvazási dolgok.

Mint minden évben, mióta a pótlóvazásnál egy újabb szellem, egy modernebb éra kezdődött, úgy az idén is az osztályozás után meg-

tartatott a lábodi, ozorai, ódalmandi, ihász-marczaltói és választói katonai csikótelepeken a tenyésztők napja. Sajnos, hogy ezen új intézmény, melynek nemes célja az érintkezést a tenyésztők és a katonai sorozó közegek között helyreállítani, illetve fenntartani, nincs eléggé méltányolva, amit jelez különösen az a körülmény, hogy a tenyésztők a nevezett napokon a hadvezetőség meghívásának aránylag csak csekély számában tettek eleget. Pedig mily tanulságos lehetne az észlelések és vélemények

kölcsönös megvitatása és mily sok szép gyümölcsöt teremhetne ez a lótenyésztés terén.

A lótenyésztőknek itt alkalma nyílik az ország különböző részeiben nevelt anyag megtekintésére s így ezen az uton is hozzájuthat az ország területén működő összes ménék átörökítő képességének és a különböző kanczaanyag használhatóságának megítélésére, ami ismét nagyon megkönnyítené alkalomadtán egy szükséges ménnek vételét vagy bérbevevését menése részére. Itt figyelheti meg a lótenyésztő anyagának további fejlődését és az edző és kemény nevelésnek előnyeit, amint azt a katonai csikótelepeken gyakorolják s minnek célja:

1. a csikók szívósságát, menőkedvét és járását fejleszteni,

2. azokat a csapatoknál reájuk váró meg-eröltetés nehéz követelményeire előkészíteni,

3. anyira kipróbálni őket, hogy a selejtése, mely még ezt a munkát sem bírja, ne kerüljön a csapatokhoz, hogy ott, hol a mai kiképzési viszonyoknál fogva a közegek ugyanis már túlterhelve vannak, ne vegye igénybe a kiképzésre szánt erőt s időt, ha már itt is felismerték, hogy nincs létjogosultsága.

Az 1. és 2. cél csakis itt érhető el, mert a mai belterjes gazdaság mellett mindekevésbé tenyésztő végezhető a szükséges munkát csikóival, mert hozzátartozó nagy legelője, valamint megfelelő személyzete, hogy csikókkal a ménest hosszasan mozgathassa, nincsenek és legkevésbé lehetséges ez a kistenyésztőnél, ki csikóját vagy már 2 éves korában befogja és ezáltal időelőtti tönkreteszi, vagy pedig kukorica- és répaetetés mellett az istállóban neveli fel, mi az előbbinél is rosszabb, mert az így nevelt csikó katonai célra a limine alkalmatlan. Segíteni e bajon csak úgy lehetne, ha ménestulajdonosaink a jövőre csikókat a kistenyésztőtől elválasztás után, vagy legkésőbb egyéves korukban megvásárolnák és azokat ménesbeli lovaikkal együtt nevelnék fel, miáltal egyszersmind a különböző évjáratok természetes veszteségeit fedeznék s az ezzel járó anyagi kárt így pótolhatnák. Igaz, hogy a magyar

büszkeség, a ménes hirnevének szeplőtlen fenn tartása egyrészt, a lóhoz való vonzódás és szeretet másrészt ezen módok útjában állanak és inkább a második lehetőségre utalnak, t. i. hogy az állam mezőrendőri törvény által kötelezővé tegye a községeknek terjedelmes legelők tartását, hol a lovak, úgy mint egykoron, csikók által őrzöttve edzett felnevelésben részesüljenek; avagy legalább elősegítené, hogy a községek egymással szövetkezés útján maguknak legelőt béreljenek.

A 3-ik pont alatti szükségessé lett, mióta megszűnt a kanczaanyag erősebb kipróbálása és annak tenyészéltre való beállítása csakis külemi és hippológiai szempontok figyelembevételével történik. A régi jó időkben, midőn a tenyésztő falka után lovagolt vagy agarászott, mikor az egész közlekedés csak kocsival vagy lóháton bonyolított le, érdekében állott a tenyésztőnek edzett és gyors lovakat nevelni, hogy minél hosszabb utat rövidebb idő alatt tehessen meg. Az ily forszírozott követelmények a gyengébb egyedek felemésztették és így csak a jónak java került mint tenyésztésre alkalmas a ménesbe s garancia volt az ivadékok jószágára.

A vasút, automobil, repülőgép korszakában erőmértéknek más utat és módot kell keresni, hogy megint csak kipróbált kancza használtassék tenyésztésre, ennek ivadéka pedig úgy neveltessék fel, hogy a világhírű, keresett, mert edzett és minden nehéz teljesítményre alkalmas magyar ló az maradjon, ami volt; mert szép-külemű és nemesvérű ló a szomszédos államokban is van elég és ha fentjelzett tulajdonságait melyek őt a többi fölé helyezik, a magyar ló elveszti, elvesztette hirnevét és egyszersmind a világpiacon is, ezt pedig egy „horseman“-ségeről híres nemzet egyetlen fia sem akarhatja.

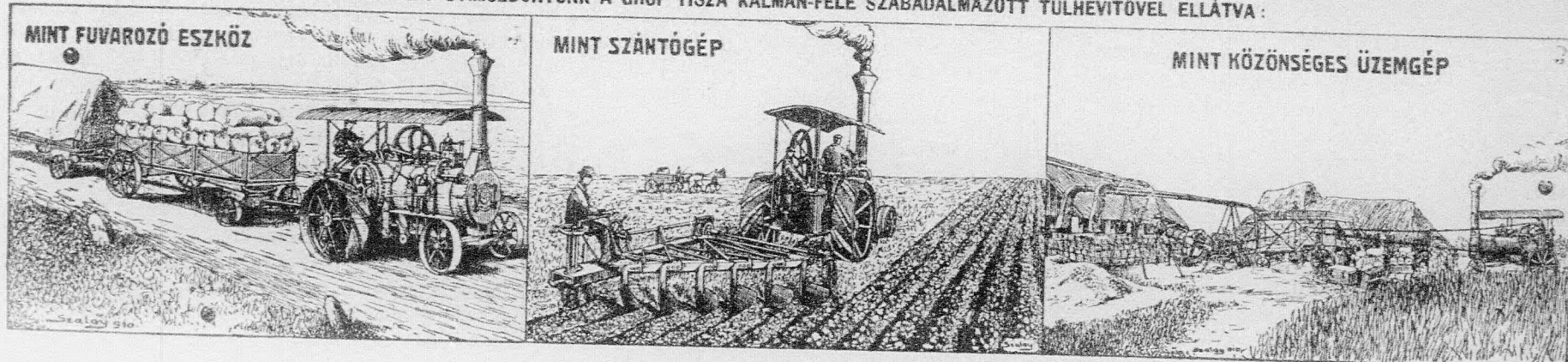
Az egyetlen terrén, hol a ló mai napság a vadászaton kívül alapos és erős próbának lesz alávetve, a lovasított katonai csapatok. Ha egy kancza 3 éven át egy lovasezred kötelékében minden alkalommal megállta helyét, ép és egészséges maradt, úgy kiállotta a tűzpróbát és bátran lehet az ilyet mint tenyésztésre alkalmasat osztályozni.

A törvényhozásnak módjában állana és kötelessége lenne a kormány útján a hadvezetőségnél odahatni, hogy lehetővé tétessék a kancza visszaszámaztatása tenyésztőjéhez, ki ellenben kötelezné magát az ivadékok 3 éves korában a megbecsült áron megint a katonaságnak átengedni. Már a hadvezetőség a csikók edzett felnevelésére tenyésztőinket azzal buzdítja, hogy a pótlóvák árát az egyes egyed igazi értékének megfelelően állapítja meg és így anyagi támogatásban részesíti. Egyszersmind megfontolás tárgyává kellene tenni, hogy az állam ezen anyagi kárpótláson kívül erkölcsi támogatásban is részesítse a tenyésztőt egyrészt azért, hogy a kiváló anyagot termelő elismerő oklevél kíséretében értékes jutaloméremmel tüntetessék ki, másrészt legfelsőbb elismerésben, rangemelésben stb. részesíttessék, úgy mint az a nemzet gazdaságat többi terén máris megtörténik.

Kezdetét ennek a hadvezetőség már szerény keretek között azzal tette, hogy a csapatok

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 19.
ajánlja speciálitá- gőzcseplőkészleteket polyva- és törekfujtatóval. (Szabadalom! Welger-féle önműködően szalmapréselevátorokat, utimozdonyokat.
sait: mindennemű Nagy munkásmegtakarítás!) kötőző

UNIVERZÁLIS UTIMOZDONYUNK A GRÓF TISZA KALMÁN-FÉLE SZABADALMAZOTT TULHEVITŐVEL ELLÁTVA:

szeplőtlen fenn
aló vonzódás és
k utjában állanak
gre utalnak, t. i.
örvény által köte-
terjedelmes legelők
t egykoron, csikó-
velesben részesül-
tené, hogy a köz-
utján maguknak

egessé lett, mióta
sebb kipróbálása
beállítás csakis
ontok figyelembe-
időkben, midőn
t vagy agarasztott,
csak kocsival vagy
dekében állott a
s lovakat nevelni,
rövidebb idő alatt
zott követelmények
tették és így csak
résztésre alkalmas
az ivadék jószágára.
ógép korszakában
módot kell keresni,
kanca használ-
vadéka pedig ugy
rű, kerestett, mert
itményre alkalmas
volt; mert szép-
omszédos államok-
zett tulajdonságait
zik, a magyar ló
es egyszersmind a
horseman"-ségéről
akarhatja.
a ló mai napság
es erős próbának
katonai csapatok.
lovasezred kötele-
megállta helyét, ép
állotta a tüzpróbát
tenyésztésre alkal-

állana és köteles-
a hadvezetőségnek
tessék a kanca
jéhez, ki ellenben
3 éves korában
a katonaságnak
g a csikók edzett
zzal buzditja, hogy
ved igazi értéke-
eg és így anyagi
zersmind megfon-
hogy az állam
ül erkölcsi támo-
nyesztőt egyrészt
t termelő elismerő
jutaloméremmel
sőbb elismerésben,
ék, ugy mint az a
máris megtörténik.
őség már szerény
hogy a csapatok

által 3 év után kitünően osztályozott lovak
tenyésztőjét a nagyközönséggel a szaklapokban
ismerteti és ezeknek elismerését fejezi ki.

Igy ezében is következő tenyésztők részese-
tek e kitüntetésben: (Lásd a kimutatást.)

Sajnos, hogy érdeműs tenyésztőink névsorát
most csak ezen korlátozott számban tüntethetjük
fel, de reméljük, hogy idővel valamennyiük elnyeri
ezen kiérdemelt elismerést, de méginkább
fentemlített és tervbevett, egyéb nemzetgazdá-
szati téren már gyakorolt teljes kitüntetését.

Örömmel vettük a fenti értekezést legilleté-
kesebb katonai helyről és a legmelegebben
ajánljuk azt olvasóink, de főképpen lótenyésztő-
tőink figyelmébe. A es. és kir. katonai pót-
lovazási főfelügyelőség, melynek élén benefai
Bacsák Zsigmond altábornagy áll, egészen új,
gyakorlatias irányu rendszert léptetett életbe,
midőn a katonaló termelője és annak konzum-
mense között szoros kapcsolatot óhajtt terem-
teni avéghől, hogy igényeiket, követelményeiket
egymással megértessék s ily módon mind a két
félnek érdekei a lehetőségig kielégíthessenek.
Hiszen ismeretes, hogy régebben aki katoná-
lovat tenyésztett, ugyszólván a sötétben tapoga-
tózott. Ha csikóit megvették, jó volt, ha nem
vették meg, hát bosszankodott, de azért nem-
igen tudta, milyen változtatásokat legyen tenyész-
eljárásában, sőt többnyire azt sem tudta meg
hogy mit kíván tulajdonképpen a katonai pót-
lovazó intézmény. E visszás helyzet orvoslására
néhány év óta minden tavasszon, kellő kihirde-
tés után, „tenyésztők napját” rendez a pót-
lovazási főfelügyelőség a katonai csikótelepeken.
(Lábad, Somogy m.; Ozora és Óadalmand,
Tolna m.; Ihász-Mareztaló, Veszprém m.;
Válaszút, Kolozs m.) Kár, hogy a vásárolt csikók
e rendkívül tanulságos bemutatása iránt a ten-
nyesztők eddig oly csekély érdeklődést tanusi-
tottak és maguk a tenyésztők érdekében kívá-
natos lenne, hogy jövőben még a távolabbi
vidéken lakók is a „tenyésztők napja” tanul-
ságos láttnivalói iránt érdeklődjenek.

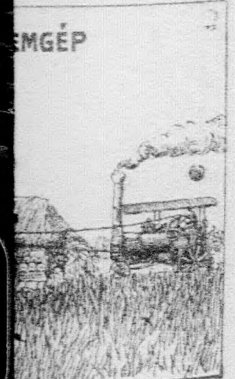
Érdekes és figyelemreméltó továbbá a cikkek-
nek az a javaslata, hogy a legelőkkel s egyéb
berendezéssel bíró nagyobb tenyésztő a kör-
nyékbéli kistenyésztőktől a jószármazásu, jó-
alkotásu, egy éven aluli csikókat megvegye és
a saját ménesebeli csikókkal fölnevelje, ily
módon megmentvén azokat a ezelszerűtlen föl-
nevelés káros következményeitől. Más államok-
ban a munkamegosztás ez üdvös módja élénk
körforgalmat okoz a tenyésztő és a fölnevelő
között. Nálunk, sajnos, hiányzik az erre való
vállalkozószellem, no meg azután sokszor egy
kis szakértelem is. Ez utóbbira pedig a tenyész-
tésnél is fölőtte nagy szükség van; hiányának
tudható be a legtöbb balsiker a tenyésztésben.
Iparkodjanak tehát tenyésztőink a kellő gyakor-
lati ismereteket a pótlovazási főfelügyelőség
utmutatása szerint a „tenyésztők napján” meg-
szerezni és bővíteni.

A legelőhiánynak a lótenyésztésre nézve oly
káros következményeiről is beszámol a cikk.
Reméljük és hisszük, hogy a földművelésügyi
kormány a nagybárra megszünt községi legelők
felújítására irányuló, már a közelmúltban meg-
indított mozgalmat a legerélyesebben támogatni
fogja és ugy a legelők létesítéséről, mint azok
fenntartásáról és rendszeres használatáról rende-
letileg gondoskodni fog.

Rendkívül fontosnak kell jelezniünk a cikkeknek
azt az észrevételét, hogy „a törvényhozásnak
módjában állana és kötelessége lenne a kormány
utján a hadvezetőségnek odahatni, hogy lehetővé
tessék a kanca visszazármaztatása tenyész-
jéhez”, természetesen azon célból, hogy kipróbált
szervezetű és képességű anyakanczák után
nevelhessen csikót. Az ezzel járó ama kötelezett-
ség, hogy a tenyésztő a csikót 3 éves korában
a hadseregnek átengedje becsáron, nem okoz-
hat semmi aggodalmat, mert ma már igen jó
árakat fizet a pótlovazó-bizottság. Eszerint elér-
kezett az ideje annak, hogy — amint helyreáll
az állam gépezetének rendes működése — a

Vásárolt	A vásárolt csikók tenyésztői	A vásárolt csikók száma	3 évi szolgálat után jelenleg									
			a bécsi katonai lovaglóiskolában	a schlosshofi tüzérségi lovaglóiskolában	katonatiszt tulajdona	tiszt	altiszt	legénységi	vállalkozónál	kisajátítva vagy elpusztult	kimutatás nélkül	
Budapesti 1-ső számú cs. és kir. pótlovazó-bizottság által	Eszterházy Ferencz gr. Deveozer	6	—	—	—	1	1	2	—	2	—	
	Geist Gáspár Gáspártelek	10	—	—	3	—	4	5	5	1	1	
	Károlyi Lajos gróf Tótmogyor	11	—	—	—	—	5	4	1	—	1	
	Metternich-Sándor Pau- lina hg.-né Pa-Gyarmat	6	—	—	—	1	1	4	—	—	—	
	Nádasdy Tamás gróf Nádasladány	4	—	—	2	2	—	—	—	—	—	
	Pálffy József gróf Szomolány	20	3	1	6	3	4	—	2	1	—	
	Szász-Coburg-Gotha Fül- öp hg. Pa-Vaes	13	—	—	3	4	1	5	—	—	—	
	Szabadhegyi Kálmán Nagy-Dém	10	—	—	2	1	2	2	1	2	—	
	Szilva István Alsószentiván	6	—	—	2	—	2	1	1	—	—	
	Teleki József gróf Dunatetőtlen	8	—	—	—	1	1	5	1	—	—	
Czegledi 2-ik számú cs. és kir. pótlovazó-bizottság által	Trautenberg Frigyes br. Moór	9	—	—	3	—	2	1	1	1	1	
	Zichy Nándor gróf Sárszentmiklós	18	—	—	1	3	2	7	1	2	2	
	Apponyi Albert gróf Pa-Gerendás	7	—	—	—	1	—	3	2	1	—	
	Baghy Imre Baghy-major	7	—	—	—	2	1	2	1	1	—	
	Károlyi Gyula gróf Cziframajor	12	—	—	—	2	2	4	2	1	1	
	Kenyeres János Pa-Atyas	15	—	—	1	2	4	8	—	—	—	
	Salgó József dr. Csudaballa	7	—	—	1	1	2	2	1	—	—	
	Stubenberg József gróf Székelyhid	8	—	—	—	2	1	4	1	—	—	
	Szent-Benedek-rend Szántód	12	—	—	2	2	5	2	—	1	—	
	Nagykanizsai 5-ik számú cs. és kir. pótlovazó-bizottság által	Bottka Antal Somogy-Bodrog	8	—	—	2	3	—	2	—	—	1
Chernel Gyula Ötvös		6	—	—	1	1	1	3	—	—	—	
Festetics Imre gróf Gyalán		10	2	1	1	1	1	2	2	—	—	
Mádi-Kovács Gerjen		8	2	—	—	3	1	1	—	—	1	
Zichy Aladár gróf Tápe		6	—	—	—	3	—	1	1	1	—	
Benczihai 6-ik számú cs. és kir. pótlovazó-bizottság által		Bánffy Ernő báró Borsa	8	—	—	2	1	1	1	1	2	—
		Lázár János Szászmáté	8	—	—	1	3	1	2	1	—	—
		Petrichevich-Horváth br. Felsőszuk	5	—	—	1	—	1	2	—	1	—
		Teleki Samu gróf Sáromberke	6	—	—	2	—	1	2	—	1	—
Miskolci 7-ik számú cs. és kir. pótlovazó-bizottság által		Forgách László gróf Mándok	8	—	—	3	—	2	2	1	—	—
	Gröber József Fővényeshát	23	—	—	1	2	8	12	—	—	—	
	Haas Ignác Nyiregyháza	9	—	—	1	1	1	6	—	—	—	
	Károlyi Mihály gróf Kompolt	11	2	—	3	3	1	2	—	—	—	
	Potoczky Dezső Bérszék	8	—	—	—	1	4	2	1	—	—	
	Szatmári érseki káptalan Pa-Hídvég	23	—	—	1	6	5	8	2	—	1	

EST,
ZL-UT 19.
utimozdonyokat.

magyar kormány a szükséges lépéseket megtegye ezirányban. Az OMGE. lótenyésztési szakosztálya, mely e kérdést már évekket ezelőtt fölvetette, bár annak megvalósításán akkor eredménytelenül fáradozott, most, hogy illetékes helyen kellő hajlandóság mutatkozik, bizonyára nem fogja elmulasztani az erre vonatkozó mozgalomnak megfelelő előkészítését.

Igen életrevaló a cikknek az a javaslata is, hogy a pótlóknak most már *igazi becsértékükön* való megváltása által nyújtott anyagi felbátorításon kívül erkölcsi jutalmazások, díszoklevelek, érmek stb. adassanak a reábolgató tenyésztőknek. A remonta-prémiumokról, melyeket Ausztriában a földmívelésügyi miniszter rendszeresített, nem tesz említést, valószínűleg azért, mivel a felbátorításnak, a támogatásnak ez a módja korántsem bír oly nagy befolyással a tenyésztés színvonalának emelésére, mint a hadseregben már kipróbált és jónak bizonyult kanczáknak a tenyésztésbe való visszahelyezése. Egyébként a tenyésztők maguk is elismerik, hogy a mai remontaárak mellett, melyek nincsenek többé annyira egységárképpen megszorítva, mint régebben, hanem az egyed tényleges értékéhez mérten lesznek megállapítva, a katonai pótló nevelése egészen jó rentabilitást biztosít, ha a csikók 3 éves korukban a katonai csikótelepek részére megvételnek.

Rovatvezető.

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

Az alsórajnai vöröstarka szarvasmarha.

Az alrajnai marha ugy a kiválóan kedvező éghajlati és legelőviszonyok, mint a dus takarmányozás és czélutadatos tenyész kiválasztás révén ma Németországnak legjobb tejelőállata, emellett hustermelése is jó, alakja semmiképp sem mutatja tenyésztését egyoldalunak, széles, öblös mellkasu, elég csontos, mégis nemes, tejelőkülemű állat, mely körülbelül 4000 darab törzskönyvelt állatnál nagy konformitást mutat azon egy különbséggel, hogy a Rajna balpartján, melynek tenyésztési központja *Kleve*, husosabb, durvább külemű, valamivel gyengébb tejelő tenyészetek vannak, míg a Rajna jobb oldalán, Weseltől Reesig, finomabb, jobban tejelő állatok találhatók. Ezen az oldalon vannak a legrégebb, legértékesebb tenyésztések.

A dus legelőkön egész nyáron át térdig gázol a fűben az állat, istállót csak a téli hónapokban lát. A lakóház mellett legelőkön tartják a teheneket, távolabb a növendékeket.

A szabadban vagy primitív deszkapajtáiban fejk az állatokat, a körültrótozott és árkolt legelőkön pásztorra nincs szükség. Ezen edzett tartásnak tulajdonítják állataik kitűnő termelő-képességét és egészségét. A kötelező tuberkulinozás, mit a gazdasági kamara végeztet, azt mutatja, hogy a legtöbb tenyésztés gümőkórmentes. A téli hónapokban a lakóházzal egybe-

épített hollandi állásu, magas istállókban tartják takarmányrépa, széna és nagymennyiségű abrakkal, ami főképp lenmagpogácsából áll. Egy-egy friss fejőstehen 8—10 kg. abrakot is kap.

Az 1½—2 éves korban beüzött üsző borjázása után 18—25 liter tejet ad, későbbi borjázás után 30—40 litert.

Egy kat. hold föld bőven ellart nyáron át 2 tehenet vagy 4 növendéket, de a föld ára utóbbi időben oly magas — 2000 tallérig kat. holdanként — hogy sokan eladják gazdaságukat és tovább vándorolnak más, olcsóbb lapályvidékre.

A tenyésztőterület 19 kontrollvereire oszlik. Az 1907. évben — melynek statisztikáját rendelkezésekre bocsátották — 228 tenyésztet 3738 tehene volt törzskönyveze. A tehének átlagsulya 539 kg., *évi tejelési átlaga 4182 liter*, *évi zsirtermelésük 137 kg.* volt, a miénkhez képest nagyon alacsony, de a hollandinál tetelesen magasabb zsirtartalommal, *3,28%-kal*. A fejési napok átlagszáma 305.

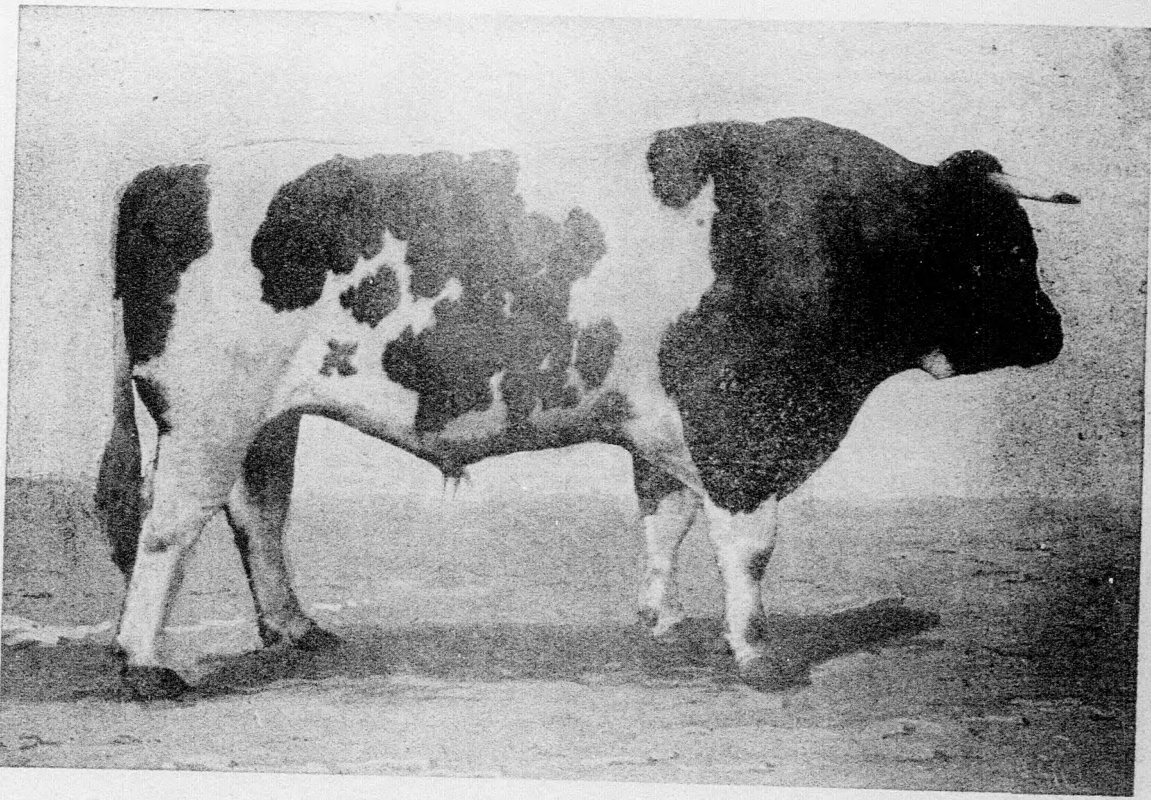
A tenyész kiválasztásnál tekintettel vannak — dán módszer szerint — arra, hogy hogyan értékesíti az állat a takarmányt, tehát nem az a legjobb tehén, amelyik legtöbbet, hanem amelyik a legolcsóbban termel. Átlag 10 gramm

költséget 2,55 márkáról szoritotta le 2,18 márkára. Ez a kétségbevonhatatlan nagy eredmény mutatja, milyen hasznos működést folytatnak a kontrollvereinek ellenőrző számításokkal, melyek alapján helyesen ki tudják választani a legértékesebb teheneket, különösen pedig a tenyész-bikákat, továbbá az adatok feldolgozása után minden gazdaságnak megmondják, bővebben etessen-e, vagy jobban takarékoskodjon az abrakkal.

Az óriási adathalmazból, ami a központnak, J. Ibansen dr. poppelsdorfi tanárnak rendelkezésére állott, még egyéb közérdekű kérdések tisztázására is volt mód.

Eszerint az átlagtejelés az első borjázástól (3578 liter) emelkedik a tizedik borjázásig (5394 liter), míg a százalékos zsirmennyiség az első borju után legnagyobb (3,35%) és azután fokozatosan süllyed. A legnagyobb *zsirtermelés* éve a hetedik borjázásra esik (155,35 kg.).

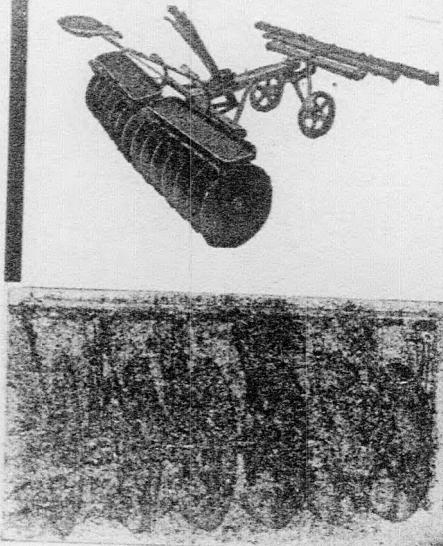
Az idősebb állatok — a hetedikétől a tizenkettedik borjuig — adják a legtöbb tiszta hasznót, tehát azon kell lenniük, hogy a jó fejősöket minél tovább megtartsák. A borjázás idejének befolyása az évi tejelés mennyiségére itt is nyilvánvaló, mert a legtöbb tejet és tiszta hasznót a december-januárban ellő tehenek adták. A nyári ellés

145. sz. ábra. „Nimród” vörös-tarka alsórajnai tájtajta bika, 6 esztendő, a düsseldorfi vándorkiállításán a II. díjjal és a gelderni tenyészszövetség kiállításán az I. díjjal kitüntetve.

zsirt 3 pfenniggel értékelve, 410,97 márka átlag-bevétellel szemben 298,41 márka volt a kiadás, vagyis 112,56 márka tiszta haszon, egy kg. zsir termelési költsége 2,18 márka. Az utóbbi négy év alatt az évi tejtermelés 553 literrel, a zsirtermelés 20 kg.-al, az évi bruttó-bevétel 60 márkával emelkedett, ami a tiszta nyereséget 52,55 márkáról emelte 112,56 márkára, a termelési

adja a legrosszabb tejelési eredményt, de tekintettel arra, hogy őszzel kezdődik a drága takarmányozás, legrosszabb azon tehenek pénzügyi mérlege, melyek augusztus-szeptemberben ellenek és pedig oly nagy az ellési idő befolyása a tejelés eredményére és költségeire, hogy a december-januári elletés 120,20 márka haszna leolvad az augusztus-szeptemberi elletésnél 58,73

Tárcsás boronáink

tökéletességét legjobban bizonyítja ama körülmény, hogy az ideai tenyészállatváltással egybekötött gépkiallításán a tárcsásboronákat vásárló gazdaközönségnek kb. 90%-a cégünknel szerezte be szükségletét, mert meggyőződött arról, hogy tárcsásboronáink ugy anyag, mint szerkezet, de különösen tartós kivitel tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak.

Hazánkban már több ezer darab van használatban. Szükségletét minden gazda saját érdekében idejében biztosítsa, mert az importálás Amerikából hosszú időt igényel!

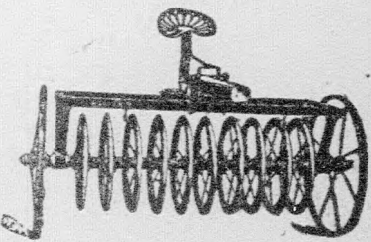
Ujdonság: Tárcsás boronák hullámos lemezekkel, kettős iker tárcsás boronák csipkés éllel.

BACHER-MELICHÁR cég.

Magyarországi vezérképviselő

Szücs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

**Campbell általajtomó-
ritók aczelgyűrűkkel!**

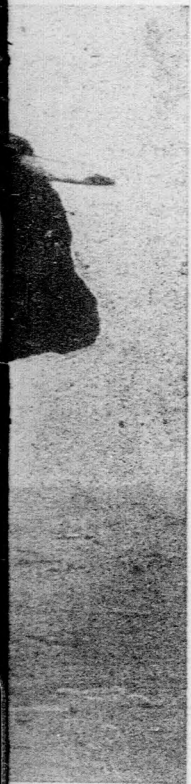

otta le 2'18 már-
nagy eredmény
dést folytatnak a
tásaikkal, melyek
asztani a legérté-
pedig a tenyész-
feldolgozása után
ndják, bővebben
koskodjon az ab-

ki a központnak,
márnak rendelke-
zérdekű kérdések

első borjazástól
borjazásig (5394
ennyiség az első
és azután foko-
zsi termelés éve a
5 kg).

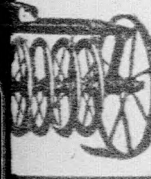
któl a tizenkette-
zta hasznót, tehát
fejősöket minél
dejének befolyása
t is nyilvánvaló,
asztót a deczem-
tők. A nyári ellés

vándorkiállításon

dményt, de tekin-
dik a drága takar-
ehenek pénzügyi
ptemberben elle-
ési idő befolyása
tségeire, hogy a
20 márka haszna
ri elletésnél 58'73

alajtömö-
gürükkel!

márkára. Az 1907. évben a Rajnavidék legjobb tehene 7351 liter 3'64% zsirtartalmu tejet adott 267'73 kg. zsirtermeléssel. Ezen tehén 494'91 márka tiszta hasznót hozott, 1 kg. zsirt 1'15 márkáért termelt.

Egy héten át jártam be a gazdaságokat, de bár a legkisebb gazda állatjait néztem is, határozottan hibás küllemű, csekély értékű állatot egyet sem láttam, sem kopasz, tulterhelt legelőt, mert ott már rájöttek, hogy nem az állatok nagy száma, hanem az általuk előállítható maximális haszon elérése legyen a gazda törekvése.

Még azt óhajtom felemlíteni, hogy egy tenyésztés, Félix Lensing-é Hüsumban, fiatal, ritka szép konformis és hibátlan állataival messze kivált az összes tenyészetek közül. Nem szívesen, de elismerték ezt a többi gazdák is és ezt Lensing egy bikájának, a híres „Nimród”-nak köszönheti, melyért 6 éves korában, mikor ivadéka látszott, milyen kiváló átörökítőképeségű, adott 6000 márkát. Ez a befektetés bőven megtérült már eddig is és hosszú időre biztosította gazdájának az elsőséget.

A rajnai marha drága, a hasasüszök ára 500—650 márka, teheneké 800 márkáig, az éves bikák ára 600 márkánál kezdődik. Amint eddig

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

Javaslat az ország szarvasmarha-állományának szaporítására.

II. *

A „Köztelek” mult számában hasonló czim alatt egy közleményem jelent meg, amelyben azon nézetemnek adtam kifejezést, hogy az ország szarvasmarhaállományának stagnációját nem annyira a bikalétszám csekély volta, mint inkább azon körülmény okozza, hogy tulságosan sok üszőborju kerül a vágóhidra s ennek következtében tehénállományunk kisebb, sem hogy segélyével lényegesebb szaporulat volna elérhető.

Sokan lehetnek gazdatársaim közül abban a nézetben, hogy hivatkozott közleményemben lefektetett elvek nem lévén adatokkal támogatva, számottevő súlyllyal sem bírhatnak, miért is celszerűnek láttam egy második közlemény keretében javaslatom támogatására érveket és pedig számszerű érveket idézni, hogy ilyen módon másoknak is megkönnyítsem e fontos ügyhöz

36,722 drb tenyészbika mellett még 14,786 drb egyéb bika is találtatott, valószínűleg hizlaldákban, amelyek talán csak az év egy kis részében, de mégis juthattak fedezéshez s így bizonyára apasztották az egy bikára jutó tehén-számot. De a 165,019 növendék bika egyik-másik is juthatott — legalább néhány hónapon át — fedezéshez s ennek folytán, azt hiszem, megállapíthatjuk azt, hogy országos átlagban nem mutatkozott bikahiány.

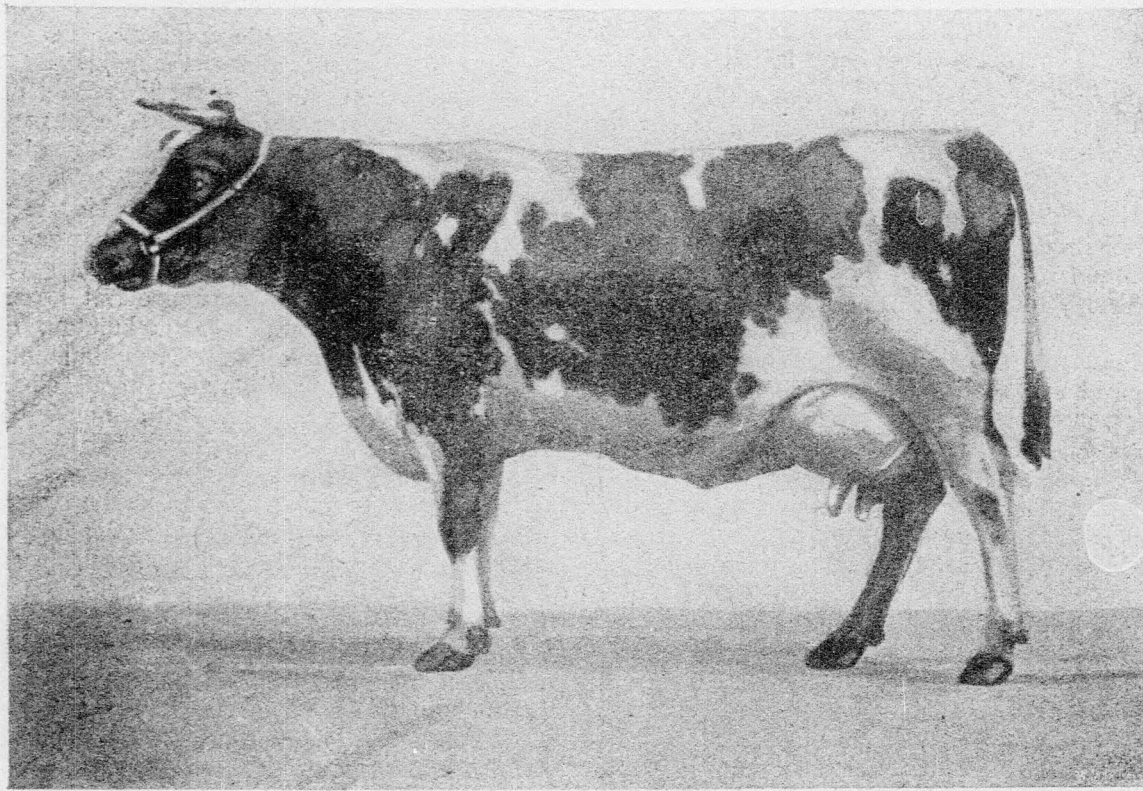
Ha azon beosztást követjük, amely hivatalosan el van fogadva s amely szerint az ország hét kerületre van beosztva, akkor egyik kerületben sem fogunk szembeötlő bikahiányt konstatálhatni. A Duna balpartján esik egy bikára 76'7, a Duna jobbpartján 63'9, a Duna-Tisza közén 66'3, a Tisza jobbpartján 77'2, a Tisza balpartján 76'6, a Tisza-Maros szögén 71'2, a Királyhágóntul pedig 94 tehén. Legfeljebb tehát a Királyhágóntul kerületre lehetne azt mondani, hogy a sikeres tenyésztés érdekében nagyobb bikalétszámra volna szükség.

Érdekes volna most már azt is tudni, hogy a szaporulat nagyobb-e az olyan megyében, amelyben aránylag nagyobb a bikalétszám, mint olyanokban, amelyekben kevés a bika. Azonban — sajnos — ezt semmiként sem lehet kiszámítani, mert azokban a megyékben, melyek állattenyésztéssel szeretettel foglalkoznak, rendkívül nagy a növendékállatok száma, legyen kevés vagy sok a bika. Így például Moson vármegyében 100 tehénre 142 drb növendékállat esik, 1 bikára pedig 55'4 tehén. Pozsony vármegyében 100 tehénre 104 borju esik, 1 bikára 73'1 tehén. Árva vármegyében 100 tehénre 73 borju esik, 1 bikára 104'4 tehén. Igaz, hogy e megye szarvasmarhaállománya folytonosan apad, de Krassó-Szörény vármegyében is 104'9 tehén esik 1 bikára, mégis 100 tehén után 88'2 borju található, több mint a legtöbb megyében s emellett a megye szarvasmarhaállománya is nagyon szép számszerű emelkedést mutat.

Ha azután keressük az összefüggést a megye szarvasmarhaállományának szaporodása vagy apadása s a tenyészbikák és tehének aránya között megint nem találunk olyan támpontot, amelyből azt a határozott következtetést lehetne levonni, hogy az apadás oka egyedül a csekély bikalétszámban volna feltalálható.

Baranya vármegye szarvasmarhaállománya folytonos és nagy apadást mutat, holott a bika és tehén közötti arány 1:51'7-hez, tehát a lehető legkedvezőbb. Maramaros vármegyében szintén jelentékeny apadás van s a bika és tehén közötti arány 1:104'4. Ugocsa vármegyében az apadás csekély s az arány 1:98'2. Szolnok-Dobokában az apadás csekély s az arány 1:79'3. Torda-Aranyosban az apadás csekély s az arány 1:71'7. Árvában az apadás jelentékenyebb s az arány 1:104'4.

Szabadka sz. kir. város szarvasmarhaállománya 15 év alatt megkétszereződött és a bika és tehén közötti arány 1:87'8. Ung vármegyében a szaporulat igen jelentékeny s az arány 1:98'7. Szatmár vármegyében a szaporulat igen jelentékeny s a bikatehén közötti arány 1:78'5.

146. sz. ábra. „Alma” vörös-tarka alsórajnai tájfajta tehén, az 1908. évi stuttgarti vándorkiállításon az I. tehéndíj nyertese.

látom, az importált állatok könnyen hozzászoknak az új viszonyokhoz, kitűnően esznek és gyarapodnak.

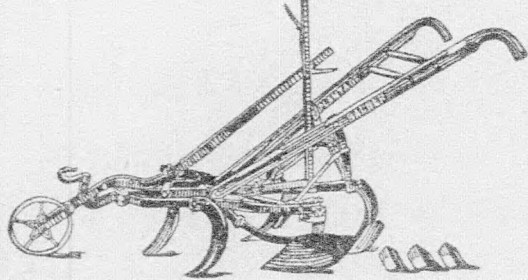
A 145—146. sz. ábrákon az alsórajnai marha kiváló példányait mutattuk be.

Schreiner Jenő.

való hozzászólását. Számszerű adataimat a mult-évi állatösszeírásból a Földművelési Értesítőből vettem át.

Tudjuk azt, hogy egy erőteljes tenyészbika 60—70 tehénre — különösen ha a fedeztetés egész évre eloszlik — jól befedezhet. Országos átlagban pedig 72 tehén esik egy tenyészbikára. Azért hangsúlyozom, hogy tenyészbikára, mert a

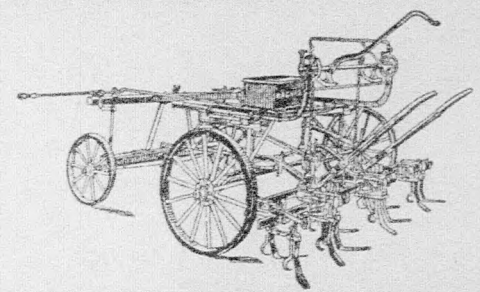
Kukoricza, burgonya, cukor- és takarmányrépa, szőlő és egyéb kapásnövények megművelésére a legcélszerűbb kapáló és töltögető fogatos eszközök

a legköltségesebb anyagból, a legmodernebb szerkezettel, olosó áron

Bächer-Melichár főraktárában.

Vezérképviselő: Szücs Zsigmond
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Különlegességek:
Plantage-jegyű egyetemes,
Laass-rendszerű többsoros
kapálógépek.

S ha valamennyi megyén végig megyünk akkor sem találunk semmi szabályosságot a bika és tehén közötti arány, a szaporulat s az állomány szaporodása és apadása között. Az egyik megyében nagyon sok tehén esik egy bikára s mégis nagy a növendékállomány s folytonos az egész megye szarvasmarhaállományának szaporodása, a másik megyében nagyon kedvező a bika és tehén közötti arány, mégis folytonos az apadás.

Nem akarom azt állítani, hogy a bikaállomány nagysága semminemű befolyással sincs az egész szarvasmarhaállomány nagyságára, illetőleg szaporodására, de miként a fenti adatok bizonyítják, *semmiestre sincs olyan nagy befolyással, hogy egyedül a bikák elszaporításával a számszerű stagnációt megszüntetni lehetne.* Feladatuk a gazdasági felügyelőknek: *ilyeszerű vizsgálódásokat eszközölni kerületükben s törekedniük kell elérni vagy legalább megközelíteni azt az ideális állapotot, hogy 60 tehenről több ne essen 1 bikára, de az ingyenbikakiosztást s a bikaállomány ez utóni elszaporítását nem lehet odaállítani mint a stagnáció egyedüli orvosságát.*

Ellenben minden indoklás nélkül is el lehet fogadni azt az állítást, hogy ahol nagy az üszőállomány, ott — legalább a jövőben — a szaporulatnak is nagyoknak kell lenni. De sőt a legtöbb esetben azt is tapasztalhatjuk, hogy ahol ma nagy az üszőállomány, ott a múltban is már jelentékeny szaporulat volt. Nagynak nevezem az üszőállományt, ahol annak kétszeres szorzata eléri a tehénállomány számát vagy fődözi azt. Mindazon megyékben, ahol az üszölétszám kétszerese megüti a tehénlétszámot, a jövőben nagyoknak kell lenni a szaporulatnak, de többnyire a múltban is nagy volt, ellenben annál nagyobb lesz az apadás, mennél inkább mögötte marad ez a kétszeres szám a tehénállomány számának s ahol ez így van, ott többnyire a múltban is apadás mutatkozott.

Árva vármegyében van 24,332 drb tehén és csak 9684 drb üsző. Ennek a kétszerese 19,368, vagyis közel 5000 drbkal kevesebb a tehénlétszámnál. E megye összes szarvasmarhaállománya kitett 1895-ben 55,303 drbot, azóta pedig lepadt 48,326 drbra. A bika és tehén közötti arány 1:1044.

Trencsén vármegyében van 54,199 drb tehén és 15,613 drb üsző, melynek kétszerese 31,226, tehát közel 23,000 drbkal kevesebb a tehénállománynál. A megye állatállománya pedig a fentebb jelzett időtartam alatt 104,789 drbról lepadt 93,136 drbra. Bika és tehén közötti arány 1:955.

Baranya vármegyében van 49,007 drb tehén és 21,869 drb üsző, amelynek kétszerese 43,738, közel 6000-rel kevesebb a tehénállománynál. A megye szarvasmarhaállománya a jelzett időközben 109,212 drbról 99,802 drbra apadt. Bika és tehén közötti arány 1:517.

Máramaros vármegyében van 49,013 drb tehén és 15,287 drb üsző. Ennek a kétszerese 30,574, 19,000-rel kevesebb a tehén számánál. A megye szarvasmarhaállománya a jelzett időközben 127,035 drbról lepadt 106,003-ra. Bika és tehén közötti arány 1:1044.

Es így tovább. Csaknem mindenütt ott, ahol

az egész állomány apadása szembetűnő, nagyon kevés üszőt találunk, ami természetesen fog magától utáni. Ellenben azokban a megyékben, amelyek szarvasmarhaállománya elismert jó s amelyekben megfelelő nagyobb szaporulat van jelen, azokban csaknem kivétel nélkül nagy üszőállományt találunk, olyant, amelynek kétszerese megközelíti, eléri vagy meg is haladja a tehénállományt.

Bács-Bodrog vármegyében van 83,395 darab tehén és 50,001 drb üsző, melynek a kétszerese 100,002, tehát 17,000-rel több, mint a tehének száma. Ennek a vármegyének szarvasmarhaállománya — mindig 1895-től 1909-ig számítva a szaporulatot — 148,302 drbról 188,653 drbra emelkedett. Bika és tehén közötti arány 1:730.

Moson vármegyében van 22,043 drb tehén és 15,149 drb üsző, melynek kétszerese 30,388, tehát nyolcezer egynéhány százzal több a tehénlétszámnál. Ennek a megyének szarvasmarhaállománya 44,039 drbról 55,214 drbra szaporodott. Bika és tehén közötti arány 1:545.

Csongrád vármegyében van 15,775 drb tehén és 10,086 drb üsző; ennek a kétszerese 20,132, négyezer egynéhánytal több a tehén számánál. Ennek a megyének szarvasmarhaállománya 39,780 drbról 43,580 drbra szaporodott. Bika és tehén közötti arány 1:602.

Szabadkán 9052 drb tehén és 4709 drb üsző van. Szaporodás 13,467-ről 26,570-re. Arány 1:878.

Ungban van 36,660 drb tehén és 18,784 drb üsző. Szaporodás 67,750-ről 82,845-re. Arány 1:988.

Szabolcsban van 48,024 drb tehén és 24,557 darab üsző. Szaporodás 112,055-ről 126,499-re. Arány 1:586.

Es így tovább. Főlegesen volna több példát felhoznom, mert miként hangsúlyoztam csaknem kivétel nélkül nagy az üszőállomány abban a megyében, ahol a szaporodás már eddig is nagymérvű s kicsiny az üszőállomány ott, ahol eddig sem volt szaporodás s ezekben a megyékben apadás lesz mindaddig, míg az üszőállomány kétszerese el nem éri a tehénállomány számát. Van azután néhány megye, mint pl. Szolnok-Doboka, ahol az eddigi apadás dacára az üszőállomány kétszerese eléri a tehénlétszámot, ami biztos jele annak, hogy a stagnáció teréről a számszerű szaporodás terére fog lépni.

Az üszőállomány kétszerese országos átlagban is mintegy 75%-kal mögötte marad a tehénállománynak. Nincs kilátásunk tehát a közeljövőben sem arra, hogy szarvasmarhaállományunk számottevően szaporodjon. Lehet hullámvás, lehet némi emelkedés, de ezzel az üszőállománnyal semmiestre sem érhetjük el, hogy szarvasmarhaállományunk az ország lakosságával arányosan szaporodjon. Még nagyobb az aránytalanság tehén és üsző között egyes megyékben, azokban éppen, amelyekben amugy is folytonos apadás van jelen s ezekben volna helye elsősorban a nagyobb szabású állami beavatkozásnak, ezekben a megyékben kellene megkezdeni először az üszőborjúk megvételeit s a kifejlődött tehének kedvezményes áron, ha kell, részletfizetésre leendő szétosztását.

Meggyőződés, hogy annak a tervnek keresztülvitelével, melyet nagy vonásokban előző közleményemben fejtettem ki, egy-két évtized alatt nagyot lehetne lendíteni szarvasmarhaállományunk számszerű szaporodásán s éppen mert erre olyan nagy szükség van, kérem tisztelt gazdatisztaimat, szóljanak hozzá minél többben e javaslatomhoz, állapítsuk meg hát, hogy csakugyan ez az az út, amelyen haladva szarvasmarhatenyésztésünket kiemelhetjük a stagnációból.

(Budapest.)

Kovácsy Béla.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Linhart György.

Vizsgálatok a burgonya levélfodrosodásáról.

Hazánk burgonyatermesztői az utóbbi években új ellenséggel kénytelenek megküzdeni: a burgonya levélfodros-betegségével. Hogy mily veszedelmes arányokat ölthet ez a baj, azt legjobban azzal jellemezhetem, hogy egyes burgonyatermesztő gazdaságok vesztesége termésben az 50, sőt 80%-ot is elérte. Mi sem természetesebb annál, mint hogy a növényvédelmi szakközégek szinte lázas tevékenységgel igyekeztek a baj okát és az ellene való védekezés módját kutatni. Hogy ez eddig — sajnos — vajmi csekély eredménnyel járt, arra bővebben nem terjeszkedem ki, mert a betegséget és az ellene megindult akeziót behatóan ismertette a Köztelek ezidei előadásainak egyikén a m. kir. növénykörtani állomás vezetője, Linhart György kir. tan.; ez előadásból tudjuk azt is, hogy a levélfodrosbetegség volta-képpen Németországból származott át hozzánk, ahol egyszersmind legelőször is kutatták okát. Appel, a német birodalmi növényélettani intézet kormánytanácsosa vizsgálatai nyomán előbb a Fusarium-félékhez, később a Verticillium-fajhoz is tartozó gombákat okozta a betegség előidézésével, felismerésével pedig e gombák kitenyésztésén kívül azt is ajánlotta, hogyha a burgonyát a szem alatt átvágjuk, a betegnél az edényfalabok sárgára színeződnek. Későbbi megfigyelések azonban arra mutattak, hogy ezek az ismertetőjelek nem elegendők, mert oly burgonya is betegnek bizonyult, melyben gomba micéliumát nem lehetett kimutatni. 1908-ban azután Sorauer berlini tanár egy cikkében, összevetve az eddigi idevonatkozó eredményeket, arra a következtetésre jut, hogy a burgonya levélfodrosbetegségét nem gombák okozzák, hanem hátrányos időjárási viszonyok, főként a sok esőzés; a gomba szerrinte csak esettel kerül a burgonyába s innen van, hogy a beteg burgonyában hol ezt, hol amazt a gombát találni, hol meg teljesen hiányzik. A betegség közvetlen okozói a kedvezőtlen időjárás okozta anyagcserezavarok a növényben, amelyek azáltal jönnek létre, hogy a növény enzimeit helytelenül működnek oly módon, hogy a cukoroldó és az oxidáló enzimek (oxidázok) közül a peroxidáz munkája kerül tulsúlyra, a tirozinázé ellenben csekélyebb, hasonlóan a fiatal, fejletlen gumókban uralkodó viszonyokhoz. E meg-

Wálasztás előtt

jól fontolja meg, utánzott amerikai rendszerű gőzekét vesz-e, vagy pedig

eredeti amerikai CASE gőzekét mely a legelterjedtebb gőzeke a világon.

Vezérképviselő: HAHN ARTHUR, BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/K.

nak a tervnek kereszt-
násokban előző köz-
egy-két évtized alatt
szarvasmarhaállomá-
lásán s éppen mért
van, kérem tisztelt
hozzá minél többben e
meg hát, hogy csak-
en haladva szarvas-
elhetjük a stagná-

Kovácsy Béla.

NÖVÉNYTAN.

art György.

**Burgonya
dásáról.**

ztői az utóbbi években
megküzdni: a bur-
vel. Hogy mily vesze-
z a baj, azt legjobban
y egyes burgonyater-
ége természetesen az 50,
sem természetesebb
védelmi szakközegek
igyekeztek a baj okát
és módját kutatni.
- vajmi csekély erde-
ben nem terjeszkedem
az ellene megindult
te a Köztelek ezidei
ir. növénykörtani állo-
y kir. tan.; ez előadás-
fodrosbetegség volta-
armazott át hozzánk,
ör is kutatták okát.
növényéletteni intézet
tai nyomán előbb a
Verticillium-fajhoz is
betegség előidézésé-
ombák kitenyésztésén
gyha a burgonyát a
bi megfigyelések azon-
zek az ismertetőjelek
burgonya is betegnek
niezéliumát nem lehe-
z után Sorauer berlini
evetve az eddigi ide-
rra a következtetésre
fodrosbetegségét nem
hátrányos időjárás
sözés; a gomba sze-
rgonyába s innen van,
n hol ezt, hol amaz
teljesen hiányzik. A
kedvezőtlen időjárás
a növényben, amelyek
y a növény enzimei
módon, hogy a cukor-
ek (oxidázok) közül a
ulsulyra, a tirozinázé
lóan a fiatal, fejlet-
viszonyokhoz. E meg-

gyződésében Sorauer Grüss vizsgálatai is támo-
gatták, aki saját módszerével („hajcsővezési
elemzés”) végzett kísérletekben azt találta, hogy
beteg burgonyában oxidázok és diasztáz nagyobb
mennyiségben vannak, mint a saját háziartásá-
ból származó, egészségesnek tartott burgonyá-
ban. Sorauernek egyébként az a véleménye,
hogy a betegség, miután rossz időjárás okozta,
ennek elmúltával minden különös beavatkozás
nélkül is meg fog szünni.

Ez a vélemény maig — sajnos — még nem
igazolódott be: a betegség Németországban már
1905-ben erősen terjedt és még ma sem szűnt
meg, aminek oka bizonyára az is, hogy felis-
merése kétségtelenül csak a bokron vagy súlyo-
san beteg gumón sikerül, míg a gyengébben
beteg gumó gyakran teljesen egészségesnek lát-
szik. Már pedig elsőrendű fontossággal bírna,
hogy a beteg gumót feltétlenül felismerhessük,
mert így a termelő legalább addig, míg védekező
módot találunk, a vetőgumó megválasztásával
védekezhetnék a károsodás ellen.

Ez okból néhány németországi és a bécsi
növényvédelmi intézet, valamint a m. kir. növény-
élet- és kórtani állomás közösen eljárva, a folyó
évtől kezdve egyöntetű kísérletek végzésébe fog-
nak, melyeknek célja a betegség lefolyásának
beható tanulmányozása, felismerése és az ellene
való védekezés módjának keresése. Evégből
állomásunk a földművelési minisztérium megbí-
zásából az ország különböző helyén természetesi
kísérleteket végez, melyeket Kern adjunktus
intéz. E kísérletekben megbízhatóan egészséges
és beteg burgonya kerül vetésre egészséges és
beteg talajban és a növényeket, valamint a ter-
mést mikológiai és kémiai vizsgálatnak vetjük alá.

Miután Sorauer szerint az egészséges és beteg
burgonya között az oxidáz és diasztáz mennyi-
sége tekintetében különbségek vannak, az e
tavasz folyamán vetésre kerülő burgonyaminták
néhányát ily irányban megvizsgáltam. E vizsgá-
latoknak azonban meglehetősen akadályok álltak
útját, miután az oxidázok mennyiség meghatá-
rozására *nyers növényben* még nincs oly mód-
szerünk, mely nagyobb számú vizsgálat végzé-
sére alkalmas; Grüssnek előbb érintett módszere,
melybe engem tanulmányutam alkalmával a leg-
nagyobb készséggel vezetett be és amely bizonyos
céloknak kitűnően megfelel, csak hozzávetőleges
felvilágosítást nyújt az enzimek mennyiségéről,
de számbeli adatok megállapítására alkalmatlan.
Oly eljárást, melylyel ilyeneket kapunk, előbb
még kellett állapítani, illetve keresni vagy módosí-
tani oly módszert, melyet tisztán előállított
oxidázok vizsgálásánál eddig is használtak. Erre
vonatkozó vizsgálataimat a Kísérletügyi Közle-
ményekben legközelebb fogom ismertetni, e
helyen csak annyira szorítkozom, amennyi az
eredmények megértésére szükséges.

A burgonyában kétféle oxidáz van, az egyik
a Bertrand-féle lakkázhoz hasonló, a másik a
a tirozináz. Az előbbi Chodat és Bach szerint
két részből áll, a peroxidyszerű *oxigenáz*-ból és
az enzimszerű *peroxidáz*-ból; magában egyik
sem oxidál, csak ha együtt vannak, a peroxidáz
ezenkívül akkor is, hidrogénperoxidot adunk
hozzá. Mennyiségüket mérhetjük oly módon, hogy

pirogallolt oxidálnak velük, mely vízben oldha-
tatlan, vörös, kristályos csapadékká, a *purpuro-
gallinná* változik. Ha tehát a burgonya vizes, friss
kivonatát előbb tiszta pirogalloldattal, másod-
szor hidrogénperoxid tartalmú pirogallollal keve-
rem, az első oldatból kiváló csapadék az oxigenáz,
a másodikból leváló purpurogallin a peroxidáz
mértékét adja. A tirozináz tirozint vagy tirozin-
tartalmú peptideket oxidál sötétszínű vegyüle-
tekké, melyeknek szerkezetét nem ismerjük.
Miután e folyamatokban a tirozinoldat átlá-
tsósága bizonyos határig folyton fogy, ezt a
tulajdonságot felhasználtam a tirozináz mennyi-
ségének mérésére, amennyiben alkalmas készü-
lékben meghatározom a folyadék átlátszóságát.
Ez előzetes vizsgálataim eredményeit az alábbi
táblázat tünteti fel:

A burgonya el- nevezése	Beküldő	Beteg ?	Milligramm purpurogallin		Átlátszat- lansági % tirozináz- tól
			oxigenázról	peroxidázról	
1 Prof. Woltmann	Növénykörtani áll.	—	19.1	79.0	Nem határozottam meg
2 " "	" "	Levélfodros, puha gumók	16.9	104.2	
3 Prof. Rózsa J.	Növénytermelési áll.	—	1.2	155.7	
4 " "	" "	Levélfodros	12.0	123.6	
5 „Weisse Königin”	" "	Gyűrűsbetegség	15.9	94.5	
6 " "	" "	1 félig elrothadt gumó	7.7	168.0	
7 Prof. Woltmann	" "	—	27.4	110.3	
8 " "	" "	Levélfodros, csupa puha gumó	28.1	105.5	
9 Canada	" "	—	24.1	161.0	
10 " "	" "	Levélfodros, köztük puha gumók is	15.4	177.7	
11 Up to date	" "	Levélfodros, épnek látszó gumók	25.0	90.2	
12 " "	" "	Levélfodros, csupa puha gumó	14.9	130.9	

E táblázatban az oxigenáz és peroxidáz
mennyiségét jelző purpurogallin 8 gr. darált
burgonyának, a tirozináz arányszámai 2 gr.-nak
felelnek meg. Kiténik e táblázatból, hogy a
megvizsgált minták egészségi állapot és oxidáz-
tartalma között, néhány esetet leszámítva, nem
sikerült összefüggést találnom. Ugy látszik, eddigi
vizsgálataimból (melyeket azonban egyelőre még
nem közölhetek), hogy hasonló a viszonyok a
kátalánál is, annál az enzimmél, mely hidrogén-
peroxidból oxigént tesz szabáddá *oxidáló hatás
nélkül* és amelynek ennélfogva az oxidálási
folyamatok szabályozásánál van jelentősége. E
kísérleteket őszszel, midőn állomásunk kísérleti
telepeiről származó, kiválasztott gumók állnak
rendelkezésemre, az alvó gumón szándékozom
folytatni.

A vizsgálatoknak azonban, ha az enzimeken
kívül egyébre ki nem terjeszkedünk, az oxidá-
zokon és a kátalázon kívül más enzimeket is

tekintetbe kell venniük, mindenekelőtt a cukor-
rosító, továbbá a fehérjebontó, sejtanyag (cel-
lulóz) oldó enzimeket és a zimázt. Megnehezíti
e kísérleteket, hogy a vizsgálati anyagot rögtön
fel kell dolgozni, mert különben az enzimek el-
bomlása folytán hamis eredményeket kapunk.
Épp ezért tömegvizsgálatokat a szó oly értele-
mében, mint azt a mezőgazdasági kémiai elem-
zéséknél megszoktuk, egy ember nem végezhet.

Mindazonáltal a vizsgálatokat ez irányban
folytatni kell, mert ha ezideig pozitív ered-
ményekről nem is számolhatunk be, minden-
esetre oly viszonyokba nyerünk bepillantást,
melyekkel eddig egyáltalában nem vetettünk
számot, holott élettani és ennélfogva a betegség
megítélése szempontjából bizonyára elsőrendű
fontosságúak. A vizsgálatoknak mindenesetre ki

kell majd terjeszkedniük a csirázó gumóra,
melyben az életjelenségek fokozott mértékben
jutnak érvényre az alvó gumóval szemben.

Magyar-Ovár.

Doby Géza dr.,

a m. kir. növényélet- és kórtani
állomás vegyészje.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

**Sürgös bolhairtás a répa-
tablakon.**

Napról-napra egyre riasztóbb hírek érkeznek,
hogy a földi bolha itt-ott már a harmadik vetésű
cukor- és takarmányrépát teljesen kipusztította
és hogy az újabb vetések megmentése alig kép-
zelhető. A panaszokból az is kiderült, hogy a

KI BIRTOKOT venni, eladni, bérbeadni, bérbevenni óhajt,
:: :: **forduljon az** :: ::

ÁLTALÁNOS FORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGHOZ Budapest, U., Mérleg-utca 4. Telefon (interurban):
(GRESHAM-PALOTA). 64-54.

Felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgál az igazgatóság:

Igazgatóság: kaposméréy Mérey Lajos elnök, dr. Hetényi József alelnök, nagybarcsai
dr. Barcsay Andor, dr. Farkasházy Zsigmond, Gömör Elek, Horthy Elemér, Makra Imre,
dr. Lévy József, Löbl Rezső, Nagy Béla igazgatósági tagok.

Stt

t vesz-e,

zekét

UT 52K.

bolhafogó talyigákkal való védekezés lehetetlen, mert a bolha nem ugrik fel a fogó előtt.

Az eddig szenvedett károk oka egyrészt abban keresendő, hogy ez idén sok a különféle földi bolha (kivált, ahol tavaly sok volt a vadrepce és a koshomlok, *Draba*) és hogy az április és május első fele igen hűvös és esős volt, amikor a bolha a bolhafogó előtt csakugyan nem ugrott, azaz a kátrányos deszkával vagy vászonnal nem volt irtható. Másik baj az, hogy legtöbb gazda, amikor a bolha a répát megette, vetett azonnal másodszor és harmadszor, anélkül, hogy bevárt volna legalább egy-két meleg, verőfényes napot, hogy előbb összefogja a bolhát és csak a bolhától megtisztogatott földbe vetette volna az új répát.

E bajon most már csak úgy lehet segíteni, hogy akár a már fertőzött répát, akár azt a táblát, amelyet még pótlólag répával be akarnak vetni, mennél előbb megtisztogatják a bolhától. Ez csak verőfényes, meleg időben lehetséges. Ilyenkor kell a déli órák alatt (meleg időben már 9-10 órától, délutáni 3-4 óráig) teljes erővel bejáratni a bolhás táblát és mellette a vadrepce és gyomos helyeket is. Ha ki van irtva a bolha, a ragás megszűnik, illetőleg a tiszta tábla bevethető ismét répával. Természetes, hogy az irtást azután is kell folytatni, mert a bolha más, meg nem közelíthető helyekről is száll ide és meglepheti ismét a már tiszta helyeket.

Ha pedig olyan nagy a répa, hogy az a bogarak ellen is 3-4% klorbariummal permetezhető, rögtön permetezni kell a földi bolha ellen is. Sajnos, az előrehaladt idő miatt most már csak ez a két eljárás enyhítheti a bajt.

Megelőzni vagy legalább kisebbiteni a bajt lehetett volna már áprilisnak első felében is, mert a most meglevő bolha már akkor is volt s aki répáját megnézte akkor, láthatta, hogy az gyülekezni kezd benne. Akkor volt néhány meleg napunk, amikor a bolhairtás jól sikerült volna.

A fő most az, hogy habár a május további része esős volna azután is, az itt-ott akadó egy-két óras meleg időt, amikor a bolha ugrik, rögtön fel kell használni a bolhairtásra s rögtön munkába kell venni mennél nagyobb számú bolhafogót, hogy a bolhával mennél rövidebb idő alatt és gyökeresen végezzünk.

A bolhafogót (talyigát) nem irom le, mert az itt már többször megtörtént és le van írva és le van rajzolva a reparavárokról szóló könyvemben is.

Jablonowski József.

A veresnyaku árpabogár (*Lema melanopus*).

A „Köztelek” f. évi 28-ik számában a „Veresnyaku árpabogár (*Lema melanopus*)” cím alatt az árpavetések ezen kártevőjéről és az ellene való védekezésről esik szó. Rézgálic- és klorbariumpermetezésről történik említés. A klorbariumpermetezést mint kísérletet Jablonowski József ur említi.

Miután én az 1908-ik év tavaszán a *Lema melanopus* ellen a klorbariumpermetezést már alkalmaztam, talán nem lesz érdektelen ennek eredményét röviden közreadni.

Tekintettel azon gazdálkodókra, kiknek ezen árpa- és zabkártevőhöz még nem volt „szerencsésük”, talán meg lehet említeni annyit, hogy a *Lema melanopus* jelenléte az árpán már messziről észrevehető azáltal, hogy a megtámadott árpa foltonként egészen megfihéredik. (Ezért vetésfihéredő-bogárnak is nevezik.) Közlebről nézve, a levélzetten megtaláljuk a bogár csigaszere-nyálkás lárváját. Ezen lárvát a levél egyik oldalán lerázza az epidermist a klorofillal együtt (ez okozza a megfihéredést), míg a levél másik felét nem bántja. Rágása igen jellegzetes egymásmelletti és fölötti vonalkasalaku. Jelenléte a leirtak szerint nagyon könnyen megállapítható.

Az 1908-ik év tavaszán nagy küzdelmet folytattam a czukorrépán, éppen Jablonowski ur szives utasítása szerint, a répabogár (ormányos bogarak, *Cleonusok*) ellen 3%-os klorbariumpermetezéssel.

Közvetlenül a czukorrépatábla mellett volt egy tábla árpavetés, amelynek szélén 3-4 fehér folt ragadta meg figyelmemet, amit — pedig arra jártam előttevaló napon is — addig nem láttam. Ez igen könnyen megtörténhetett, mert — amint később megtudtam — a *Lema* rágása annak nem nappali, hanem éjjeli szórakozása. Csakugyan ez a kártevő volt jelen, amelyet akkor még nem ismertem s miután a mellette levő czukorrépán a klorbariumpermetezők éppen jelen voltak, két permetezőt a fihéredő árpához rendeltem; ezen foltokat és körülöttük 1-2 lépésnyire a szélén is megpermeteztettem az árpát, úgy gondolva, hogy ha a klorbarium árt a *Cleonusnak*, miért ne árthatna ennek az ismeretlen férregnek is. Ezen permetezés eredménye az volt, hogy a baj tovább nem harapódzott, sőt a megtámadott foltokról is eltűntek a csigák s a *Lema* az árpa termésére semmiféle káros hatással nem volt.

Mindezeket elmondani azért tartottam helyénvalónak, mert Jablonowski ur felhívása folytán aktuálisá vált a klorbariummal való védekezés kísérlete s ehhez véletlenül előre is szolgálhattam konkrét adatokkal.

Komárom-Tárkány.

Göttmann Ferencz
urad. intéző.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 8-án tartotta Pécsen *Ország* Lajos elnöklésével és 1200 egyesületi tag részvétele mellett ezidei rendes évi közgyűlését. *Ország* Lajos elnöknek élénk helyesléssel fogadott megnyitó beszéde után, melyben kitaró munkásságra és összetartásra serkentette az egybegyűlt gazdaközönséget, a közgyűlés tudomásul vette az egyesületnek a múlt évben kifejtett széleskörű tevékenységéről szóló elnöki jelentést, jóváhagyta a számvizsgáló-bizottság által előterjesztett 1909. évi zárószámadatokat, valamint az 1910. évre szóló működési tervet és költségvetési felőrirányzatot. Sajnálattal vette a közgyűlés tudomásul *Szeifricz István* cz. püspök, alelnöknek lemondását s *Jeszenszky Imre*

indítványára elhatározta, hogy a távozó alelnöknek küldöttség útján fejezi ki mély háláját és köszönetét az egyesület vezetése körül 12 éven át kifejtett önzetlen és tevékeny működéséért. Alelnököknek egyhangulag *Jeszenszky Imre* és *Szauter Gusztáv* lettek megválasztva. A megüresedett igazgató-választmányi tagsági helyek betöltése és a választmányi kiegészítése kérdéséhez *Palacsai Dénes* e. tag szolt hozzá, kérve, hogy a kisgazdáknak nagyobb befolyás biztosításáért az egyesület ügyeinek vezetésénél. *Förster Jenő* e. titkár megállapítván azon ténny, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek közül épp a baranyai az, mely igazgató-választmányában mindig tért nyitott a kisgazdák érvényesülésének és közreműködésüknek mindig örömmel fogadta, a közgyűlés *Szeifricz István*, *Döry Ödön*, *Csányi Sándor*, *Deutsch Jenő*, *Szucsits Kálmán*, *Tyószits Sándor*, *Fonay Lajos*, *Kisfaludy Dezső*, *Dorner Lajos*, *Frey János dr.*, *Grósz Imre*, ö. *Halas Vince*, *Höcker Agoston*, *Mándy György*, *Krammer Róbert*, *Máttyus Soma* és ifj. *Kresz Ferencz* egy évre beválasztotta az ig-választmányba. *Palacsai Dénes* e. tagnak a *hidegvérűlovak tenyésztésének meglőnyebbitésére* vonatkozó indítványa elfogadtatván, a közgyűlés pályázati díjak kiosztásával véget ért.

A Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 12-én tartotta rendes tavaszi közgyűlését *Kálmán Rudolf* elnök elnöklésével. A közgyűlés az egyesület múltévi működését feltüntető elnöki jelentést, amely részletesen számolt be az egyesület egyévi tevékenységéről és behatóan ismertette azon nagyarányú tevékenységet, amelyet a gazdasági ismeretek és hasznos téli foglalkozások üzéséhez szükséges ismeretek terjesztése terén az egyesület kifejtett, amely szerint 11 előadóval 33 közszépen 60 gazdasági előadást, Tatán egy 3 hónapra terjedő, rendszeres oktatással összekötött téli gazdasági tanfolyamot; szintén Tatán, az egyesület szőlőtelepén egy 10 hónapra terjedő szőlőmunkásképző tanfolyamot; továbbá 4 községben 2-2 hónapra terjedő háziipartanfolyamot rendezett az egyesület: tudomásul vette.

Elfogadta és jóváhagyta továbbá a közgyűlés az előzőleg tartott előkészítő igazgató-választmányi ülés összes határozatait. Jóváhagyta az egyesület múltévi számadását és a felmentvényt megadta; tudomásul vette az egyesület titkárnak a téli gazdasági előadások és háziipartanfolyamokról előterjesztett jelentését; elhatározta, hogy megkeresi a vármegye törvényhatóságát és felkéri, hogy a beszűntetett II-ik gazdasági vándortanári állást újból rendszeresítse és annak javadalmazásához újból kérje az eddig adományozott 1000 K. évi államségélyt; kimondta, hogy a „Komáromvármegyei Mezőgazdák Szövetsége”-be belép 20 üzletrezzszel; a vármegye köztereinek befásítása tárgyában megindított hatósági eljárás sikeresebbé tétele czéljából megbizta az egyesületi titkárt, hogy hivatalos utazásai alkalmával írja össze az egyes községekben a befásításra alkalmas köztereket; hozzájárult a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület által a *gazdasági cseléd- és munkáspénztár kibővítése* és helyes irányban való módosítása tárgyában hozott határozathoz; kimondta, hogy az Országos Magyar

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK

és LOKOMOBILON.

NEM TŰZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!

LEGOLCSÓBB ÜZEM!

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK

WOHANKA ÉS TÁRSA

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

árvózó alelnök-
hely háláját és
körül 12 éven
működéséért.
Károly Imre és
szülv. A meg-
tagsági helyek
zítése kérdésé-
hozza, kérve,
biztosít-
ésénél. Förster
on tény, hogy
közül épp a
alaszmányában
tenyésülésének
mmel fogadta,
Ödön, Csányi
Imán, Tyószits
Dezső, Dörner
Imre, ö. Halas
György,
és ifj. Kresz
az ig.-választ-
k a hidegvérü
ítésére vonat-
a közgyűlés
ért.

ági Egyesület
zi közgyűlést
l. A közgyűlés
ét feltüntető
számolt be-
éről és be-
tevékenység-
k és hasznos
ges ismeretek
fejleszt, amely
60 gazdasági
terjedő, rend-
gazdasági tan-
ület szülőtele-
munkásképző
2—2 hónapra
ezett az egye-

a közgyűlés
gazdát-választ-
lövahagyta az
felmentvényt
esület titkárá-
és háziipartan-
; elhatározta,
nyhatóságát és
gazdasági ván-
se és annak
z eddig ado-
yt; kimondta,
ogazdák Sző-
; a vármegye
megindított
ezéljából meg-
talos utazásai
égekben a be-
járult a Pest-
tal a gazda-
kibővítés és
gyában hozott
szágas Magyar

Gazdasági Egyesület azon megkeresése fölött, hogy az egyesület tegye magáévá és terjessze az általa kidolgozott agrárprogramot, napirendre tér, mivel „nem tartja helyesnek a magyar társadalom egyes osztályai között való ellenségeskedés felkeltését”.

A Krassó-Szörényvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 12-én tartotta Fialka Károly elnöklése mellett rendes tavaszi közgyűlést, melyen a vármegye kiscgazdái közül is sokan jelentek meg. Póka József titkár terjesztette elő az egyesület multévi működéséről szóló jelentést, melyet a közgyűlés elismerése mellett vett tudomásul. Az egyesület működésének eredményeképpen ma már két gabonaktár-szövetkezet, 2 fogyasztási szövetkezet, 41 hitelszövetkezet, 14 állattenyésztési szövetkezet és 6 gazdakör működik a vármegyében, mely utóbbiaknak következtében 253 kiscgazda lépett be az egyesület tagjai közé. Négy községben rendezett az egyesület háziipari tanfolyamot, melyen 138 tanuló 2056 drb háziipari cikket készített. 16 községben tartott az egyesület népies előadást. Három helyen rendezett szarvasmarhakiállítás. Daruvár községben gépbemutatót és a kiscgazdák között 235 métermáza mezőhegyi buzavetőmagot osztott ki. Az egyesület közvetítése útján 32 drb vetőgép került a kiscgazdák kezére. A földmívelésügyi kormány támogatásával 200 drb nemes baromfit osztott ki és Gavosdián jól sikerült tenyészbaromfi vásárt rendezett. A budapesti országos állatképzésre és a mosonvármegyei tejszövetkezetek megszervezésére két ízben tanulmányutat vezetett. Az egyesület vagyona a mult évben 8000 koronával szaporodott. Póka József ismertette azután a Pestvármegyei G. E.-nek az országos gazdasági munkás- és cselédszervezetek humánus szellemében való megszervezésére vonatkozó javaslatát, melyhez a közgyűlés lelkesedéssel csatlakozott és érdekében a földmívelésügyi kormányhoz feliratot intézett.

A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 18-án tartotta évi közgyűlést Hoyos Miksa gróf elnöklése alatt. A szerte folyó választási küzdelem miatt a közgyűlés látogatottsága nem volt olyan élénk, mint különben lenni szokott, mindazonáltal a megye legkülönbözőbb vidékeiről egy-egy nagy-, mint a kisbirtokosok képviselve voltak.

A közgyűlés meglegedetten vette tudomásul az elnöki előterjesztésből az egyesület multévi tevékenységéről szóló jelentést, melynek eredményei különösen Hoyos Miksa gróf odaadó, lelkes fáradozását dicsérik, ki Bogyay Emil titkár személyében derék, komoly munkatársat bír. A vármegyei mezőgazdasági élet szervezésének és fellendítésének munkájához újabb Somssich Gyula gróf csatlakozott teljes tevékenységének odaadásával, de sajnos, még mindig sokan vannak olyanok, akik közömbösen félrevonulnak és madártávlatból nézik néhány kivételen lelkes és buzgó egyéniség fáradozásait.

Pedig a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület vezetősége a gyakorlati alkotások terén is példatadó eredményt ért el, amennyiben vele szerves kapcsolatban áll a vármegyei fogyasztási szövetkezet nagy tárházával és élénk forgalmu üzletével, továbbá a Somogyvármegyei Agrárbank, mely az utóbbi időben kezelése alá vette a kaposvári vas- és gépgyárat is s ilyen módon

abba a helyzetbe jutott, hogy a fogyasztási szövetkezet után a gazdaközönség gépszükségletének egy részét saját gyártmányu gépeivel szolgálhatja ki; tehát úgy a feldolgozás haszna, mint a munkaköltség a vármegyében marad és a lakosság keresetét gyarapítja. A gyárüzem a fokozatos fejlődés útján halad, most már az egyszerűbb vetőgépek bevezetését is tervezi és semmi kétség, hogy helyes üzleti irányítás mellett a vármegye mezőgazdasági életének hatalmas tényezőjévé válhatik.

Közgyűlés után Révész István gazdasági tanintézet tanár tartott igen érdekes előadást a bolgár kertészetről. Ezután társasbédre gyűltek össze a gazdák, mely alkalommal Hoyos Miksa gróf emelt szót, vendékvül meleg elismeréssel emlékezett meg az agrárprogramról, mely magyarzattal ellátva minden érdeklődőnek megküldetett s mely valóban értékes feladatok megvalósítására igyekszik a gazdaközönség figyelmét felhívni. Hoyos gróf arra biztatta gazdátársait, hogy bármilyen pártpolitikai nézetet valljanak is, okvetlenül kívánják meg jólétjüktől, hogy ezek az agrárprogramhoz csatlakozzanak. Buday Barna, aki az OMGE. képviselőtében vett részt a somogyi összejövetelen, a magyar és a német gazdák közötti különbséget fejtegette s ez kivált abban áll, hogy míg a német gazdák gyakorlati politikát folytatnak s a politikát ők voltaképpen gazdasági előrehaladásuk eszközüül tekintik, addig nálunk a politika legtöbbször önezel, meddő virtuskodás, mely gazdáinkat megadóztatta és végül is tönkretesz. Kifejti, hogy az agrárpolitikának nem a kormányhoz intézett feliratokban, hanem olyan gyakorlati intézmények életrehozásában kell a feladatát keresnie, amely kis- és nagygazdát a gazdasági érdek szálainál fogva erős, megbontatlan hadtestté tömöríti. Meleg elismerését fejezi ki Hoyos Miksa gróf és Makfalvy Géza vármegyei főispán gazdátársadalmi tevékenysége iránt. Bogyay Emil Makfalvy Gézát éltette, Makfalvy a harmónikus közigazdasági fejlődés hívének vallotta magát, melynek alapja a virágzó mezőgazdaság. Kunfy Károly az agrárlobogó alá való sorakozásra buzdított, végül a jelenvolt kiscgazdák egyike igen okos és szép szavakban arra kérte a jelenlévő nagybirtokosokat, hogy foglalkozzanak bizalommal és szeretettel a kisbirtokosnéppel is, mert ez a feltétele annak, hogy a kis és nagybirtokosok között a szolidaritás szikszékes érzése kifejlődhessen. Társasbéd után Hoyos és Somssich grófok vezetése alatt a helybeli vas- és gépgyárat tekintette meg a társaság.

IRODALOM.

Bársony István új könyve.

„Magyar földön” a címe a Bársony István legújabb könyvének és ami ebben a gyönyörű könyvben a természetfestés legremekebb színeivel meg van örökítve, azt mindent a magyar földből, annak a szépségeiből eredő ihlet adta ennek a mi régóta ismert leíróművésznőnknek a tollára. A természet minden érdekességének a változatát benne találjuk a Bársony legújabb kötetében, amelyben a költészet ölelkezik a

legigazibb igazságokkal. Előttünk van ebben a rendkívül hangulatos könyvben a magyar puszták világa, ahol a csend az ur, a mindjobban ritkuló nádasok titokzatossága, amelynek annyi rejtelmes hangja van; aztán a berkek, a ligetek és a nagy erdők, ahol a nappali magány épp oly édes, amely szorongással teljessé tud válni az éjszaka. Akit Bársony István kalauzol végig mindezen: az a legszebb panorámákat fogja végignézni s mindegyik képhez újra meg újra visszakívánczik. De nemesak a magyar természet külsőségeiben gyönyörködhetik itt az olvasó, hanem egy sereg speciálításában is a magyar alakoknak. Gulyásokról, pásztorokról, pusztai és erdőlakó emberekről kap egy-egy pompás arcképet; eközben megszólal itt-ott a puszták, a nádasok és az erdők zenéje is, aminek egyrészt abban van az érdekessége, hogy megrendelni nem, csakis ellesni lehet. Bársony új könyvével különben közelebb bővebben kívánunk foglalkozni. A remek könyvet az Athenaeum adta ki, fényes kiállításban; a képek, amelyek a szöveget szemléltetik, Olgyay Ferencz művészi munkái. Van a kötetben egy sereg hangulatos kezdő és végző képen kívül 12 elsőrangú színes műmelléklet, amely mind pompásan illeszkedik bele a maga nemében egyedülálló művészi szövegbe. A kötet címtáblája a címének megfelelően magyar alföldi tájat ábrázol, akáczfák mögött elnyúló távlatlalt, a magyar puszták végtelenségével, ahol apró tanyák, tavak és pipacsos mezők váltakoznak. Ezt a címtáblát Kötász Károly festette igen szerencsés invenczióval és ehhez méltó művészetel is. A remek könyv egészben véve az utóbbi évek legkiválóbb irodalmi termékei közt van egy tartalmával, mint a külsőségeivel. Ára pompás díszkötésben huszonegyezer korona.

Utmutatás a próbafejésekhez és táblázatok a próbafejési eredmények és zsirvizsgálatok kiszámításához. Irta és összeállította: Venczel Lajos. Uradalmak, gazdaságok, melyek tehenészetekben a tenyész kiválasztásnál a termelő-képességet is figyelemre méltatják s próbafejésekkel kapcsolatosan zsirvizsgálatokat is végeznek, továbbá azon tejszövetkezetek szövetségei, melyek tejlövőversenyeket rendeznek, örömmel fogják üdvözölni e füzet megjelenését. A próbafejések és zsirvizsgálatok eredményeit most könnyen és gyorsan megkapjuk, nem kell sok fáradságos és időtrábló számítás végezni. A szerző füzetében először részletesen ismerteti miként kell a próbafejéseket helyesen végezni, hogyan kell a zsirvizsgálatokhoz a mintákat venni, azokat konzerválni, elküldeni stb. Rátér azután a zsirvizsgálat módjának ismertetésére. Mint bárki által könnyen végrehajtható s a praxisban az évek hosszú során át kitűnően bevált módszer, a Gerber felét magyarázza el. Számos sikerült ábra a járhatlan előtt is érthetővé teszi a zsirvizsgálati eljárást. Következik a használati utasítás a táblázatokhoz. Az 1. táblázattal gyorsan megállapíthatjuk, hogy 2. próbafejési nap közötti időben hány liter tejet adott valamely tehen. A 25. lapot elfoglaló II. táblázat a zsirkilogramm kiszámítására szolgál. Könnyűszerrel megtaláljuk itt, hogy 2.5—5.5% zsirtartalom mellett hány kg., ill. dkg. zsir van 1—600 liter tejben. Csak egy függélyes és viz-

HA NINCS SZALMA, NINCS TRÁGYA.

Ez a veszély fenyegeti a gazdaságot az idén, amely pedig nagyon megsínyli az állati trágya hiányát, mert annak különösen fizikai hatását a műtrágyák sohasem pótolják.

A szárított hizósértéstrágyával

kitűnő eredménnyel, jutányosan és biztosan pótolhatja mindenki a hiányzó istállótrágyát, ha ismertetést és ajánlatot kér a

BUDAPEST-KÖBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR

Besztyei, Szabitsztrai és Társas cégéi Budapest, IX., Üllői-út 21. szám.

szintes rovaton kell végighuznunk ujjunkat s megtaláljuk az eredményt. Egy czélszerű besztásu probafejési napló mintája, annak helyes vezetése, valamint a próbafejések és zsirvizsgálatok évi eredményeit feltüntető kimutatás megszerkesztésének ismertetése egészíti a füzetet. Venczel Lajos füzete a m. kir. tejkisérleti állomás (Magyaróvár) kiadásában jelent meg, mely 20 fillér postaköltség beküldése után ingyen küldi meg uradalmaknak, tejgazdaságoknak, tejszövetkezetek szövetségének, amíg a készlet tart.

Románia mezőgazdasági és szociális helyzete. Irta: *Barabás* Endre, a kolozsvári állami tanítóképző tanára. Barabás nevével nem először találkozunk a „Köztelek” hasábjain. Ujabb könyve is komoly tanulmány, amely megérdemli, hogy komolyan foglalkozunk vele. Románia mezőgazdasági és szociális helyzetét ismerteti személyes tapasztalatok és a román hivatalos adatok nyomán. Foglalkozik a szomszéd állam belső állapotával és hazánkra gyakorolt hatásával. Leírja Románia mezőgazdasági viszonyait, területi megoszlását, jobbágyfölszabadtását, állattenyésztését, földmívelési eszközök használatát, termelési eredményeit, jövedelmét, földadóját, földbérleteit és egyebeket. Foglalkozik az 1907-ik évi agrárreformtörvényekkel, a népoktatás szociális irányával és a szövetkezeti intézményekkel. *Barabás* Endre teljesen megismerteti 130 oldalas könyvében az olvasót a szomszéd ország komoly irányu törekvéseivel és alkotásaival. A könyv ára 1.50 K.

Magyar kivitel Angolországba. A m. kir. Kereskedelmi Múzeum „Magyar kivitel Angolországba” czim alatt 64 oldalra terjedő tájékoztató füzetet bocsát ki azok számára, akik Angolországba magyar termékeket és gyártmányokat óhajtanak exportálni. A füzetet az intézet londoni levelezője, *Steinberger* Mór írta, aki több mint husz év óta működik a londoni üzleti életben és kivált az utóbbi években rendszeresen foglalkozik azzal, hogy az angol és magyar üzletvilág közt üzleti összeköttetéseket létesítsen. Személyes tapasztalatai nyomán hasznos utbaigazításokat ad azoknak, akik tőlünk Angliába lisztet, cukrot, árpát, hüvelyeseket, baromfit, tojást, gyümölcsöt, bőrt, magvakat, ásványvizet, papírt, müfát, kendert, lent, gyapjút, keféket, élesztőt, benzint, hajlított fabutort, kötélárut, dongát, talpát, állati szőröket, burgonyát, cognacot, vajat, sajtót stb. akarnak szállítani. Érdekesen ismerteti a szerző az angol pénzpiacz szervezetét és itt tüzetes és gyakorlati figyelmeztetéseket nyújt azoknak, akik magyar vállalkozáshoz angol tőkét keresnek. A füzetben tárgyal üzleti szakmákra a szerző a függelékben felsorol előkelőbb angol cégeket is. A füzetet a m. kir. Kereskedelmi Múzeum az érdeklődőknek *díjtalanul* küldi meg.

Magyar Fürdőkalauz. Egy hézagpótló munka, mely a nagyközönségnek épp úgy, mint az orvosnak nélkülözhetlen, a „Magyar Fürdőkalauz” ötödik kiadása hagyta el a napokban a sajtót. A díszesen kiállított könyv *Erdős* József szerkesztésében jelent meg és tartalmazza mindazon tudnivalókat, amelyek a magyar fürdők és nyaralótelepek tekintetében a fürdőző- és nyaralóközönséget érdeklik. Megrendelhető a Magyar Fürdőkalauz kiadóhivatalában, Budapest, VI. ker. Eötvös-utca 36.

Folyóiratok. *Kísérletügyi Közlemények*, közrebocsátja a m. kir. földmívelésügyi minisztérium

kísérletügyi központi bizottsága. Szerkeszti: *Károly* Rezső dr. Az áprilisi füzet tartalma: Mikológiai tanulmány a kender és a len áztatásáról, *Varga* Oszkár dr. és *Csókás* Gyula. Tanulmányok a paprikáról, *Eszterhazy* Kálmán. Buzatrágyázási kísérletek 1909-ben, *Kosutány* Tamás dr. Kísérletek újfajta kerekrevágott papirszűrővel, *Windisch* Rikárd dr. Czukorrépa-mütrágyázási kísérletek az 1909-ik évben, *Jancsó* Béla. A burgonya keményítőértékének meghatározása, *Hérics-Tóth* Jenő dr. A Kísérletügyi Közlemények előfizetési ára egy évre 6 korona. — *Erdészeti Lapok*, az Országos Erdészeti Egyesület közlönye májusi füzetének tartalma: Az erdő, *Enesei Dorner* Béla. A tölgyet pusztító lisztharmatgombáról és az ellene való védekezésről, *Kövessi* Ferencz dr. Egyesületi közlemények. Hivatalos közlemények. Különlélek. Erdészeti rendeletek tára. Az Erdészeti Lapok előfizetési ára egy évre 16 korona. — *Földtani Közöny*, a Magyarhoni Földtani Társulat havi folyóirata ezévi 1-2 füzetének tartalmából a következőket említi: Beköszöntő. Emlékbeszédek. Előadások Erdély morfológiájáról. A magyar geológiai irodalom az 1909. évben. Társulati ügyek. A közöny előfizetési ára egy évre 10 K. — *Természettudományi Közöny*, a m. k. Természettudományi Társulat havi folyóiratának májusi füzete a következő közleményeket foglalja magában: A magyar természettudományi művelésről, *Szily* Kálmán. A tölgyeket pusztító oídium-gomba hazánkban, *Kövessi* Ferencz. A szellemi munka, *Leszner* Rudolf. Az egyiptus állatok szaruzszenyénének jelentősége, *Zimmermann* Agoston dr. Az ősember testalakja, *Gorka* Sándor. Nem fémes tárgyaknak bevonása rézzel, *Ferenczy* József. Társulati ügyek. Levélszokrény stb.

Az e rovat alatt ismertetett könyvek megrendelhetők a *Patria* r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

LEVÉLSZOKRÉNY.

Iskolaadó. 295. kérdés. Egy most átvett birtokomon iskolai adó czimén az állami adónak 23-24%-a van kivétel; minthogy úgy tudom, hogy iskolaadó az állami adónak csak 5%-a, emnélfogva kérek aziránt felvilágosítást, tartozom-e 23, avagy csak 5%-os iskolai adót fizetni? S. H.

Felelet a 295. sz. kérdésre. Az iskolaadó nem képez állami adót s ezért ez törvényileg százalékokban meghatározva nincsen, hanem ez épp úgy, mint a községi pótdadó, a szükséghez képest a községi képviselőtestület által évenként költségvetésileg lesz meghatározva. Ha már most ezen 23%-os iskolai adó a megyei hatóság által jóvá lett hagyva, ez esetben ezt meg is tartozik fizetni; ily magas kivétel elleni védekezésnek csak a községi költségvetés alkalmával van helye. V. F.

Ivóvíz lágyítása. 296. kérdés. Bér gazdaságomban öt év óta két igásökröm elpusztult hügyökben. Véleményem szerint ennek oka az, hogy mind a két majorban igen kemény víz van. Nem lehetne-e valami olyan anyagot bocsátani a kutba, ami a víz sóit lekötve, azt meglágyítaná? Azt hiszem a lokomobilmál látott kazánkó után, hogy a víz nagyon mérszartalmu. M. I.

Felelet a 296. sz. kérdésre. Az itatásra szánt vizet kémiai szerekkel lágyítani nem ajánlom.

A kazántáplálásra szánt viznek egy bizonyos, megmért mennyiségét ugyancsak megmért mennyiségű kémszerekkel kell kezelni, ezáltal a víz lágyabb lesz, de az itatásra alkalmatlanná válik. A kémszereket a kutba tenni oktalanság volna. Tessék vagy valamely közeli patak- vagy folyóvízből itatni, vagy más, esetleg ártézi kútat furatni. Preventív eljárásra a hügyök ellen talán az állatorvos tud tanácsot adni.

Kosutány Tamás dr.

Felelősség gümökóros szarvasmarha eladásáért. 297. kérdés. Gazdatisztem február hóban eladott egy kereskedőnek két javított jármosökröt. *Márzius* 14-én értesítette vő gazdatisztemet, hogy az egyik ökröt Losonczon adta el s ott ennek husát az állami állatorvos elkobozta, mert állítólag gümökóros volt. Gazdatisztem erre rögtön Losoncra menvén, az ökör azonosságában, ennek bőre s jelzett szarváról reáismerve, nem kételkedik, így az ár legnagyobb részét visszafizette a vevőnek s pedig csak azért is nem az egész árt, mert az állatorvos az ökör husának egy részét mégis hasznavehetőnek mondva, ennek használatát megengedte, ha 21 napig felügyelet alatt marad a vágóhídon beszóva. Erre vonatkozólag kérdésem az: Egy tapasztalt gazdatiszt, semmi mulasztással sem vádolhatja őt, járhat-e így az ökör eladásával? De másodsor elfogadható-e az, hogy az ökör tényleg gümökóros volt, ha husának egy része feltételeesen használható? Elfogadható-e az olyan indok, mint amilyenre vevő az állatorvossal egyetértve hivatkozott? Végül nincs-e, vagy ha van óvintézkedés, mely ily esetek ismétlésének elkerülése végett meglehető, mi volna ez s mi módon foganatosítandó? P. R. S.

Felelet a 297. sz. kérdésre. Szarvasmarhákban a gümökör sokszor olyan kevés felöltő tünetekkel fejlődik, hogy azok a figyelmesebb észlelő figyelmét is könnyen elkerülhetik; ezért, föltéve, hogy az adott esetben valóban ilyen lappangó eset forgott fenn, nem lehet a gazdatisztet okolni, ha gümökóros állatot adott el. Az gyakori dolog, hogy gümökör miatt nem az egész állatot, hanem annak csak bizonyos részeit vonják el a közfogyasztástól, vagy hogy a húst csak feltételeesen bocsátják közfogyasztásra, azzal a feltétellel ugyanis, hogy azt előzőleg olyan kezeléssel vetik alá, mely alkalmas arra, hogy a husban feltételezett ártalmas anyagokat ártalmatlanokká tegye. Hasonló esetek ellen a védekezés egyedüli biztos módja a gümökórnak az állatállományból való kiküszöbölése, amiről a *Köztelek* évek óta ismételtlen hozott részletes közleményeket s amire vonatkozólag az állatorvos a helyszínén van hivatva a kellő utmutatást megadni. Enélkül, vagyis mindaddig, míg az állomány a gümökórral fertőzve van, a jövőben is elő fognak fordulni esetek, amidőn a levágott állat husa a közfogyasztás szempontjából kifogás alá esik, sőt megfelelő védekezés nélkül ilyen esetek előreláthatólag mind sürűbben fognak jelentkezni. — y —

Szőlőiskola trágyázása chilisalétrómmal. 298. kérdés. Szőlőoltványiskolámban chilisalétrómmal óhajtok kísérletet tenni. Az oltvány gyökérzete 40-50 cm. mélyen van, így tehát nem hiszem, hogy eredményes lenne, ha csak a bakhát felületére szórom azt ki. Ugy gondolom,

Szentantál, 1910 január 18.

Tek. OBERURSELI MOTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAX

BÉCS, VI/2. Cumpendorferstrasse 72.

Örömmel hozom tudomásukra, hogy az Önök által szállított 6 lóerejű GNOM-motorral minden tekintetben meg vagyok elégedve. A motor oly tökéletesen működik, hogy cséplőgépem, szecskavágógépem és faapritógépem körül még a legcsekélyebb rendeltenség sem fordult elő. Üzemköltége a lehető legcsekélyebb. — Kezelése egy bérésre van bízva s mindannak daczára eddigelé üzemzavar még nem fordult elő.

Tisztelettel

Fülöp Szász Coburg-Gothai herceg ő fensége
Sztitnyai és Csábrághi gazdasági hivatala
Szentantál (Hont m.)

PODHRÁDSZKY.

hogyan eredményesebb lenne, ha 20—30 cm-re kibontom a bakhátakat és ide teszem le a chilisalétromot és akkor a behuzás előtt még megöntözöm, hogy a víz a gyökérzetbe vigye az oldatot. Kérdés, hogy ez nem lesz ártalmára a gyökérzetnek? Mikor lenne legalkalmasabb erre az idő és mennyit adagoljak kat. holdanként?
K. M.

Felelet a 298. sz. kérdésre. Nitrogénben szegény talajon a chilisalétrom — amennyiben perchlorátot nem tartalmaz — a növények vegetációját hathatósan szokta előmozdítani. All ez az oltványiskolában is, hol minél dúsabb gyökérképződésre és erőteljes hajtás fejlődésére törekszünk. Csak hogy a chilisalétrom esőben igen könnyen oldódik s oly rétegekbe mosatik le, hol azután a hajszálgökökkel bíró dugványok annak többé hasznát nem vehetik. Azért semmiképpen sem ajánlatos ezt a trágyát 20—30 cm. mély árkokba szórni és azután meglocsolni. Sokkal helyesebb ezt a műtrágyát a vesszők sora mellett jobbról és balról vékonyan széttergetni és igen sekélyen bekapálni. Ily körülmények közt attól, hogy a chilisalétrom a gyökérzetben kárt tegyen, egyáltalán nem kell félni. Megjegyzendő azonban, hogy ajánlatosabb a chilisalétromot nem egyszerre, hanem 2—3 rátában, például kéthetes időszakokban széthinteni, mert sokat belőle úgy sem képes az a fiatal gyökérzet felvenni. Amellett ez a trágya a talajt megcserepesíti és erősen kiszáritja, így gyakori kapálásra és gazdag öntözésre van szükség. A trágyázás június hó közepéig alkalmazható haszonnal és kat. holdanként 50—60 kilogramm lesz a legokoszerűbb mennyiség.

Magyarország termése az utolsó évtizedben.

(1900—1909.)

A m. kir. központi statisztikai hivatal évről-évre közzéteszi az évi terméseredményeket és pedig öt évre visszamenőleg, úgy hogy a kutató öt év terméseredményeit hasonlíthatja össze. Ez a statisztikai kimutatás azonban a jelenlegi összeállításban nem nyújt tiszta képet a mezőgazdasági termelés fejlődéséről, mert erre csak egész évtizedek, vagy legalább is öt éves ciklusok átlagos terméseredményeinek összehasonlításából következtethetünk. Am az egyes évek terméseredményét is csak a legutolsó öt vagy tízéves ciklus eredményeihez hasonlítva bírálhatjuk el, százalékokban fejezve ki azokat. Ezt a százalékos termésbecslést és kimutatást használják az Északamerikai Egyesült-Államokban és több más országban és ezt alkalmazzuk mi is lapunk gabonaterméskimutatásában immár öt év óta, az 1900—1904-ig terjedő öt év termésátlagát véve föl összehasonlítási alapul azért, mert az 1900. év óta rendelkezünk megfelelő adatokkal. Az 1909. év végével azonban lejárt a II. öt éves ciklus is, így most már nemcsak a XX. század első évtizedének termésátlagait számíthatjuk ki, hanem egyúttal a mezőgazdasági termelés fejlődési arányát is megállapíthatjuk a két öt éves ciklus terméseredményeinek összehasonlításával a következő kimutatás szerint:

Sorszám	Ötévi átlagok									Tízévi átlagok		
	I. 1900-tól 1904-ig			II. 1905-től 1909-ig			II. ciklust összehasonlítva az I. ciklushoz képest	1900-tól 1909-ig				
	Termőterület ezer k. hold	Összes termés millió mm.	Átlag 1 kat. holdon mm.	Termőterület ezer k. hold	Összes termés millió mm.	Átlag 1 kat. holdon mm.		Termőterület ezer k. hold	Összes termés millió mm.	Átlag 1 kat. holdon mm.		
1	Buza őszi és tavaszi	5840	40.0	6.85	5915	40.3	6.81	100.7	5878	40.1	6.83	
2	Rozs őszi, tavaszi és kétszeres	1960	12.2	6.22	1910	12.5	6.54	102.5	1935	12.4	6.38	
3	Árpa őszi és tavaszi	1772	12.2	6.88	1883	14.1	7.49	116.6	1827	13.1	7.19	
4	Zab	1726	10.8	6.25	1834	11.8	6.43	109.2	1780	11.3	6.34	
5	Tengeri (szemes)	3759	28.2	7.50	4963	36.6	9.01	129.9	3911	32.4	8.25	
6	Répeze őszi és tavaszi	49	0.26	5.31	33	0.16	4.85	61.5	41	0.21	5.08	
7	Len	18	0.05	2.78	20	0.06	3.00	120.0	19	0.05	2.89	
8	Kender	97	0.23	2.37	97	0.22	2.27	95.7	97	0.22	2.32	
9	Dohány	70	0.53	7.57	82	0.64	7.80	120.8	76	0.59	7.69	
10	Burgonya	895	40.3	45	993	46.2	47	114.6	944	43.2	46	
11	Czukorrépa	159	19.1	120	184	23.2	126	121.5	172	21.2	123	
12	Takarmányrépa	275	39.1	142	324	49.6	153	126.8	299	44.3	147	
13	Osalamádé	157	20.8	132	163	24.8	152	119.2	160	22.8	142	
14	Lóhere, luczerna, baltaczim	780	15.2	19.5	899	19.4	21.6	127.6	840	17.3	20.6	
15	Bükköny, mohar stb.	665	12.0	18.1	754	14.6	19.3	121.6	709	13.3	18.7	
16	Réti széna és sarju	5380	85.6	15.9	5380	93.2	17.3	108.9	5380	89.4	16.6	

E kimutatásból látható, hogy az összes szántóföldi termények termőterülete a II-ik öt éves ciklusban tetemesen emelkedett, ami onnan származik, hogy míg a szántóföld területe 1900-tól 1908-ig (az 1909. évi adatokat még nem ismerjük) 12'139 millióról 12'734 millió holdra emelkedett, vagyis 595 ezer holddal gyarapodott, addig a feketeugar területe 1'319 millió holdról 1'163 millió holdra, tehát 156 ezer holddal csökkent és ezzel a bevetett terület 751 ezer holddal szaporodott. A rét területe azonban állandóan 3'095 millió holdnak vettetett föl, habár a réttörések és a legelőknak öntözés utáni rétté való átalakításával itt is tetemes területváltozásnak kellett bekövetkeznie.

Ami az egyes terménycsoportokat illeti, a repce- és a rosnövények (len és kender) termelésében úgy az összes termésben, mint a holdankénti termésátlagokban tetemes visszaesés mutatkozik, úgy hogy a nagy garral megindult kender- és lentermesztési akció — ez ideig legalább — teljesen meddőnek bizonyult. A czukorrépatermés azonban 100-ról 121.5%-ra, a dohánytermés pedig 120.8%-ra emelkedett és habár e szaporulatot nem is tartjuk kielégítőnek, a haladás mégis kétségbevonhatlan.

A kenyérgabonafélékből (buza és rozs) a termésemelkedés igen csekély volt, sőt a buza holdankénti átlagtermése némi esékéységgel (4 kilogrammal) csökkent. Ez ugyan még nem jelent tényleges visszaesést, mert a II-ik öt éves ciklusban kétszer (1907 és 1909-ben) volt határozottan rossz termés, amikor a termésmennyiség még a 33 millió métermázsát sem érte el, míg 1900-tól 1904-ig ilyen rossz termés nem fordult elő. Mivel pedig buzatermesztési rend-

szertünk a régi maradt és már ez évtized elején is mindig a buza alá miveltük meg a legjobban a földet, e két rossz esztendő visszavető hatását még az 1906. évi rekord-buzatermés sem egyensúlyozhatta teljesen. Most már persze tudjuk, hogy a legmodernebb talajmvelési eljárással, a nálunk előforduló nagyobb szárazságok esetén is kielégítő buzatermést produkálhatunk és hogy ilyen gazdálkodással a legrosszabb években is megközelíthetjük volna az első öt éves ciklus 40 millió métermázsás átlagát. De hát ezt eddig nem tudtuk és most annál inkább törekednünk kell arra, hogy a modern talajmvelés általánosításával, széles körbeni terjesztésével az eddigi mulasztásokat helyrehozzuk.

A tavasziak termésében azonban — annak dacára, hogy a II. öt éves ciklusában az időjárás sokkal kedvezőtlenebb volt, mint az elsőben — igen öröndetes gyarapodás mutatkozott. A tavaszi gabonafélék és a tengeritermés évi átlaga 9—30%-kal, a kapás, gumós és gyökernövényeké 15—27%-kal, a szántóföldön termesztett takarmányoké pedig 19—28%-kal emelkedett, sőt még a rétek termésében is 9% termésgyarapodás mutatkozott. Ez pedig mezőgazdálkodásunk haladását jelző öröndetes jelenség, mert a mezőgazdasági kultúra fejlődésére nem annyira az őszi vetések, mint inkább a tavasziak és legfőként a kapások és takarmányvetések állapotából következtethetünk. A sikerült tavaszi vetés ugyanis a helyes talajmvelés és legfőként az őszi szántás ténylegesítésére vall, amely pedig ugyancsak nehezen volt terjeszthető az őseink more patrio gazdálkodásához ragaszkodó, fölötte konzervatív gondolkodású gazdák között.

CAMPBELL

szivógázmotorjai, nyersolajmotorjai és benzinmotorjai

világhirűek.

Magyarországi kizárólagos képviselő: **KORÁNYI VIKTOR** Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 9.

Előnyös fizetési feltételek!
Olcsó üzem!
Egyszerű kezelés!
127,000 lóerő üzemből!
Kérjen prospektust.

OLYAM.
gy bizonyos,
egmért meny-
ezáltal a víz
atlanná válik.
anság volna.
vagy folyó-
kutató furatni.
en talán az
Famás ár.
marha eladá-
ébruár hóban
vitott jármos-
vevő gazda-
sonezon adta
állatorvos el-
volt. Gazda-
vén, az ökör-
zett szarvától
az ár leg-
tőnek s pedig
mert az állat-
mégis haszna-
mátát meg-
latt marad a
lag kérdésem
mmi mulasz-
gy az ökör-
adható-e az,
olt, ha husa-
lható? Elfo-
nyire vevő
zott? Végül
és, mely ily
tt megtehető,
sitandó?
P. R. S.
asmarhákban
felöltő tüne-
esebb észlelő
ezért, föltéve,
yen lappangó
gazdatisztet
el. Az gyakori
egész állatot,
t vonják el a
csak feltéte-
azzal a felté-
lyan kezelés-
hogy a husa-
kat ártalmat-
n a védekezés
nak az állat-
méről a Köz-
születes közle-
állatorvos a
mutatást meg-
míg az álló-
a jövőben is
a levágott
tjából kifogás
nélkül ilyen
ben fognak
— y —
salétrommal.
an chilisalét-
Az oltvány
an, így tehát
ne, ha csak
gy gondolom,
január 18.
asse 72.
vagyok
kélyebb
k daczára
b fensége
hivatala
OSZKY.

günkben, lassanként hát mégis csak rájönnek az őszi mélyszántás hasznos voltának tudatára, amely már magában véve is nagy vívmány. Ezenkívül pedig az abrakgabona, a tengeri, a gumós- és szalastakarmányok jelentékeny terméstartalmú állattenyésztésünk fejlődését is kell hogy előmozdítsa, mert azok legnagyobb részét csak itthon feltakarmányozva értékesíthetjük. Én tehát az időszaki állatlétszámláláskor mutatkozó némi állománycsökkenés kapcsán fölhangzó depekorációs feljajdulások daczára (ami nálunk rendszerint kormányváltozás idején szokott felhangzani) is föltétlenül bizom állattenyésztésünk jövőjében, annak bár lassu tempója, de biztos fejlődésében, mert a helyes talajmegművelési elvek terjedésével a takarmánytermés emelkedése föltétlenül fokozni fogja ugy a gabona-, mint állati termelésünk eredményeit. Az 1908. évihez hasonló rossz takarmánytermés megakaszthatja ugyan e fejlődést és időleges depekorációt okozhat, de a nagy átlagban mégis állandóan fokozódó takarmánytermés e visszaesést csakhamar helyreépíttolja.

Végezteményül tehát mezőgazdasági termelésünk körében lassu, de biztos fejlődést konstatahatunk és most már a földművelésügyi minisztérium és a gazdatiszadalmi szervezetek feladata, hogy a gazdaközönség alapos kioktatásával e haladást gyorsabb tempóba tereljék. *M. T.*

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Egyről-másról	Oldal
Magyarország termése az utolsó évtizedben	1235
Tárca.	
Madár-otthon	1286
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Műtrágyák hatása a talaj vízáteresztő képességére.	1236
Lótenyésztés.	
Pótlóvázási dolgok	1238
Tejgazdaság.	
Az alsórajnai vöröstarka szarvasmarha	1240
Állattenyésztés.	
Javaslat az ország szarvasmarhaállományának szaporítására	1241
Gazdasági növénytan.	
Vizsgálatok a burgonya levélfodrosodásáról	1242
Gazdasági rovartan.	
Sürgős bolhairtás a répatáblákon	1243
A veresnyaku árpabogár (<i>Lema melanopus</i>)	1244
Gazdatiszadalmi mozgalmak	1244
Irodalom	1245
Levélsekrény	1246
Vegyesek	1248

Fognak a szakszervezetek. — Egy agrárius önjelölt. — Uj földművelésügyi szaktudósító. — Károlyi Sándor gróf arezképe. — Gyász-hírek. — Tisza István gróf a Balkán-politikáról. — A szociálisták bukása Angliában. — Méhészeti vándorgyűlés és kiállítás Budapesten. — Tájékoztató idegen nyelvű átiratok megértéséhez. — Nemzetközi tejgazdasági szövetség. — Cseh cukorgyárosok panasza. — Gyümölcsészeti kiállítás Szerajevóban. — A gazdatiszt kártérítési keresete. — Uj marharakodó állományok. — Katonai lóvásárlás. — Lódíjazás Szépfalun. — Gőzhajózási hírek. — Apró hírek

Kereskedelem, tőzsde

Szerkesztői üzenetek

Fognak a szakszervezetek.

A szakszervezetek fogyatkozása a szociáldemokrata párt gyengülését is jelenti. Mindazonáltal még igen tekintélyes számmal vannak az ugynevezett nemzetközi szociálisták, akik a szakszervezetek kötelmeivel képezik a magyarországi szociáldemokrata pártot, mert a munkás, aki nincs valamely szakszervezetben, az nem is jön szociálista számba.

A napokban a szakszervezeti tanács titkársága hosszabb jelentésben számolt be a magyarországi szakszervezetek 1909. évi működéséről és állapotáról. A jelentés adatai szerint 1908 január elsejétől kezdve 45,000 emberrel fogott a szervezett munkások száma Magyarországon.

A jelentés szerint ezt a pusztulást a gazdasági válság okozta, melynek hatását más államok is megérezték. Azt azonban elismeri a jelentés, hogy Magyarországon a hatás sokkal rombolóbb volt, mint más államokban.

A magyarországi szociáldemokrata párt s ezzel a szakszervezetek rohamos fejlődése 1905-ben a Fejérváry-kormány idejében kezdődött. Amíg 1901-ben csak 9999 tagja volt a szakszervezeteknek, 1905-ben már 71,173-ra emelkedett. A Kristóffy-uralom derekán pedig 129,332-re emelkedett a szervezeti tagok száma.

Ezután esodálatraméltó visszaesés történt. A munkásság megelégette a gazdasági színezetű, de hatalmi és politikai agitációs tartalmu szervezetséget, ami emellett még tekintélyes anyagi megterheléssel is járt.

A jelentés szerint nemcsak a nagy munkanélküliség csökkentette a szervezeti tagok számát, hanem „a koalíciós tatárjárás erőszakos törvénytíprása számos szervezet működését lehetetlenné tette”.

Aki figyelemmel kísérte a szakszervezetek működését, mely politikai agitációkban és utcái tüntetéseiben merült ki, az tudja, hogy a szakszervezetek apadását nem éppen a rossz gazdasági helyzet, sem pedig a koalíciós kormány okozta.

A szakszervezeteknek nemzetközi politikai természetű okozta korán beálló pusztulását. A földmunkások is azért hagyták el a nemzetközi eszmék aklat, mert nem tudtak megbarátkozni a terrorisztikus modorral, amelyben a szociáldemokrata párt vezetőségétől részük volt.

A rohamos fejlődésben — amelyet leginkább Kristóffy segített elő — csakhamar visszafejlődés állt be. S a pusztulás 1907 óta mindegyre jobban észlelhető, amit a következő hiteles kimutatás is bizonyít:

S z e r v e z e t e k				
Év	taglétszáma	bevétele	kiadása	pénztári maradványa
k o r o n á k b a n				
1901	9,999	—	—	58,920
1902	15,270	—	—	68,311
1903	41,138	273,880	201,189	141,002
1904	53,169	846,820	708,520	667,056
1905	71,173	1,131,987	878,367	896,793
1906	129,332	1,680,059	1,330,208	1,246,643
1907	130,120	1,944,233	1,819,480	1,136,176
1908	102,054	1,762,106	1,932,224	1,194,058
1909	85,266	1,506,637	1,421,116	1,279,579

A taglétszám fogyatkozásának következménye a bevételek apadása lett. 1908-ban még 1,762,106,27 korona volt a bevétel, 1909-ben pedig 1,506,637,42, vagyis 225,107,86 koronával kevesebb.

A taglétszám pedig csak egy év alatt, 1909-ben az 1908. évi taglétszámhoz arányitva, 16,788-al csökkent. A hanyatlás szakma szerint a következő arányokban történt: A fém munkások 8000 tagot veszítettek. Az építőmunkások 6000 tagot, a földmunkások 2000 tagot (aligha van már

több, a szerk.), az ácsok 800 tagot, a famunkások és a cipészek 600—600 tagot.

A szakszervezeti tagok száma ezidő szerint 75—80 ezerre tehető. Ebből Budapestre 50 ezer, a vidékre 30 ezer esik. Politikai sulya tehát a mai szociáldemokrata pártnak alig lehet!

Egy agrárius-önjelölt. Az aranyosmaróti választókerületben agrárius-programmal fellépett Hermann József dr. egyházi funkcióktól felfüggesztett, volt segédlelkész, aki pánszláv érzelmeiről isközismert. Tamaszkodva az agráreszme hódító erejére, a kisgazdák körében igyekszik magának híveket toborozni arra való hivatkozással, hogy őt az OMGE. és annak vezéreibei támogatják. Hermann egyes agrárvezérek távirataival is korteskedik még amellet. Ezekkel szemben ki kell jelentenünk, hogy Hermann József dr. az OMGE.-vel semmiféle vonatkozásban nem állott, ma sem áll s nem is fog állani, az ő jelöltségét sem az OMGE., sem annak vezéreibei nem támogatják, mert multja révén erre semmiféle érdemeket nem szerzett s így az ő megválasztását nem tartanók az agrárügyre nézve nyereségnek.

Uj földművelésügyi szaktudósító. A földművelésügyi minisztériumból származó értesítés szerint a földművelésügyi miniszter *Dobokay Lajos* miniszteri tanácsost Franciaország területére, *Páris* székhellyel folyó évi június hó 1-től kezdve szaktudósítóul küldötte ki. *Dobokay Lajos* mint országos borászati kormánybiztos és a földművelésügyi minisztériumban a VIII. főosztály főnöke, kiváló ismerője hazánk szőlő- és borgazdaságának és így bizárm remélhetjük, hogy Franciaországban, a szőlőtermesztés e kiváló hazájában szerzendő nagyrétkü tapasztalatait hazánk borgazdaságának fejlesztésére a legnagyobb előnnyel fogja értékesíteni.

Károlyi Sándor gróf arezképe. A Magyar Gazdaszövetség szövetkezetei és gazdakörei részére elkészítette alapítójá, néhai Károlyi Sándor gróf arezképét, melyből még néhány száz példány rendelkezésre áll. A nagy alaku és szép kivitelű arezkép ára darabonként 1 korona. Amennyiben olvasóink Károlyi Sándor gróf képmását maguk részére megszerezni óhajtanak, melegen ajánljuk, hogy forduljanak megrendeléseikkel melöbb, amíg a készlet tart, a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalához (Budapest, IX., Üllői-ut 25., I. em.).

Gyász-hírek. *Sohár Árpádné*, szül. *Heller Ilonka* 33 éves életkorában, május hó 9-én, hosszas szenvedés után elhunyt és e hó 10-én helyezték az előszállási róm. kath. sirkerben örök nyugalomra.

Makray Sándor ny. urad. tisztartó és földbirtokos e hó 13-án 70 éves korában meghalt és e hó 15-én temették el az ágostai hv. evang. egyház szertartása szerint, a gyászolók nagy részvéte mellett az andráshidai sirkerben.

Schusztér Antal betűszedő május hó 13-án, élete 23-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt és rokonai, valamint kartársai nagy részvéte kíséretében pünkösdi vasárnapján helyezték a Budapest-farkasréti temetőben a róm. kath. hitvallás szeriartása szerint örök nyugalomra. A megboldogult 8 éven át volt lapunk törekvő és megbízható munkása és korai halálát éppen lelkiismeretes kötelességtudása okozta. Nyugodjék békével!

Székely szövögyár és háziipar-vállalat, Sepsiszentgyörgyön.
KÜLÖNLEGESSÉG:
Székely kettősdruill lenzsák
legjobb hazai nyersanyagból, tartóssága felülmúlhatatlan, kiválóan alkalmas gazdasági kezelésben.

Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár, Pozsonyban.
GYÁRTMÁNYOK:
Mindentéle nyers és vízmentes ponyvák.
Vízmentes köpenyek. Sátrak. Munkás- és hajduöltönyök. :: Nyers és rugyantávozott kendertömlők. :: Itató- és tüzivédrek stb. stb. ::

Megrendelési központ:
Klinger Henrik
Budapest, V., Szabadság-tér II.
Minták klvánafra ingyen és bérmentve.
5475

Tisza István gróf a Balkán-politikáról. Tegnap mondotta el Aradon programbeszédét Tisza István gróf, aki nagyérdeklő fejtegetései során a tőle megszokott nyíltsággal és határozottsággal nyilatkozott a Balkán-államokkal szemben követendő politikáról. „Az a rendszer, — ugymond — amely a Balkán-államok jóakarátát apró gazdasági borraival akarja megszerezni, szerencsétlen nízus, amelynek én mindig ellenálltam, mert a tapasztalat azt igazolja, hogy az ilyen lekenyerezésnek csak ideig-óráig van némi hatása, de azután csakhamar elfeledik, holott nekünk hű szövetségeseket csak az erőnkben való bizalom szerezhet.” Örömmel jegyezzük fel a mi régóta és teljes következetességgel elfoglalt azonos felfogásunknak így kiváló helyről jövő megerősítését, mert Tisza István grófnak a kormányban elfoglalt pozíciója remélnünk engedi, hogy ezt az álláspontot a legilletékesebb körök is magukévá teszik és szakítanak azzal az általunk annyira kárhözvontot bofravalópolitikával, amely a mezőgazdaság rovására ad nyakra-főre engedményeket: külpolitikai téren jóformán semmi eredménnyel, befelé azonban saját gazdasági érdekeink tetemes és céltalan megkárosításával.

A szociálisták bukása Angliában. Ismeretes, hogy Angliában megindult a harc a lordok ellen. Ez a harc azonban a nemzetközi szociálisták megsemmisülését is jelenti Angliában. A mostani választásoknál szó sincs nemzetközi szociálista jelöltről. Ezzel szemben az angol hazafias munkáspárt teljesen megerősödve kerül ki a választásokból. A mostani választások ugyanis azt bizonyítják, hogy a nemzetközi szociáldemokrata párt Angliában rendkívül megfogyatkozott, kivált mióta a munkáspárt vette át annak szerepét és mint önálló párt kezdett a legutóbbi parlamenti ciklus alatt föllépni. Gyűlölik is most a nemzetközi szociálisták a munkáspártot teljes lélkükből s inkább megalkuszának bárkivel, csak a munkáspárttal nem. Bebizonyult ez *Burrow* miniszter választásánál és sok más helyen, ahol a két pártnak együttesen kellett volna szavazni a konzervatívok vagy a liberálisok ellen. Tagadhatatlan, hogy az angol kormány helyzete nehéz lesz az új alakulásnál, mert a munkáspártiak, hogy ellensúlyozzák a bukott nemzetközi vezérek igazításait, olyan szociális alkotásokat fognak követelni, amelyeket az állam pénzügyi helyzete aligha fog elbírn.

Méhészeti vándorgyűlés és kiállítás Budapestén. A magyar, osztrák és német méhészek Budapestén *József* királyi herceg fővédnökségével augusztus 19-től 23-ig tartandó 55. vándorgyűlésének elszállásoló és ünnepeket előkészítő bizottsága most tartott ülésén elhatározta, hogy a kiállítás, illetve vándorgyűlés alkalmából a fővárosba érkező magyar és külföldi méhészek tömeges elszállásolása céljából a fővárost és a kormányt meg fogja keresni. A bizottság a kiállítás helyéhez közel eső iskolák közül óhajt néhányat a vándorgyűlés időtartamára igénybe venni. Elhatározta a bizottság, hogy augusztus 19-én a pályaudvarokon érkező méhészek fogadásáról is gondoskodik. Megállapították a vándorgyűlés végleges programját s a védnökség elfogadására *Vaszary* Kolos hercegprímást,

Baksay Sándor református püspököt, *Bogdanovics* Luczián szerb patriarchát, *Darányi* Ignác dr. volt földművelésügyi minisztert, *Meliano* János görögkeleti érseket, *Hosszu* Vazul görögkatholikus püspököt, *Scholtz* Gusztáv evangélikus püspököt, *Serényi* Béla gróf földművelésügyi minisztert, *Wekerle* Sándor volt miniszterelnököt, *Zichy* Aladár gróftól Öfelsége személye körüli volt minisztert, *Károlyi* Mihály gróftól, az OMGE. elnökét és *Fülepp* Kálmán főpolgármestert kérték fel. Az előkészítő-bizottság *Szilassy* Zoltán és *Kovács* Antal országos méhészeti felügyelő vezetéssel dolgozik. Mindennemű kérdészködés a bizottsághoz (földművelésügyi miniszterium) intézendő.

Tájékoztató idegen nyelvű átiratok megértéséhez. Idegen nyelvek szótára: német, francia, olasz, lengyel, horvát, angol, szerb, cseh és román szótárral és az összes hivatalok pontos címeinek betűsoros kimutatásával egy könyvet szerkesztett Keresztessy Sándor (Miskolc, Megyeháza), melyre előfizetést hirdet 4 koronájával. A munka a maga nemében igen kiváló gondolat és közszükséglet pótló, ha összeállításában a felsorolt előnyöket és célszerűségeket a szerkesztő képes lesz összpontosítani. Keresztessy könyvét a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület elnöksége ajánlja pártolólag, ami mindenestre biztosítékot nyújt a könyv értékére nézve.

Nemzetközi tejjgazdasági szövetség. A nemzetközi tejjgazdasági szövetség ezévi választmányi ülését *Peers* báró szövetségi elnök elnöklése alatt f. évi március hó 7-én Brüsszelben, a belga földművelésügyi miniszterium tanácstermében tartotta meg. A magyar tejjgazdasági bizottság részéről *Köerfer* István dr. miniszteri s-titkár volt jelen. Az ülés véglegesen megállapította a jövő évben Stockholmban tartandó V. nemzetközi tejjgazdasági kongresszuson tárgyalandó kérdések szövegét, egyben *Winkler* dr. bécsi tanár javaslatára elhatározta, hogy az egyes nemzeti bizottságok gyűjtsék a kongresszusra küldendő értekezéseket és ezeket együttesen, megfelelő átnézés után a kongresszusi főtitkári hivatalnak küldjék meg. A szövetség főtitkára, *Gedoelst* tanár jelentette, hogy a portugáli és norvég bizottság is végleg megalakult. Ülés után a nemzetközi bizottság kebelében működő tanulmányi és szerkesztő-bizottság tartotta *Gedoelst* tanár elnöklése alatt ülését, melyben a július havában kiadandó szövetségi füzet tartalmát állapították meg. Ezen bizottság „Milyen követelményeknek feleljen meg a fogyasztásra szánt friss tej és kondenzált tej?” című és a különböző országok legelső szaktekinélyeinek megküldött kérdésre beérkezett feleleteket feldolgozás végett *Köerfer* István dr.-nak adta ki. Estebédre a bizottság tagjait Brabant tartomány kormányzójával együtt *de Vuyst* belga választmányi tag fogadta vendégszerető házában.

Cseh cukorgyárosok panasza. A cseh cukorgyárosok egyesülete most megjelent évi jelentésében a cukoripar multesztendei kedvezőtlen helyzetéről olvashatunk sűrű panaszt. A cseh cukorgyárosok erősen fájlatják, hogy a cukorrépa-termesztők szövetsége, a szerződésekből származó igényeiket felemelték és különösen az okozta szerintük a cukoripar multesztendei

helyzetének kedvezőtlen kialakulását, hogy a cukorrépa cukortartalma a rendes cukortartalomnál kisebb volt, pedig a répát éppen úgy fizették, mint máskor. E panasz, ha jogosult és ha a cukortartalom alacsonyabb voltánál fogva szenvedtek veszteséget, illetve értek el kevesebb nyereséget, csakis a cukorgyárosok merev magatartásában gyökerezhet. A cukorrépa-termesztők régen sürgetik már a cukortartalom-szerinti átvételt. Miért nem fogadják el a gyárosok az ezen alapon való átvételt? Németországban ily alapon nyugvó panasz nem hallható a gyárosok részéről, mert ha kevesebb cukortartalmu a répa, kisebb átvételi árat fizetnek, de viszont a normálnál nagyobb cukortartalmat honorálják is.

Gyümölcsészeti kiállítás Szerajevóban. A boszniai és hercegovinai központi méhészeti egyesület folyó évi szeptember hónapban *Varesanin* Marian generális kormányzó védnökségével az első méhészeti, gyümölcsészeti és szőlészeti kiállítást rendezi. A méhészeti kiállításra külföldiek is résztvehetnek, míg a többiek csak az egyesület tagjai. A kiállítás keretében akarják bemutatni Bosznia és Hercegovina e fontos mezőgazdasági ágának előhaladását, másrészt a termelőknek kívánnak alkalmat nyújtani arra, hogy cikkeiknek újabb vevőköröket szerezzenek. A kiállítás céljára 600 arany- és ezüstérem áll rendelkezésre. Bejelentések a szerajevói méhészeti egyesülethez küldendők augusztus 1-ig bezárólag.

A gazdatiszt kárterítési keresete. Felmerült konkrét esetről kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a Kuria, hogy az 1900. évi XXVII. törvényzikk 9. §-ának az a rendelkezése, hogy a birtokos csak akkor tartozik teljes kárterítéssel, ha a gazdatiszt egészsége vagy testi épsége a birtokos hibájából szenvedett kárt: nyilvánvalóan azon jogviszonyoknak a szabályozását célozta, melyek a mezőgazdaságból s az ilyen gazdaságban való alkalmaztatásból rendszerint folytak s nem terjedt ki azon jogviszonyoknak a szabályozására, melyek abból erednek, ha a birtokos a gazdatisztet, habár a mezőgazdaság melléküzemeként folytatott, de lényegileg ipari természetű olyan működési körben foglalkoztatja, melyben az alkalmazottnak testi épsége különös veszélynek van kitéve, amilyen a gőzerőre berendezett őrlőmalomüzem is.

Uj marharakodó állomások. Az Állategészségügyi Értesítő 1003—1008. számai szerint a földművelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértéssel az alább következő új marharakodó állomásokot engedélyezte: A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló nyitra—üzbegh—radosnai h. é. vasut vonalán, Nyitra vármegye területén fekvő „Assakört”, „Nezseterippény”, „Radosna” és „Nagyrippény” állomásokot; a m. kir. államvasutak déda—gyergyószentmiklósi vonalán, Csik vármegye területén fekvő „Ditró” és Maros-Torda vármegye területén fekvő „Moroshéviz” állomásokot; a m. kir. államvasutak kezelése alatt álló magyar délkeleti h. é. vasut vonalán, Temes vármegye területén fekvő s ezeideig kizárólag Berchtold Lipót gróf soódsi uradalma előszállítványai részére engedélyezett „Soósd” marharakodó vasutállomást közforgalmú marharakodó állomásul; a m. kir. államvasutak vonalán, Szabadka thif. város területén fekvő „Kelebia” állomást kizárólag Podmaniczky Endre báró előszállítványai részére és végül a m. kir. állam-

A LEGJOBB MAGVAK

KAPHATÓK

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magnagykereskedésben

IV., Kossuth-Lajos-u. 4. BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 33.

— Az ideai árjegyzék megjelent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg. —

vasutak zimony-ujvidéki vonalán fekvő „Batajnica” vasútállomást.

Katonai lóvásárlás. A czeplédi cs. és kir. ló-avató bizottság hároméves csikók vásárlása céljából június 12-én a Kunhegyesen tartandó országos lóvásárt meglátogatja.

Lódíjazás Szépfalun. Folyó hó 8-án tartotta meg a temesvármegyei lótenyésztési bizottság a Temesvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve Gyika Elemér vármegyei lótenyésztési bizottsági elnök elnöke alatt idei első lódíjazását Szépfalun, amelyre Szépfalu községéből és annak környékéből 367 lovat hajtottak fel. A díjazáson összesen 820 K. lett kiosztva és pedig a csikós kanczáknál 280 K., a meddő kanczáknál 240 K. és a csikóknál 300 K.

Gőzhajzási hírek. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajzási Részvénytársaság igazgatósága közölni teszi, hogy a folyó évi hajzás megnyitásától liszt- és őrleményküldemények szállítására érvényes I. sz. átvételi díjszabásban a következő állomásváltozások állanak be: „Podebrad” állomás neve „Bad-Podebrad”-ra, „Semil” állomás neve „Semil-Podmoklitz”-ra és „Hospozin-Kmetnovos” állomás neve „Hospozin-Kmetnowes”-re módosul. — Továbbá, hogy Ófutak állomást árvíz miatt a mai naptól kezdve további intézkedésig az összeforgalom számára megszünteti. Figyelmezteti azonban a közönséget, hogy az Ófutakkal szemben fekvő Beocsin hajóállomás Ófutakkal való forgalomban előnyösen használható, miután a két helység között rendes révátkelés van.

Apró hírek. A nagytopolovezi szarvasmarhadíjazást a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület a közbeneső képviselőválasztások miatt 1910. évi június hó 15-éről folyó évi október hó 2-ára halasztotta el.

Japán vendégek a Mezőgazdasági Múzeumban. Mitsu-Matsa, a japán földművelésügyi minisztérium államtitkára, Matsu-Oka korvett-kapitány, a bécsi japán követség attaséja és Palotay Odön budapesti japán konzul kíséretében Sadrossy-Kapeller Ferenc miniszteri tanácsos, a múzeum igazgatójának kalauzólása mellett tanulmányozta a városi Mezőgazdasági Múzeumot, amelynek nagyértékű gyűjteményéről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

Lóversenyek Debreczenben. A Debreczeni Lovaregylet május hó 28—29-én rendezi 13 verseny-számot magában foglaló lóversenyét, amelyeknek részletes programja a lovaregylet titkári hivatalánál szerezhető be.

Állatdíjazások. A Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület a bonyhádi tájfajta szarvasmarhákból június 12-én Szekszárdon, Nagydorogon, Tamásiban, Dombóváron és Bonyhádon díjazással egybekötött állatszámlelt tart, amelyre csak az illető járásbeli kistenyésztők vezethetnek föl bonyhádi tájfajta teheneket és legalább 2 éves üszöket. Június hó 19-én pedig Hőgyészen vásárral egybekötött tehén- és üsződíjazást rendez, ugyanezen kizárólag bonyhádi tájfajta szarvasmarhák részére. Bővebb felvilágosítás szerezhető a gazdasági egy-let elnökségénél Szekszárdon.

Farjason a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület e hó 16-án tartott lódíjazást, amelyre 294 lovat hajtottak fel és összesen 780 K. díjat osztottak szét. Május 15-én pedig Némethencsken tartotta meg idei első tenyésztésszarvasmarhadíjazását és tejlóversenyét, amelyre a község közvetlen környékéből 187 db kiváló minőségű tehent és üszöt hajtottak föl. A díjazáson 640 K. osztottak szét. A tejlóverseny győzteseinek napi tejátlagja kétszeri fejesre 10,5 liter volt 4 1/4% zsír-tartalommal.

Gazdatiszt nagy ismeretekkel, ki legutóbb, mint intéző volt alkalmazásban, ajánlkozik gazdaság önálló vezetésére. Az intenzív gazdálkodásban teljesen szakképzett, valamint alapos ismeretekkel bír a szőlészet, borászat, erdőkezelés és parcellázási ügyekben. Kiváló tapasztalatai vannak a gazdasági magvak vétele és eladásában. Leveleket szívességből a „Köztelek” szerkesztősége továbbít. Bővebb információt ugyanott.

Lapunk mai számában a 1259. oldalon közöljük a *Szegedi Kenderfonógyár R.-T.* hirdetését, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Lapunk mai számában az 1272., 1273. és 1275. oldalakon közöljük *Teleki Arvéd gróf drassói uradalmanak* hirdetését, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Kitüntetés. A nemzetközi kertészeti kiállítás díjkiosztása alkalmával a bíráló-bizottság a nagyenyedi Fischer és Társai cégnek különösen megtisztelő kitüntetést juttatott, amennyiben nevezettnek a legszebben nevelt gyümölcs- és stérfenyőért elsődíjat és pedig 4 aranyérmét és 2 nagy ezüstérmét adott.

Lapunk mai számához, az összes példányokhoz, csatolva van *Deckert és Homolka* elektrotechnikai gyárának prospektusa villámhárítókról, melyre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

„Köztelek Olesó Könyvtára.”

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata, karöltve a „Pátria” irodalmi és nyomdai részvénytársasággal megindította a „Köztelek Olesó Könyvtárát”.

A „Köztelek Olesó Könyvtára” minden füzetét hazánk legkiválóbb szakírói, könnyen érthető, népies modorban írják; a modern gazdálkodási tudomány legújabb vívmányait felölelő, magas színvonalú értékes munka minden egyes füzet.

A vállalat öt évre terjed és 60—100 füzetből fog állni. Egy-egy évfolyamra az előfizetés csupán 5 K.-ba kerül s ezen kis összegért az 1—12. számú füzeteket kapja az illető, bérmentesen megküldve. Az „Olesó Könyvtár” 5 évfolyamában felöleli az összes mezőgazdasági termelési ágakat, hasznos tanácsokat ad az adóügyekre, a gazdaságban előforduló jogi kérdésekre vonatkozólag, foglalkozik a hitelkérdéssel, a biztosítással, eladásokra vonatkozó összes tudnivalókkal. Olyan általános, mindent felölelő könyvtárt szerez magának az előfizető, amelyből minden, a gazdaságban előforduló kérdésre a legpontosabb, szakszerű felvilágosítást nyerheti.

Az első évfolyamban ezideig megjelent füzetek: Az istállótrágya. Irta: Cserháti Sándor. A szarvasmarha tenyésztése. 29 ábrával. Irta: Kovács Béla. A gabonafélék termesztése. 19 ábrával. Irta: Grabner Emil. Baromfi-tenyésztés. 36 ábrával. Irta: Hreblay Emil. Adóügyi tanácsadó. Az új adótörvény alapján írta: Hollady Nándor. A jó pinceszagda. Irta: Pottenkoffer Sándor. A takarmányozás alapvonalai. Irta: Cselkó István. Milyen gyógynövényeket termeszt a kigazda? Irta: Péter Béla dr.

Az 1910. évi második évfolyamban egyelőre a következő füzetek jelennek meg: Az ígásló tenyésztése. Irta: Kis Mihály. A mütrágyák

helyes alkalmazása. Irta: Kerpely Kálmán. Ser-tényesztés. Irta: Dorner Béla. Kapásnövények termesztése. Irta: Rösler Károly. A kigazda mezőg. gépei. Irta: ifj. Szorzon Pál. Borjúk fel-nevelése és takarmányozása. Irta: Cselkó István. Baromfi-tenyésztés. Irta: Winkler János.

Felhívjuk igen tisztelt olvasóinkat, hogy a lapunkhoz mellékelt előfizetési lap felhasználásával minél előbb fizessenek elő a „Köztelek Olesó Könyvtára”-ra. A nép vezetőit, a lelkészeket és tanítókat pedig kérjük, támogassák a vállalat nemes törekvéseit arval, hogy a kisebb gazdák körében is ismertessék és előfizetőket gyűjtsenek a „Köztelek Olesó Könyvtára”-ra.

Alábbi megrendelési lap kivágva, a „Pátria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.	
Alulírott előfizetek az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelenő „Köztelek Olesó Könyvtár” következő évfolyamaira:	
Az I. 1909. évfolyam 12 füzetére 5 koronával	
A II. 1910. „ 12 „ 5 „	
A III. 1911. „ 12 „ 5 „	
A IV. 1912. „ 12 „ 5 „	
Az V. 1913. „ 12 „ 5 „	
összesen _____ koronával, mely összeget egyidejűleg postautalvánnyal küldöm.	
Olvasható aláírás: _____	
Lakóhely: _____	
Utolsó posta: _____	
(A nem kívántak törölnökök.)	

Mezőgazdasági helyzet.

1910 május 19.

Arad. Az időjárás normális s a vetések fejlődésére kedvező. Csapadékban sincs hiány s így a gazdák jó reményekkel néznek az ideai aratás elé.

Baja. Az időjárás most száraz, meleg, de mult héten folyton esett. A vetések állása kifogástalan, rozsdás nincs, a tengeri is jól fejlődik.

Debreczen. Meleg az idő, két napon nagyobb eső. A vetések szépek.

Eszek. Szép, meleg időben halad a mezei munka s jól fejlődik a vetés. Rovarkár csekély.

Győr. A hét első napján még borús idő volt és eső is esett. Azóta az időjárás állandóan szép, meleg. Az őszi vetések nálunk kitünőek és dus termést ígérnek. A tavasziak is szépen fejlődnek. A tengerivetést befejezték, sok helyen már kikelt, a répát pedig már kapálják. Általában véve semmi panasz nem hallatszik.

Kaposvár. Időjárás napos, meleg, a gabonák fejlődésére nagyon kedvező.

Léva. Az időjárás derült és meleg, ami igen jó hatással van a növényzetre, eső is volt bőven, 14-én kevés jégeső is volt, de nagyobb kárt nem okozott.

Losonc. Az időjárás és terméskildetés jó.

Miskolc. Időjárás: nappal állandóan meleg van, éjjel esik. Szombaton és kedden jeget is kaptunk. A vetések igen szépek.

Nagykanizsa. Időjárásunk változó. Esős és napos idő naponként váltakozik.

Nagyvárad. Az időjárás e hó 13-ika óta újból kedvezőtlené vált; esőzés, zápor gyakori, sőt e hó 14-én jég is volt. Az erősebb őszi vetésekre káros hatással van ezen időjárás, mely ha tovább is így tart, ugy az őszi búzából remélt jó termés nagyon meg fog csapanni.

Nyíregyháza. A napok óta tartó nagy hőség után tegnap délután kiadó meleg esőt kaptunk kevés zivattal. A vetések szépen fejlődnek; répa, tengeri kapálása folyamatban van; dohánypalánták kiültetése megkezdődött.

Ártézikutfurás és vízvezetés!!!

SOÓS SÁMUEL

ő csász. és kir. fensége József főherczeg udvari kuffuró-mestere mélyfurási vállalata

Hódmezővásárhely.

Villamoserőre berendezett modern műhely!

Elvállalok mérsékelt díjazás mellett földszin fölé és földszinhez közel emelkedő vizü ártézikutak furását, különféle kutfurószerszámoknak a legkitünőbb szerszámaczél- és öntöttacélananyagokból való gyártását és szállítását. Szállítok továbbá a legolcsóbb árak mellett fürdő- és klozetherendezési, mindenféle vízvezetékberendezési csikkeket, melyekből állandóan raktárt tartok, valamint a budapesti szivattyugyár minden termékét.

Megkeresések azonnal elintéztetnek!!!

Pely Kálmán, Ser...
la. Kapásnövények
ároly. A kisgazda
on Pál. Borjúk fel-
lra: Cselkő István
kler János.

asóinkat, hogy a
si lap felhasználá-
elő a „Köztelek
vezetőit, a lelke-
ük, támogassák a
al, hogy a kisebb
ék és előfizetőket
só Könyvtára"-ra.
vágva, a „Patria“
lői-ut 25. szám

LAP.

Magyar Gazda-
latában megjelenő
kező évfolyamaira:

5	koronával
5	"
5	"
5	"
5	"

összeget egyidejűleg

ndök.)

lyzet.

vetések fejlődésére
s így a gazdák jó
elé.
eleg, de mult héten
fogástalan, rozsda

n nagyobb eső. A
a mezei munka s
nyus idő volt és eső
n szép, meleg. Az
s termést ígérnek.
A tengerivetést be-
repát pedig már
asz nem hallatszik.
a gabonák fejlő-

leg, ami igen jó
volt bőven, 14-én
art nem okozott.
látás jó.
adón meleg van,
et is kaptunk. A

Esős és napos idő
a óta újból ked-
ori, sőt e hó 14-én
re káros hatással
s így tart, úgy az
on meg fog csap-

nagy hőség után
ptunk kevés ziva-
pa, tengeri kapá-
ák kiültetése meg-

s!!!
ez közel
szerszá-
yártását
mosdó- és
zikkeket,
zivattyu-
:: ::
ek!!!

Nyitra. Az időjárás állandóan meleg, nyáris, gya-
kori zivatarokkal. Helyenként nagy kárt tett a jég-
verés. A gabonák erősen felléptek a rozsda. A cukor-
répát már mindenütt ritkítják.

Pancsova. Az időjárás esős, meleg. A vetések gyö-
nyörűek, a tengeri is szépen kel.

Sátoraljnyhely. Időjárás jó. Terméskilátások a leg-
jobbak.

Szatmárnémeti. Időjárás száraz, meleg, a tenyészet
kielégítő. A tengeri kapálása mindenfelé folyamatban
van. Rétek és legelők jók, luczerna első kaszálása
megkezdődött, hozama mindenütt igen jó.

Sopron. Az időjárás bőséges eső után meleg, száraz.
A vetések szépen állanak.

Temesvár. Az idő száraz, enyhe. Megyénkben több
helyről zivataros esőt jeleztek, mely azonban semmi
kárt nem tett. A kilátások mesések.

Versecz. Az állandóan váltakozó időjárás a vetések
normális fejlődésére hátrányos hatással van, a sok
esőzéstől a buzavetéseken itt-ott rozsda mutatkozik,
míg a tengerivel vetett területeket jórésztben újra
kell vetni.

Zalaegerszeg. Egyheti eső után vasárnap végre
melegebb, derült idő következett. A sok csapadék a
gabonákat, főleg rozsokat megdöntötte. A vetések a
kedvező időjárásban jól fejlődnek. A takarmány-
neműk termésének sikerére is számítani lehet.

Zenta. A sok esőzés következtében a buzák kezde-
nek rozsdsodni.

NYILTÉR. *)

PÁTKÁNY- és EGÉRIRTÓBACILLUS.

„Ratin“ fertőző betegséget plántál az illető
szőlő kórokozó és teljesen kipusztítja. A
m. kir. áll. bakteriológiai intézet
véleménye szerint más állatra avagy em-
berre ártalmatlan. Prospektus ingyen kéri-
a „Ratin“ Bakteriológiai Laboratórium vezér-
képviselője Budapest, Rottenbiller-utca 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUUKCZIÓKRA,

melynek első sorozata f. é. július hó 13-án veszi
kezdőtét.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverések
Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti
teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények
MÁV. összes vonalán tetemes díjkedvezmény-
ben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és minden-
nemű felvilágosítással szolgál

Magyar
Általános Hitelbank
Áruosztály—Gyapjuárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátözsderől.
1910 május 20.

A mai készáruüzletben a buzaforgalom 7000 méter-
mázsára volt tehető. Az árak 10—20 fillérrel olcsób-
bodtak. Az időjárás viszonyok megfelelőek s a vetések
fejlődésére kedvezőek. Az árak további alakulása az
időjárás viszonyoktól, valamint attól függ, hogy mily-
mértben fognak jelentkezni a június havában előre-
láthatólag nagyobb mértékben nyilvánuló fogyasztási
szükségletek.

Roszbán az üzletmenet lanya. Budapesten 15-70 ko-
ronával fizetik.

Zabban kevés üzletkötés történt. A kínálat bőséges.
Budapesten 14-20—15-20 K-val fizetik.

Tengeriüzlet lanya. Nagybőrmérvű felmondások
történnek.

*) E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget
nem vállal.

Arpaüzlet stagnál. Forgalom tárgyát takarmány-
cseleokra szolgáló árpa képezi csupán.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 24-20 K., 300
mm. 79 k. 23-70 K., 300 mm. 79 k. 23-70 K., 1400
mm. 78 k. 23-95 K., 100 mm. 78 k. 23-90 K., 150 mm.
78-5 k. 23-80 K., 200 mm. 78 k. 23-70 K., 2100 mm.
77 k. 23-50 K.

Pestvidéki: 300 mm. 79 k. 23-70 K.

Fehérmegyei: 100 mm. 77 k. 23-60 K.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 79 k. 23-50 K.

Orosz: 750 mm. 78 k. 23-70 K.

Ros: 250 mm. 15-70 K. kp. p., 250 mm. 15-70 K. kp. p.,
500 mm. 15-70 K. kp. p., 550 mm. 15-70 K. kp. p.

Zab: 150 mm. 14-75 K. kp. p., 100 mm. 14-35 K. kp. p.

Takarmányárpa: 300 mm. 12-20 K. kp. p.

Határidőárak.
(Déli zárlat.)

Buza 1910. októberre	19-68 K.
" 1910. májusra	23- "
Ros 1910. októberre	15-04 "
" 1910. májusra	15-04 "
Zab 1910. októberre	12-80 "
Tengeri 1910. májusra	11-14 "
" 1910. júliusra	11-14 "

A budapesti értéktözsderől.

Budapest, május 20.

Valóban esodálatraméltó az az optimizmus, amelyvel
ezidőszerit a tőzsdei körök eltelve vannak. Exlexben
vagyunk, a állampénztár üres és a pénzügyminiszter,
hogy az államadósságok kamatait megfizethesse, kény-
telen függő kölcsönt felvenni, amelynek nyilvánvaló
törvénytelenességét csak az ultima ratio mentheti. De a
börze mindezekről nem vesz tudomást. A spekuláció
egy tesz, mintha mi köze sem volna hozzá és foly-
tatja kisded játékaikat. A láthatatlan „pénzesoportok“
látható képviselői, akik a budapesti tőzsde újkorú
Messiasainak szerepében tetszelegnek maguknak,
tovább szövik nagyszobásu terveiket. Hogy még több
anyaga legyen a spekulációnak a börzejátékra, új
papirokat vezetnek be a tőzsdére. A Budapesti Bank-
résztársaság, amelyet még nemrég „kofabank-
nak“ neveztek azért, mert a vásárcsarnoki kofákkal
kötötte kiesiny, de nagy hasznát hajtó üzletet, ma
már börzeképes lett, belajstromoztatta részvényeit és
holnap a nagy bankok sorába is lép, minthogy alap-
tőkéjét 4 millióról egyszerre 10 millióra emeli fel. És
mindezt azok a misztikus pénzesoportok teszik, am-
elyek itt is biztosítják az alapítókezelés sikerét a
részvények átvételével. Az események higgadt szem-
lélői előtt nyilvánvaló, hogy a budapesti börze
újabb nagy terjeszkedése és az árfolyamoknak szünet
nélkül felfelé irányuló mozgalma nem egészséges
tünet, más oldalról azonban némi megnyugvást talál-
nak abban, hogy a spekuláció oly sokféle részvény-
papirt vont a körébe, hogy az érdeklők kockázata
megoszlik és ezért az esetleg bekövetkező reakció
nem lesz romboló hatással.

Az ilyen okfejtés alkalmas lehet a lelkiismereti fur-
dalás elaltatására, de az értékpapírpiacon igazi helyzetét
talán mégis inkább jellemzi az a tény, hogy a magyar
Standard-papír, a 4°/o-os koronajáradék újabbán már
92-20-ra süllyedt, holott még nem régen ennél maga-
sabb áron becsátották nyilvános aláírásra. Ugyanígy
stagnálnak a többi tőkebefektetési papírok is. Ellen-
ben részvénytársaságok állandóan élénk a forgalom,
habár változó áron. Bankrésztvények közül Magyar
hitelrésztvényeket favorizáltak egyrészt az állami kölcsön-
üzletre, másrészt a kedvező terméskilátásokra. Magyar
kereskedelmi törvények az előkészület alatt álló nagy
üzletekből várható haszonra való tekintettel emelked-
tek. Magyar jelzálogbank, Magyar leszámlító bank-
résztvényekben is volt meglehetősen forgalom. Takaré-
pénztári részvények már a függő szeivény hatása alatt
szilárdak. Pesti hazai takarékpénztár magasabb áron
csereült gazdát. Egyes malomrésztvények a várható jó
termésre emelkedtek. Bányák és téglagyárak iránt
állandóan jó vélemény uralkodik. Iparvállalatok közül
Általános villamosságig erősen olesóbbodott. Az el-
adókat alighanem az a szándék vezérli, hogy ké-
sőbbi olesóbb visszavásárlás céljából nyomják le a
kurzust. Kőbányai polgári serfőződe áremelkedését ver-
senyvállalatok vásárlásaival indokolták. Közlekedési vál-
latatok közül Adria-részvények javították árfolyamukat.
Ez szintén érdekeltek vásárlására vezetendő vissza.
Budapesti közúti és Városi villamos vasúti részvények
szilárdan tartották a kurzust. Osztrák-magyar állam-
vasúti részvények jelentékeny forgalom mellett inga-
doztak.

A fontosabb árváltozásokat a következő összeállítás-
ban mutatjuk be:

4 ^o /o-os m. koronajár.	május 13. 92-40	május 17. 92-35	május 19. 92-20
Magy. hitelrésztv.	824-50	831- "	830- "
Magy. jelzálogbank	489- "	490- "	487-50
Magy. keresk. r-t.	755- "	760-50	761-50
Osztr. hitelrésztvény	664- "	665- "	663-50
Kereskedelmi bank	3740- "	3793- "	3765- "
Hazai takarékp.	18675- "	18740- "	18725- "
Concordia malom	280- "	290- "	290- "
Erzsébet malom	410- "	400- "	450- "
Hengermalom	308- "	320- "	324- "
Victoria malom	755- "	765- "	795- "
Szentlőrinci téglá	610- "	625- "	625- "
Salgó kőszénb.	645- "	647- "	646- "
Rimamur. vasmű	673- "	673- "	674-50
Ált. villamosságig	570- "	564- "	565- "
Polgári serfőződe	440- "	445- "	458- "
Adria tengerhajóz.	451-50	452- "	463- "
Bpesti közúti vasp.	723- "	718-50	719-50
Városi vill. vasút	393- "	387-50	391-50
Német 100 márká	117-47 ¹ / ₂	117-52 ¹ / ₂	117-52 ¹ / ₂

A liverpooli gabonapiacz.

Liverpool, 1910 május 17.

Míg az egyes piacok, köztük Chicago, Páris, Buda-
pest irányzatában a mult hét folyamán némi javulás
állott be, addig az itteni piacon, melynek hozzáfér-
hetőségénél és sokoldalúságánál fogva a leghebben
kellene a világpiac irányzatát visszatükröztenie,
nemesak hogy javulástól nem számolhatunk be, hanem
határozott hanyatlással állunk szemben. Az a csekély
áremelkedés, melyet a hivatalos jegyzések mult pé-
ntekről feltüntetnek, tényleg csak névleges jellegű, mert
azt spekulatív vásárlások idézték elő. A gabonaárak-
nak bekövetkezett devalvációja ellenére is még mindig
akadnak, kik métermázsánkat körülbelül 13 korona
árnyót a jelen viszonyok közt tulságos alacsonynak
tartanak s az emellett befektetést biztosnak vélik.
Hogy a pénteki 1/2 pennys emelkedés mily névleges
jellegű volt, azt a mai üzletnyitás mutatta meg leg-
jobbán, mikor a jegyzések különösebb ek nélkül
körülbelül 35 fillérrel estek.

A kínálatnak a kereslettel szembeni aránytalan nagy-
sága magyarázza a jelenlegi lanyhaságot, mely a főbb
gabonapiaczokon észlelhető. Kínálat tekintetében
Oroszország jár elől. Mikor az árak magasabban jegyez-
tettek, akkor senki sem volt tartózkodóbb, mint épp
az orosz eladók, most, hogy az árak egyre hanyatla-
nak, ők sietnek az eladással legjobban. Oktat ezen
változott viszonyoknak mult levelünkben adtuk, kifejt-
vén az orosz bankoknak a gabonára adott magas elő-
legek folytán bekövetkezett helyzetét. Oroszországon
kívül nagy eladási kedvet mutatott Románia is, hol a
kedvező terméskilátások magyarázzák meg a nagy
kínálatot, olykor-olykor a piacon volt Argentína és
Kanada is.

A kereslettel, mely jobbára csak papíron van, hamar
végezhetünk. Az angol malmok a rossz lisztüzletre
való tekintettel csak legszorgosabb szükségleteiket
fedezték. A kontinenis főleg ausztráliai rakományok
iránt érdeklődött, melyekért körülbelül 50 fillérrel
kevesebb pénzt fizetett, mint egy hete. Elénkebb üzlet
csak az orosz buzában fejlődött ki a spekuláció
résztvele folytán. Részrakományok kb. 17-75 koronás,
teljes rakományok 19-10 koronás áron eseréltek gazdát
métermázsánként. A kanadai buza meglehetősen tar-
totta magát a hét első felében, ma azonban az is esett
kb. 20 fillérrel.

Addig, míg a terméskilátások kifogástalanok marad-
nak, javulása alig van kilátás. A kedvezőtlen jelenté-
sek sora azonban már megkezdődött. Délnyugati Orosz-
országban tulságos hőség-öl panaszokdnak, míg Romá-
niából azt táviratozzák, hogy a buza jelentékeny terü-
leten megdült.

India az egyedüli, mely kitinő termése ellenére is
nem siet az eladással. Az ottani buzaajok jegyzései
meleghezősen tartják magukat. Még a mult héten 20-40
K-t fizettek egy uszó résztakarmány Soft Red Calcut-
táért. Argentínában a szintás tovább folyik, míg a
korábban elvetett buza szépen kel ki. Legutolsó jelen-
tésünk a megművelt terület lényeges megnagyobbodá-
sáról tesznek említést. A hozatalok, valamint az elha-
józáások is esőkenében vannak. Ausztráliában az idő-
járás továbbra is száraz.

Péntek óta nyáriásra fordult az idő egész Észak-
Angliában, amely változás a visszamaradt vetéseknek
csak jót tehet.

Részakarmányok jegyzése c. i. f. Liverpool méter-
mázsánként:

Manitoba 2. sz. május-júnusra	május 17. május 10.
Choni White Kurrachea május- júnusra	19-10 K. 19-30 K.
Barusso 78 kg. áprilisra	18-40 K. 19- "
Orosz buza, minta után, utban	18-10 K. 18-50 K.
Április, májusi elhajózásra.	18-60 K. 19-30 K.

WETZIG A.
malomépítéset, gépgyár
és vasöntőde
WITTENBERG.

Gyártja a legújabb rendszerű malomaspiratorokat, hámozógépeket
szedszedhető surl köpenynyel, különféle hengerekéket és
porcellánhengereket, síkszítákat. „Progress“ daratisztító-
gépeket, központi szellőztető berendezéseket. Elvállal teljes
buza- és rozsmalomberendezéseket és átalakításokat, silo-
berendezéseket, valamint vizerő és erőátviteli telepeket.

Tervekkel és költségvetésekkel díjlanul szolgál.

Vezérképviselő Osztrák-Magyar Monarchia részére:

KENDOFF ANTAL
malomépítő mérnök
BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 55. sz.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-
utca. 1910 május hó 20-án. A székesfővárosi vásár-
igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekben 183 szekér réti
széna, 78 szekér muhar, 11 szekér zsupszalma, 29
szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 24
szekér zabosbikköny, 200 zsák szecska.

A forgalom igen élénk.

Szeszület.

A szeszüzletben e héten a forgalom élénk volt és
fedezősi vásárlások folytán a szeszárak drágább áron
zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva 180—181 K.-ig, adó-
zatlanul 61—62 K.-ig nagyban, azonnali szállításra, míg
kötésre drágább az ár.

Élesztőszesz adózva nagyban 177.50—178 K.-ig, adó-
zatlanul 56.50—59 K.-ig kelt.

Denaturált szesz hordóval együtt 50.50—51 K.-ig
volt ajánlva nagyban és több tétel ez áron kötésre el
is kelt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens
nyerszesz folyó kampányra 56.50—57 K.-ig volt
ajánlva fix áron és több tétel el is kelt. Új kam-
pányra jegyzésen alul történt több zárlat.

Budapesten a kontingens nyerszesz ára 56—57 K.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyerszesz	—	—
Finomított szesz adózva	180—181	—
adózatlan	61—62	—
Élesztőszesz adózva	177.50—178	—
adózatlan	58.50—59	—
Nyerszesz adózva	177.50—178	—
Denaturált szesz	51—51.50	—

(Az adózott szesz a 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége árusztályának
jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Lényegesebb változás a zsiradéküzletben
nem mutatkozik. A hangulat valamivel nyugodtabb
volt s az árak esekélyességgel lemorzsolódtak, mivel a
sörtélfelhajtások időközönként valamivel kielégítőbbek
voltak.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru,
nagyobb kocsiakománnyok vételénél,
nehéz minőségű 167—168 K.
Könyebb minőségű 164—165 „
I. r. perzselt (paraszt) szalonna 184—185 „
I. r. postvárosi disznózsír, nagy hordókban 190—191 „
100 kg.-ként minden levonás nélkül.

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére.
Budapest, 1910 május hó 19-én. Netto-árak 50 kg.-ként
Budapesten, elegysúly tiszta súlyként, zsákostul. Köté-
lezettség nélkül.

Takarmányliszt:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ar K.:	18.50	18.10	17.70	17.30	16.90	15.90	15.10	14.50
	7 1/2	7 3/4	8	Korpa:		F.	G.	
	12.90	10.50	6.10	Ar korona:		4.80	5.10	

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége őrőltakarmány-ösztá-
lyának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaszisztegyezései 100
kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasúlyként,
zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	
(V—VIII. száll.)	Ar K.:	37—	36.20	35.40	34.60	33.80
(IX—XII. száll.)		32.80	32—	31.20	30.40	29.60

Szám:	5	6	7	7 1/2	7 3/4	8
(V—VIII. száll.)	31.80	30.20	29—	25.40	20.40	12—
(IX—XII. száll.)	28.40	26.80	24.20	20.40	16.60	12.40

Rozsliszttárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ar K.:	27.20	26.20	25.20	24.20	21.20	19.20	16—

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők
voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakomány vétel-
énél 100 kg.-ként:

Finom korpa 1910 máj. száll.	8.70—8.80
Goromba korpa 1910 máj. száll.	9.90—10—
Finom korpa 1910 szept.—decz. száll.	8.60—8.70
Goromba korpa 1910 szept.—decz. száll.	9.80—10—
Rozskorpa	9.70—9.80
Arpadara és árpaderéze	10.50—10.60
Malomkonkoly	9.70—9.80
Budapesti gyári repcepegőcsa májusi szállításra	13.80—13.90
Derby-melész ab Hatvan vagy Pozsony	10.60—10.70
Szárított moslék zsák nélkül	13.80—13.70
Szárított répaszelet ab állomások	12.80—12.90
Szőrplé 48—50% csukortart. hordó nélkül ab czukorgyár	7.50—7.60

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1910 május 19-én.

Felhajtatott:	Árak
Jobb minőségű hátsó	16 drb 540—790
Könyű kocsi (jukkér)	32 „ 390—630
Nehéz (hintós)	8 „ 450—900
Igás kocsi (nyugati vér)	40 „ 310—700
Ponny	3 „ 200—270
Fuvaroslovak	170 „ 240—326
Parasztlevek	730 „ 120—218
Alárendelt minőség	100 „ 35—90
Összesen	1099 drb
Eladatlan maradt	489 drb

Irányzat: élénk. Székesfőváros levágásra vásárolt
110 drb 80—130 K.-ig.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1910 május 19-én.

Fülhözott:	Árak
Magyarországból élő borju 1280 db	95—106 84—94
szurott	—
615 gödölye	—

	kor. értékben páronként
Magyarországból élő bárány	90 drb
szurott	—
Ausztriából élő bárány	—
szurott	—
Galicziából rugott borju	—
Ausztriából élő borju	—
Összesen	1370 drb

Eladatlan maradt 9 drb 615 borju, — drb rugott
borju, 90 drb 615 bárány, — drb leszurtt bárány.

Irányzat: lanyhább, az árak 6 fillérrel hanyat-
lottak kg.-ként.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1910 május 17-én.

Fülhajtattott:	
Magyarországból	604 drb juh — drb kecske
Szerbiából	— juh — drb kecske
Összesen	604 drb juh — drb kecske

Árak
(kilogrammonként élőszuliban, korona értékben).

	kg.	páronként
Hizott ürü	48—72 fill.	60—62 kor.
Feljavított juhok	38—44 „	52—54 „
Kiverő juhok (anya)	— „	— „
Kisoroló kosok	— „	— „
Bárányok	— „	— „

Irányzat: lanyha volt, az árak 3—4 fillérrel esők-
kentek kg.-ként.

Budapesti vágómarhavásár.

1910 május 19.

Fülhajtás összege:	Minőség szerint:
Új felhajtás	2993 drb
Mult vásárról	—
visszamaradt	48 „
Veszteglőből szerb	—
Összeg	3041 drb
Eladatlan maradt	— drb

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	1848 drb
Magyar tarka	1156 „
Magyar bivaly	— „
Horvátországi mar- hák	37 „
Boszniai marhák	— „
Összeg	3041 drb

Nem szerint:

Bika	308 drb
Ökör	1786 „
Tehén	947 „
Növendékmarha	— „
Növendék-bivaly	— „
Összeg	3041 drb

Árak
(100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélküli fillérekben)

1910 május 19.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	72—78	64—70	54—62
Tarka hizott ökör	80—89	66—78	54—64
Bosnyák ökör	—	—	—
Tehén	52—80	50—68	—
Bika	72—80	60—70	—
Növendékmarha	—	54—74	—
Bivaly	—	46—54	—

Irányzat: a felhajtás 1343 darabbal kevesebb, mint
a múlt héten, az irányzat, minthogy a vásáron keve-
sebb idegen vevő volt és a kereslet is gyengült, lanyha,
az árak elsőrendű ökréknél 1—2 koronával emelke-
dett, más minőségek árai változatlanok maradtak.

Budapest-ferencvárosi zárt sertés vásár.

1910 május 19.

Heti felhajtás összege	Értékelt vagon	Értékelt összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
május 13-16-ig	129	4798	5155	484

Napi árak fillérben

N a p	Öreg ne- héz páron- ként	Páronként 300 kg.-on felül	Páronként 220—300 kg.	Könyű 220 kg.	Húsov fajta
1) május 13.	—	—	—	—	—
május 19.	—	—	—	—	—
2) május 13.	148—150	162—171	164—176	168—180	—
május 19.	150—154	156—166	166—176	168—178	—

1) Az árak élőszuliban levonás nélkül értendő.
2) Az árak élőszuliban páronként 45 kg. élőszul 6s
4% levonással, kilogrammokban értendő.
Irányzat: a vásár lanyha, az árak 2 fillérrel csök-
kentek.

AZ EREDETI ANGOL

„The National” szívógázmotorok
„The Robson” nyersolajmotorok
„The Mirrless Diesel” Dieselmotorok
magyarországi vezérképviselősegei

Szücs Ödön cégnél Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

Egyszerű kezelés! Megbízható, olcsó üzem! Szolid angol kivitel!
Jutányos árak! Előnyös fizetési feltételek!
Kivánatra Angolországból közvetlenül a vevő címére szállítatom a gépet.

BENZINMOTOROK. BENZINLOKOMOBILOK.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

1910 május 18.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti állapot				Mult évi
	K.	U.	K.	U.	K.	U.	
Lépfene	194	202	193	207	247	273	
Veszétség	286	308	286	307	344	356	
Takonykór	63	66	65	70	67	73	
Szaj- és körömfájás					4	4	
Juhhimlő	25	95	23	93	17	30	
Ivarsz. hóly. kiütés	80	212	81	209	62	159	
Rühkór	314	713	325	737	347	739	
Bivalyvész	8	12	9	11	11	11	
Sertésorbáncz	149	278	126	229	294	1004	
Sertésvész	459	1178	400	986	319	820	

Ausztriában 1910. év május 11-én fertőzve volt: veszétséggel 39 k. 43 u., takonykórral 10 k. 13 u., rag. szaj- és körömfájással 0 k. 0 u., sertésvészszel 223 k. 535 u.

Németországban 1910. év április 15-én fertőzve volt: takonykórral 16 k. 17 u., rag. szaj- és körömfájással 1 k. 1 u., sertésvészszel 1411 k. 1800 u., rag. tüdő- lobbal 0 k. 0 u.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté kőbányai sertésüzemének telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehez	páronként 400 kg. felül	154—158 fillérig
Öreg közép	300—400 kg.	
Fiatal nehez	300 kg. felüli súly	164—166
Fiatal közép	250—300 kg.	166—168
Fiatal könnyű	350 kg.-ig	

A hiztortésüzem iránzata lanya. Kőbányára egészségös sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor a szükséges utbaigazítással szolgál.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Url Rezső sertésbizományos VIII., Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1910 május 18.

	kilogrammig	fillér
Sertésvészén átment	80—100	220—210
"	100—120	210—190
"	120—160	190—170
"	160—200	170—160
Sertésvészén át nem ment	80—100	170—164
"	100—120	164—160
"	120—160	160—150
"	160—200	150—144

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat: lanyhább.

Bécsi szurómarhavasár.

1910 május 19.

Főlhözatal:		Árak (kg.-ként fillérekben tisztá sulyban)	
		I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	110 db	124—140	96—120
"	leölt	89	154—164
Ausztriából élő borjú	87	124—140	128—152
"	leölt	3934	154—164
Magyarországból élő bárány	30		128—152
Ausztriából élő			K. párja
Magyarországból leölt	1033	14—40	K. párja
Ausztriából leölt	177		K. párja
Magyarországból leölt sertés	22	124—140	zsirsert.
Ausztriából	1089	132—156	hussert.
Magyarországból leölt juh		88—116	
Ausztriából	171	88—116	
Összesen:	7482	drb.	

Irányzat: igen lanyha, prima minőségű borjú 6—8 fillérrel, többi minőség 12—16 fillérrel drágább. Elő borjú kerestett volt és meglehetősen jó árt ért el. Öltött sertés 8—10 fillérrel olcsóbb. Juh valamivel drágább mint mult héten. Bárány a mult héthez viszonyítva némi árcsökkenéssel volt csak értékesíthető.

Bécsi juhvásár.

1910 május 19.

Főlhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	940	Angol husos ürök	
Galicziából		Elsőr. hizl. ürü	64—72
Osztrák tartományokból		Gyapjas	
		Középm. hizottürü	58—62
Összesen	940	Nyírott juh	

Irányzat: élénk, nagyobb keresletnél fogva az árak 3 fillérrel emelkedtek. Prima minőség gyengén volt képviselve.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsérték felül).

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 24. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	özv. Takács Ferenczné	53988
Május 25. Miskolczi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Bekény Béla	90140
Május 28. Nagyenyedi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	br. Bánffy Kázmérné	50000
Május 30. Budapesti I—III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	özv. Csathry Szaléz Ferenczné	99814
Május 30. Szepsi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Darvas Ferenczné	54260
Május 31. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Rózsaffy Alajos dr.	47221
Jun. 2. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Jónás Bernát	101232
Junius 3. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Horváth Beláné	48444
Junius 10. Pozsonyi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Blaha Antal	59316
Junius 13. Kismártoni kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Huber János és fiai	40000
Junius 13. Ipolysági kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Spiegel Mór	137500
Junius 20. Salgótarjáni kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Mészáros és Társai	63060
Jul. 4. Zágrábi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Faber Kajetán	100000
Jul. 8. Kaposvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Tabak Pál	40417
Jul. 23. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Wolf Ferenczné	45452
Aug. 17. Titeli kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	kk. Dobauvaszki Mita	137705

Szerkesztői üzenetek.

L. B. Magyarfodorháza. Véleményem szerint e kérdésre csak helyszíni szemle alapján lehetne megbízható választ adni, mert a számtalfelek és rétek értéke között igen nagy az eltérés. *Hensch Árpád.*

W. J. Janka-pusztá. Miként ezen a helyen már igen sokszor közöltük, az ojtó állatorvosnak, ha m. kir. állatorvos, igénye van az ojtóanyag árán, a fuvaron vagy fuvaroköltségen és a kétszeri, egyenként 1 kor. 50 fillér látogatási díjon felül: az első 100 drb szarvasmarha beajtása után darabonként 40 fillér, a második 100 drb beajtása után darabonként 30 fillér és a további 50 drb szarvasmarha beajtása után darabonként 20 fillér, vagyis összesen 80 kor. ojtási díjra. Ha nem 5 adja az ojtóanyagot, akkor természetesen ennek árát nem számíthatja fel. Nem m. kir. állatorvosokra nézve a díjak nincsenek szabályozva s ezért ezek díjazása a tulajdonos és az állatorvos közti kölcsönös megállapodás tárgya, de itt is a jelzett díjszabás vehető általánosságban irányadóul. *y.*

S. F. Gy. Martfű. Ha a cseléd két gazdához szegődik el, kihágásban lesz vétkes. A hatóság az ily kihágás elkövetését meg nem előzheti, csak megtorolni áll módjában a törvényszabta büntetéssel. Mi is azt a nézetet valljuk, hogy a főszolgabíró ily kihágás miatt történt följelentés esetén hivatalból tartozik nyomozni, illetőleg a csendőrség útján nyomoztatni, hogy az illető volt szolgálati helyéről hová távozott. Ammy bizonyos, hogy ilyen esetben a hatóság is csak az egyik gazdánál állíthatja szolgálatba a cselédet, a másiknak meg kell elégednie azzal a kétes értékű elgétellel, hogy a kétfelé elszegődött cselédet megbüntetik. *Sz. F.*

V. M. Czegled. Mangalicza sertések beszerzésére mint elsőrangú tenyészteket többek között a következőket említjük fel: Mezőhegyesi állami ménésbirtok, Wenckheim Géza gr. gerlai uradalma pósta ménésbirtok, Wenckheim Géza gr. gerlai uradalma pósta ménésbirtok, Sztankovány János kajdaci uradalma, a pannonhalmi főapátság tömörd-pusztai uradalma, u. p. Komárom-Mocs, Chotek Rezső gróf uradalma Ujmajor, u. p. Ófatak, Nagyváradi lat. szert. székeskúptalan uradalma Kupóc-pusztá, u. p. Vasad, Nemes János gróf uradalma Bánhalom, u. p. Kunhegyes, Csekonic Endre gróf uradalma Zsombolya, Wenckheim Frigyes gróf uradalma Békés, Károlyi József gróf uradalma Söreg, u. p. Tápiszele, a kisjenői uradalom, Tisza Kálmán gróf uradalma Csegöd, Lovassy Ferenc gazdasága Pusztá-Ujbátor, u. p. Feketebátor, Kornstein testvérek gazdasága Pata-pusztá, Nagyszalonta, Wertheimstein Alfréd gazdasága Csételek stb.

Ch. J. Köteles minden gazdasági munkát ellenőrizni s a munkának megfelelő időben fölkelni. Ha a munkát sokallja, mondjon föl. A gazdasági jelleg nem abban áll, hogy bizonyos teendők ahoz méltatlanok volnának, hanem a magasabb értelmiségben, amely a szellemi vezetésre képesít, de a munkától és a jókori fölkeléstől nem idegenkedik. A sertésre vonatkozó kérdést, őszintén szólva, nem tudtuk megérteni.

B. K. Önnek jogában áll a szerződés teljesítését, vagyis azt követelni, hogy a gépész kitanult segédet tartson, ha ez így van kikötve a szerződésben. Ha fölcsóllítás ellenére a szerződésnek megfelelően vonakodik, föl is bonthatja a szerződést. Arra, hogy a segéd fizetéséről szánt összeget visszatartsa, nincs följosítva. *Sz. F.*

Prónafalvai gazdakör. Az illetékszabályok értelmében az adás-vételi illetéket az eladót is fizetési kötelezettség terheli, ha az illetéket a vevőtől behajtani nem lehet. A közigazgatási bíróság előtt tehető panasz csak akkor fog sikerre vezetni, ha Önök igazolni tudják, miszerint az illeték behajtható lett volna és csak a pénzügyi közegek mulasztása folytán hiúsult meg a behajtás. Esetleg talán elővélés is forog fenn, amely a kivételést számított öt év alatt áll be. *Sz. F.*

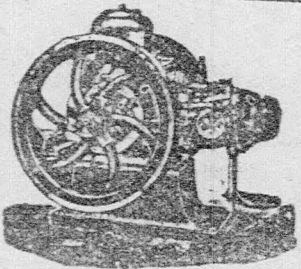
S. J. Bicske. A fenyegetőzésnek csak akkor lehet némi alapja, ha ön nagyobbarányu sertészállásokat tart fenn és az ilyeneknek fenntartását közéleti szabályrendelet tiltaná. Alig hiszünk, hogy Bicskén ily szabályrendelet léteznék, mert hisz faluhelyen általános szokás szerint minden háznál szokat sertést hizlalmi. Ha valamely nagyobbarányu vállalatról van önnél szó, tudniillik arról, hogy iparszerűen foglalkozzék egész évben nagyszámu sertés hizlalásával, akkor telepengedélyt kell kérnie a főszoigabírótól mint iparhatóságtól, közönséges házi vagy gazdasági hizlaláshoz azonban ilyenre nincs szükség. *Sz. F.*

A. J. Füz. Öszvérek tenyésztésével foglalkozni nem lehet, mert öszvéreknek esetleges egymásközötti párzása nem vezet eredményre s így az öszvér egy olyan állat, amely többnyire csak véletlenül közönséges lehet létezését, az is véletlenül tehet, ha az, aki keres, talál s meg is vehet egy ilyen állatot. De arról sem bírnak tudomással, hogy valaki is az országban rendszeres számartenyésztéssel foglalkozza s így nem adhatunk olyan címet, ahol ezek az állatok levél útján volnának megrendelhetők. Legbizonyosabban a debreczeni, nagyváradi s más alföldi lo-és juhvásárokon volnának szamarak beszerzhetők, de persze, aligha fizetné ki magát egyik vásárból a másikba utazgatni és költsékezni egy-két szamar beszerzése végett. Legegyszerűbb és legolcsóbb mód volna talán juhászokat megbízni a szamarak beszerzésével.

Szénkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 3.
Telefon (interurban): 171—32.
Sürgőnyczim: KOHAG.

A legkedvezőbb feltételek mellett szállít elsőrendű porosz és osztrai szenet és pirszenet, ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági czélokra. Több szénbánya kizárólagos eladási irodája. Legolcsóbb beszerzési forrás gazdák részére.

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA Budapest, V., Ferencz-József-tér 6. (Gresham-palota.)

BOLINDER NYERSOLAJMOTOR

Kevés nyersolajszükséglet.

Feltétlenül megbízható üzem.

Nincs korom, bűz, füst!

A mi különlegességeink:

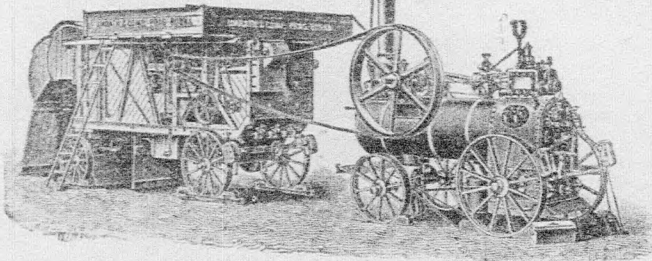
Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Ros-
ták

Kerekeken
12 HP.-ig

Fekvők
200 HP.-ig

UMRATH és TSA Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.

Szavatolt beltartalommal szállítok

Thomassalak, szuperfoszfát, eredeti stassfurti 40% kálcisó és kainit, kénsavas ammóniak, rézgálicz 98-99% és vasgálicz-ot. Ima raffia-báncs porosz-készén és mindenféle gazdasági és technikai cikket.

Telefon 153-82. **VINCZE IZSÓ** Telefon 153-82.
Budapest, VII., Rákóczi-ut 82. szám.

Több elsőosztályu oldenburgi tenyészmén eladó,

Lübben Henrik tenyészállat-telepéről Sürwürdenből (Oldenburg hercegségből) származnak, megtekintheti Kraian majorban, Kaincz mellett Béeshez közel. Levélbeli s személyes felvilágosítást ad Wimmersberg Egon bárónál Wien, V., Wehrgasse 8., II. emelet.

HOMORÉRTÉKESÍTÉS.

Mielőtt cementipari gépet vesz, kérje saját érdekeit:

- F. 3. Formák és szerszámok oszmoszított betonárak előállításához.
- F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagosgyártás.
- Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett ozementoserp-gyártás.
- B. B. 1. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása.
- C. S. 1. A ozement- és mozaiklapok gyártása

Szántó és Beck
mérnök
ozementipari gépek gyártása
Budapest, VII., Baross-tér 15. szám.

Kartellen kívüli
Zsák-,
Ponyva-,
Zsineg szőlő-
és kévekööző
kötélraktár.

Hecht Béla, Budapest,
VI., Lovag-u. 2.
Sürgönczim: Hechtius Bpest.
Telefon: 35-98.

Mindennemü használt zsákok állandóan raktáron. Zsák- és ponyvaköleszés. Jnta- és tengyártmányok gyári raktára. Gazdasági kötél-árak. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltnék. Eladás nagyban és kicsinyben.

**Jégyártó-
és hűtőgépek**

szervezete és azok kezelése. Irta: Simonty Béla. Ára bérmentes küldéssel 2 kor. 20 fill. Kapható a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szak-
konyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

MELOCCO PÉTER CEMENTÁRUGYÁR ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT RÉSZV.-TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., DÉYAI-UTCZA 21.

Telefon: Kereskedelmi Iroda 25II. Telefon: Műszaki Iroda 176-26.
Építési osztálya foglalkozik különösen: **Mezőgazdasági építkezésekkel**

Kitünő referenciák az ország minden részéből, ahol ilyenmü munkákat végeztünk.

Tervek és költségvetések ingyen. Műszaki személyzetünk kívánatra ingyen a helyszínre utazik.

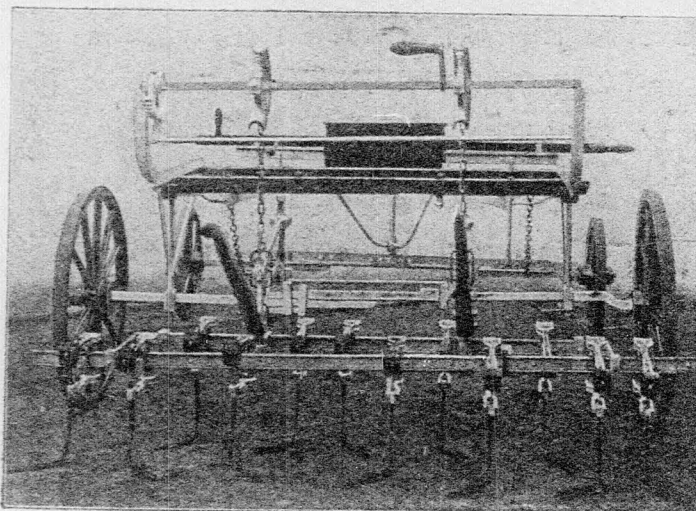
u. m. betonistállók és kőön istálló-födémek, szab. önitatóvályúk, viz-tornyok, silók, magtárak, hidak és átereszek, valamint turbinatelepek és zsilipek építésével.

Az eddigi tapasztalatok szerint a legcélszerűbb és legkedveltebb **gazdasági nyomtatványok** beszerezhetők a "PÁTRIA" r.-t.-nál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

ROSTOCK és HOFFELNER Klosterneuburg,
Bécs mellett.

Az osztrák-magyar monarchia legrégebb különlegességi czége ozement-üveghordókban.

A legkitünőbbben bevált szerkezet bor, sör, gyümölcsborok, pálinka, gyümölcsnedvek stb. részére. Iskolázott, régi személyzet. Mérsékelt árak. Elismert legjobb belső bevezetés. Prospektusok, költségvetések és szaktechnikai látogatások ingyen. Modern pinceszék és présházak tervezését és az építés kivitelét elvállalja. Saját szabadalmi. Rostock-féle spe- hordóragasz "Glasz-ozialia" "brüaux" törvényileg védve, szag- és izmentes, alkoholinak és svnak ellentáll, használat után újból alkalmazható. Hordóajtócskák behelyezésére és hibás ázók- és transporthordók elzárására. Kilogrammonként ára 5 korona ab Klosterneuburg. Szétküldés után vétel mellett 1/4 kilogrammtól, feljebb. 600,000 hektolit-
ren felüli üzemben.

Jelenkor legjobb kitünően bevált fogatos permetezők.
Réparovarov, peronoszpóra, vadrepce, vadmustár stb. ellen.
4, 5 és 6-soros beállitható kapálógépek.
Nélkülözhetetlen gépek pontos, gyors és olcsó kapáláshoz.
Gőzekegyűrűshengerek és boronák.
Számítalm. elismerőlevél. Jutányos árak.
Perl és Társa, gépgyár és vasöntőde Szered, Pozsony m.

Egy csoda olcsó birtok!
Kitünő minőség! Nagyszerű vétel!

Eladó Szabolcs megye, Mihálydi község határában egy **150 magyar holdas birtok**, a községtől alig félóra jársnyira, kitünő minőségű talaj, az egész egy tagban. A birtokon épületek nincsenek.

Bővebb felvilágosítást a legnagyobb készséggel és teljesen díjtalanul nyújt a **Nagy Lajos** hirdetői irodája **Debreczen, Csapó-u. 13.**

5535

Eladó birtokok:

Zala megyében, 2000 m. holdon felül, jó minőségű földek, kitünő épületek, kényelmes urilakkal, teljes felszereléssel.

Pest megyében, 1700 m. hold, 1 1/2 óra a fővárostól, legjobb üzemből lévő gazdasággal.

Röjtöki BAUER ANTAL
Budapest, VIII., Baross-utca 4.
TELEFON 166-66.

Karner Ede

Budapest, VI., Váci-körút 51. sz.

Sürgönyezim: „Karnered” Budapest.

Telefon: 159-18.

Magyar, sziléziai és porosz darabos szén
gözekék, gőzlokomobil, ipar- és szobafűtésre.

Koks, kovácsészén és antraczit. Teljesen megbízható szállítás minden vasúttállomásra.

5418

MÁDERLIK LUJZA

fehérenemű gőzmosó és vegytisztító ipartelepe

Budapest, II., Ponty-utca 4.

Különösen a vidéken, pusztákon, elszigetelt helyen lakó urak figyelmébe! Minden igényeket kielégítő módontisztított fehérenemű 8 nap alatt visszajut. Vidéki urak részére 2 kulcsos ládika vagy kosár áll rendelkezésre.

5367

SZŐLŐ- ÉS MEZŐGAZDÁK!

„CUCASA”

Magyar szabadalom 44293.

Dr. Marquart L. C. vegyészeti gyár, Beuel a. Rh. kézziménya.

„CUCASA” a legjobb, legolcsóbb és legegyszerűbb permetező anyag a peronoszpóra, fusicladium és az összes növényi betegségek ellen.

„CUCASA” jobb, mint a bordeauxi por. Lásd a geisenhefmi szőlészeti és gazdasági főiskola 1907. és 1908. évi jelentését.

„CUCASA” ismertetést, használati utasítást és mintát kívánatra küld a magyarországi vezérképviselő:

Varga, Budapest, V., Ferencz-József-tér 5.

Eladó alomtőzeg.

A feketebézsényi tőzegtelepen bálókba préselt tépett

alomtőzeg

kerül eladásra. Tudakozódhatni **Bohár Vincze** intézőnél, u. p. Lengyeltóti.

5528

MOST JELENT MEG!

UJDONSÁG!

ÜSTÖKÖSÖK

Írta: **Dr. WODETZKY JÓZSEF.**

72 rajzzal.

A „NÉPSZERŰ TERMÉSZETTUDOMÁNYI KÖNYVTÁR” I. kötete.

Ára vászonkötésben 3 korona 50 fillér.

TARTALMA FŐBB CZIMEKBEN: Előszó. — Régebbi nézetek az üstökösökről. — Az üstökösök pályája és mozgása. — Nevezetesebb üstökösök. — Az üstökösök fizikája. — Az üstökösök és meteorrajok.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GARVENS
SZIVATTYUK NAGYBANI
RAKTÁRA

MŰSZAKI ÉS GÉPIPARI
R. T. BUDAPEST
VII. YÖRÖSMARTY-U. 19/b
GŐZ-KÖRFORGÓ-SZARNY SZIVATTYUK
TŰZOLTÓ FECSKENDŐK

MINDEN TYPUS RAKTÁRON VAN

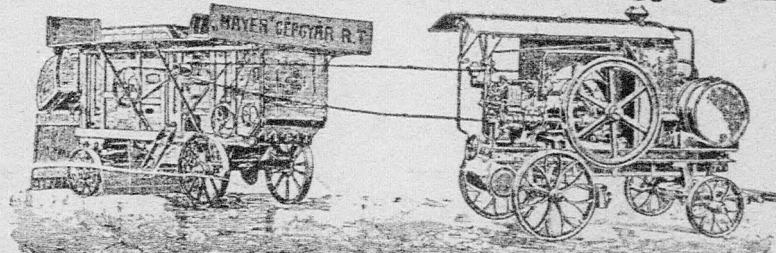

Mayer géppgyár

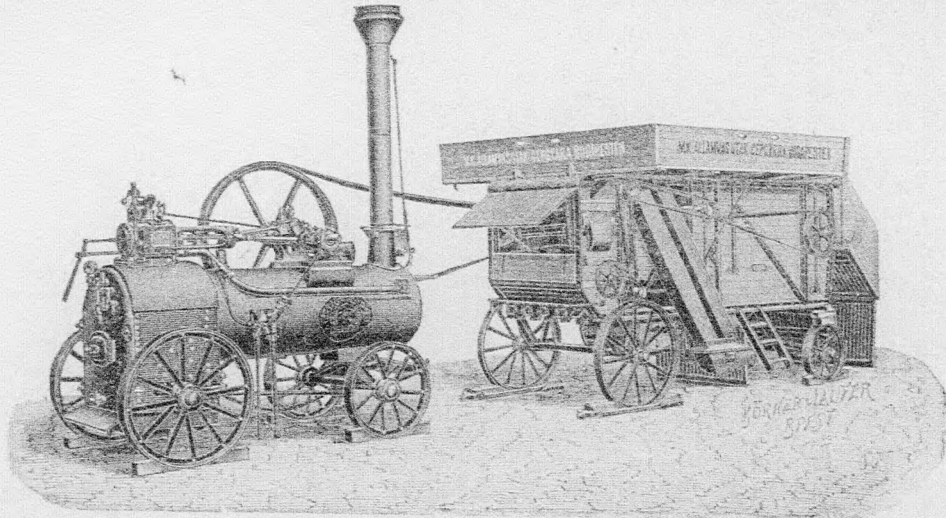
VAS- és FÉMÜNTŐDÉ
R.-T. Szomba hely és
Budapest
VI., Váci-körút 61. sz.

MOTORGYÁR

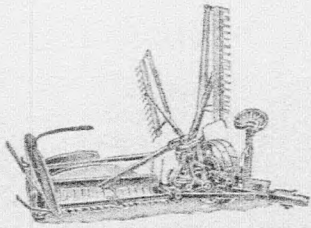
Motoros cséplőkészletek; Stabil benzínmotorok 1-25 lóerőig.
Szívógázmotorok 12 lóerőtől minden nagyságban.

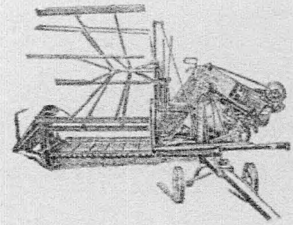
Borsajtók. Öntöde. **Gazdasági géppgyár.**
Olajgyártási gépek. **Malomépítés.**
Fennáll 60 év óta.
Kérjen 58. számú képes árjegyzéket!

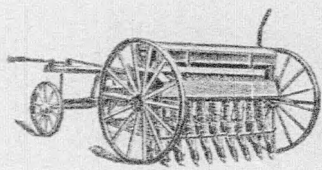
Államgépgyári gőzcséplőkészletek 1910. évi szerkezet.

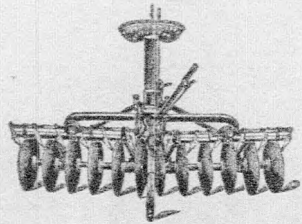
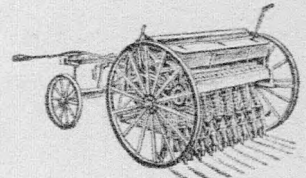
Államgépgyári benzinmotorok.

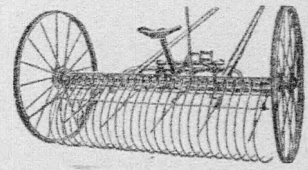
Államgépgyári aratógépek.

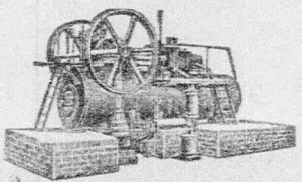
Losonczi egyszerű és
kombinált vetőgépek.

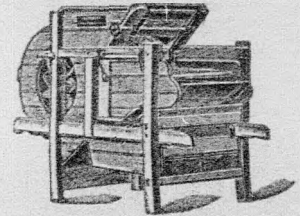
tárcsásboronák,
szénagyűjtők.

Államgépgyári félstabil compound
gőzgépek.

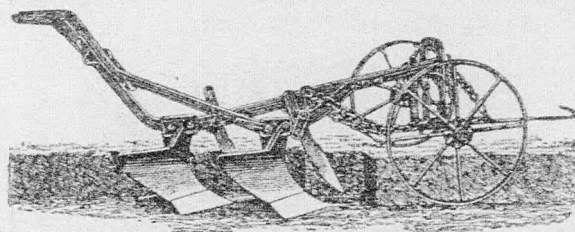

Kalmár-féle rosták.

Resiczai aczélekék és egyéb talajmivelő eszközök.

Árajánlattal és árjegyzékkel szívesen szolgál

Árajánlattal és árjegyzékkel szívesen szolgál

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32.

GŐZEKE

gyártmányait ajánlja a legtökéletesebb kivitelben **Dehne Fr.** gőzekegyára Halberstadtban. A Dehne-féle legújabb 20-as, Compound, kétmozdonyu gőzekekészletről árajánlattal mindenkor készséggel szolgál

TIMÁR EDE cég,

Budapest, V., Lipót-körút 28.
mintagyár magyarországi kirendeltsége.

Feltűnő olcsó árak, kényelmes részletfizetés.
Darmstadti Motorgyár r.-t. Darmstadt.

Egyedlárásító: **Geiger Henrik Kassa**
Számos előkelő uradalom szállítója.

SZÁLLIT:
Álló és fekvő benzin-, nyersolaj-, szivógázmotorokat, lokomobiloikat. Cséplő-készleteket. Mezőgazdasági eszközöket. Víz- és szesztartályokat. Kutakat és szivattyukat.

BERENDEZ:
Gazdaságokban vízvezetékét, villanyvilágítást, takarmánykamrákat, malmokat. Ipari-, benzin-, nyersolaj-, kocsz-, kőszén-, kovács-szén, korpa és takarmánydara-szállítás.

Aranyéremmel kitüntetve az 1909. évi wiesbadeni iparkifállításán. Képviselek kerestetnek. 5417 Költségvetés és felvilágosítás ingyen.

Földbirtokosok figyelmébe!

ajánljuk a **legolcsóbb gépsodronyfonatokat**, melyeket a **Dunántúli Drótkerítésgyár, Igal, (Somogy megye)** bámulatos **olcsó** áron a legjobb kivitelben szállít.

Számos elismerőlevél bizonyítja gyártmányaink jószágát és tartósságát. Szállítunk mindenféle drótkerítést, tüskésdrót (1 m. 6 fillér), diszkapukat és ajtókat, nyaraló- és lakóházkerítéseket, lábtörőket, favédőállványokat, ágybetéteket (matraczokat), vaságyakat, föld-, szén- és kavicsrostákat, ölkörszárkosarakat, tyukketrecekéket stb. 5426

Kívánságra szívesen küldünk árjegyzéket a kész költségvetést ingyen és bérmentve.

A LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS.

3/4 kiló vajjal többet
ér el minden gazda egy tehénél hetenként és sokkal jobb minőségűt a **TUBULAR-SEPARATOR** által, minden más módszerű tejfölözéssel szemben. Ezen állítás megértése végett kérjen ingyen és bérmentve 47. számú ismeretést.

BÁRDOS ÉS BRACHFELD
műszaki és villamosági vállalat
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5. szám.

"Tubular"-separatorok gőzturbínával vagy szíjhajtással különlegességek és legjobbak ezen a téren.

RADIOL FÓRAKTÁRA
(THE RADIOL Co. LONDONI cég új czikke.)
Legjobb szer lovakkal, kutyákkal stb. előforduló mindennemű daganatok eltávolítására! ecettel vagy vízzel keverve felmulthatatlan szer a lovak lábainak és csontjainak erősítésére. — Előírása Kicsinyben 8 kor.

C. RICHTER SAS-GYÓGYSZERTÁRA WELS (FELSŐ AUSTRIA) ALLATORVOSI SZEREK KÜLÖNLÉSSÉGI KERESKEDÉSE
Utasítás ingyen. — Vizonteladók és allatorvosok engedélyt kapnak.
Kapható minden gyógyszerárban, ellenesetben a fenti főraktárnál.

HENRY R. STEVENS, LONDONI ALLATORVOS STEVENS OINTMENT FÓRAKTÁRA
Legrégibb és legjobb angol hólyagtapasz, mely az allatorvosoknak már évtizedek óta ismeretes, mindenütt használatban, mert az egyedüli tapaszt, mely akármilyen nyire gyakran is alkalmaztatik, heglőt sohasem hagy hátra. Csak allatorvosi elrendelés mellett kapható. — Előírása Kicsinyben: 1/2 doboz 4 kor., 1/2 doboz 8 kor.

Magyarországi főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, **BUDAPEST, VI., KIRÁLY-U. 12.**

SZALMA

helyett **almozási czélokra** kitűnő felszívóképességű

alom- és mull-főzeget

vagonrakományos tételekben, jutányos áron ajánl

Zwebner Mór és Fia
műtrágya- és erőtakarmánygyártókereskedése
Pozsony és Galgóc.
5358

Törlesztéses kölcsönöket földbirtokokra

20,000 koronától kezdve minden tekintetben **legelőnyösebben** kieszközöl: **Frankl Adolf banküzlete, Budapest, VI., Eötvös-u. 19. Saját ház. Telefon 25-40.** 5555

Szálás takarmánynövények termesztése.

Szilassy Zoltán és Grabner Emil e hűzág-pótló és egyedül álló művénék beszerzése minden gazdának fontos. Ára tartós vászonkötésben 10 korona. „Patria” r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

0 es. és kir. apostoli Felsége I. Ferencz József legmagasabb védnöksége alatt álló

első nemzetközi

vadászati kiállítás, Wien,

1910. május-október.

Vadászat és annak üzeme, ipar és művészet és művészeti ipar, mezőgazdaság. Állandó automobil-kiállítás.

Időszaki kiállítások:

Ló-kiállítás :: Kanári- és baromfi-kiállítás :: Jelvény-kiállítás :: Kutya-kiállítás
Vadász harsona-verseny :: Postagalamb-repülőverseny stb.

Luna-Park, mozgófényképek, vadászati dioramok stb.

Kiállítási sorsjegy,
I. fonyeremény 100.000 kor.

„MUNKTELL” MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK

eredeti svéd-országi nyersolaj-cséplőszerelvényekkel, lassujárók, legbiztosabb üzem, csekély fogyasztás. — Könnyen kezelhető. Kedvező fizetési feltételek. — Szavatosság.

Fischer János
mérnök, malomépítési vállalkozó.
BUDAPEST, V., Nádor-u. 36. sz. — Báthory-u. 1. sz.
TELEFON: 191-25. Sürgőnyezim: TU INA.
Árjegyzék díjmentesen. Képviselek kerestetnek.

ELSŐRANGU FÜRDŐHELY

LIPIK

Vasút-, posta-, távirtda- és telefon-állomás

BIZTOSAN GYÓGYITJA

a tápcsatorna összes bántalmait, hurutokat, diabetezt, kőszvényt, csúzt, csonttöréseket, gyermek-és alkati kórokat.

Egyetlen alkalikus, konyha-sós, jódtartalmu hévviz **64c.**

IVÓKURA. SZÉNSAVAS FÜRDŐK. VIZGYÓGYINTÉZET, INHALATORIUM.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.
Prospektust küld a Fürdőigazgatóság.

UJDONSÁG!

Kérjen árjegyzéket.

Készít VITÓRIA rakár- és isztáló-szerelvényeket és mindentelők lakatosmunkákat.

Istálló- és raktáráblakok vasrámban **sodrony-üveggel.**

ELŐNYEI: tűrhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó!
Megrendelhető a készítőnél:

FARKAS és TÁRSA lakatosgyárában
Budapest, VI., Lehel-utca 10. 3936
Beszereshető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is

Nincs többé bűz!

A **Bonodor-folyadék** a legbüzősebb árnyszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 7.50 K.** (Elegendő egy évre.) 1 kg. próbacsomag **2.50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A Bonodor-por vízeldek azonnali szagtalanítására kitűnő szer. 5 kilós postacsomag **bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K., csomagolással, szállítás nélkül.** Szétküldés készpénzért vagy utánvételt. Számos elismerőlevél.

5336 Vezérképvisező:
FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40 H. sz.

MANILAZSINEG.

Egyedüli hazai gyártmány.

Gyárunk ezen jelentőségében mindinkább emelkedő czikk nagyba való gyártására a legujabb angol és amerikai gépek beszerzése által legjobban be van rendezkedve és a múlt idényben eladott kb. 2000 métermázsa már teljesen kifogástalan minősége felől számtalan uradalomtól elismerő nyilatkozatok állanak rendelkezésünkre, amelyek közül itt a következőt közöljük:

Szegedi kenderfonógyár részv.-társ.

Kivánságukhoz képest ezennel szívesen igazolom, hogy a folyó évi aratási idényben aratógépeimhez önkéntől beszerzett manila kévekötőfonal minden tekintetben teljesen bevált és avval teljes megelégedésünkre egészen úgy dolgozhattunk, mint a külföldi fonallal.

Szeged.

Tisztelettel

Küküllővári uradalom.

Farkas András s. k. urad. intéző.

Azonkívül a magyaróvári m. kir. gazd. gépkísérleti állomás alapos próbák után a következő bizonylatot állította ki, mely fonalunknak a külföldivel legalább is egyenrangú minőségét minden kétségen felül megállapítja:

81/1909. sz.

A szegedi kenderfonógyár r.-t. által gyártott manila kévekötőfonal az állomás által kipróbáltatott és a külföldi, hasonló czéit szolgáló fonalakkal egy szilárdság, mint egyenletesség és simaság tekintetében egyenrangúnak bizonyult.

Magyaróvár, 1909 július 22.

Ifj. Sporzon Pál s. k.

gazd. akad. r. tanár,
a gépkísérleti állomás vezetője.

A gazdaközönségnek egyrészt hazafias kötelessége tehát, hogy mellőzve a semmivel sem jobb, de mindenesetre sokkal drágább külföldi gyártmányt, kizárólag a mi hazai gyártmányu manila kévekötőfonalunkat vásárolja, de másrészt saját érdekében is áll, hogy ezt tegye, mert miután sikerült még az áremelkedés előtt nagyobb mennyiségű manila-kendert beszerezni, módunkban áll elsőrendű manila kévekötőfonalunkat kg.-ként kb. 350 folyóméter tartalommal és 45-50 kg. hordképességgel

100 kg.-ként 102.- K árban

bérmertve, bármely állomásra szállítva, a legkedvezőbb fizetési feltételekkel ajánlani, mely előnyár mellett megrendeléseket a jövő évi aratási idényben való szállításra már most elfogadunk.

SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Egercsehi Köszénbánya Részv.-Társ.

BUDAPEST,
V., Báthory-utca 12. sz.
Bánya:
EGERCSEHI (Heves megye).

Magas hőértékű, elsőminőségű
szenek, kiválóan
alkalmas

cséplőgépekhez,
gőzekékhez,

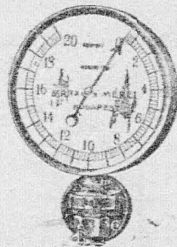
malmok, téglagyárak, szesz-
gyárak és egyéb üzemekhez.

Minőségek:

darabos, durva, rostált,
dió, akna- és daraszén.

Megrendelhető központi irodánkban:
Budapest, V., Báthory-utca 12. sz.

5568

MARX ÉS MÉREI
tudományos műszerek gyára
BUDAPEST, VI., Bulevar-utca 7.

Telefon 21-06. 5219

Gyártanak: fessmérőt, lég-
ármérőt, vízszintmérőt,
árammérőt, hőmérőt, hőmé-
rsékletmérőt, hővezetési
laboratóriumi műszerek
gyártására. 16 HP. 90 munkás.

Szilárd Gyula
a ceákvári földm.-isk. tanárának
nélkülözhetlen kézikönyvei:

Mezőgazdaságtan. I.

Általános és különleges nö-
vénytermelés. Füzve K 8.-,
kötve K 4.-

Mezőgazdaságtan. II.

Állattenyésztés. — Üzletvitel.
Füzve K 8.-, kötve K 4.-

Szőlő és pincze. Füzve

K 4.-, kötve K 5.-

Szőlőművelés és borgazda-
ság. 161 ábrával. — Kötve

K 10.-

A pinczegazdaság mellék-
termé-
kelnek értékesítése. Füzve

K 1-50

Méhészet. 19 ábrával. Füzve

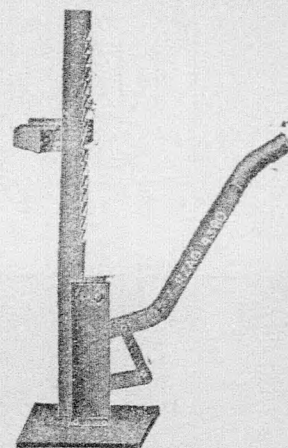
K 1.-

Kaphatók a „Patria” részv.-társ.
könyvkereskedésében Budapest
IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

„HERKULES” EMELŐ

UJ! Szabadalom 4380. UJ!

Kezelése a legegyszerűbb. Egy 8-10 éves fiú
1000 kilogrammot könnyen emelhet.

Az emelt távponton a
„HERKULES”
emelő

önműködően rögzített
állást vesz fel.

Nélkülözhetetlen

fuvarosoknál,

gazdaságokban

és szereléseknél

Megrendelhető:

„KERAMIA”

műszaki és vállalati iroda 5570

BUDAPEST, Erzsébet-körút 37.

Viszontelárusítók és ügynökök keresetnek.

CAMPBELL

feltűnést keltő
műve **AZ OKSZERU**
TALAJMŰVELÉSÉRŐL

K. RUFFY PAL fordításában; megrendelhető a „Patria”
r.-t. gazd. könyvkereskedésénél, Budapest, IX., Üllői-ut 25.
Ára füzve 3 korona 50 fillér, vászonkötésben 4 korona 50 fillér.

Pályázat.

Gróf Festetics Tassiló ur Ö nagyméltósága somogy-
berenczei uradalmában egy

gazdasági irnoki állás

betöltendő lévén, felhívtnak mindazok, akik ezen állás
elnyerésére pályázni óhajtnak, hogy okmányaikkal felszerelt s
gróf ur Ö nagyméltóságához intézett **kérvényüket** a grófi
főtitkári hivatalhoz címzett borítékban **legkésőbb május**
30-ig küldjék be. Az állást elnyerő tartozik azt legkésőbb július
1-re, esetleg előbb is elfoglalni. Évi javadalmazás: 1440 korona
készpénz, egy szobából álló lakás, szabad fűtés és világítás.

Gróf Festetics Tassiló ur Ö nagyméltósága főtitkári hivatala.

Bicske-Budapest keleti p. u.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) with numerical values.

Megjegyzések: * = Május 15-től szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedik. * = Ezen személyvonatoknál az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek.

Budapest k. p. u.-Szolnok.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) with numerical values.

Szolnok-Budapest k. p. u.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (T. v. sz. sz., Sz. v., Gy. v., etc.) with numerical values.

Megjegyzések: * = Ezen személyvonatoknál az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek. * = Nagykáti és szolnok között csak vasár- és ünnep előtti köznapon közlekedik.

Budapest nyugoti p. u.-Czegléd.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) with numerical values.

Czegléd-Budapest ny. p. u.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) with numerical values.

Megjegyzések: □ = Közvetlen vonat Nagyvárada és Aradon át Brassóba. + = Vasár- és ünnepnapokon közlekedik. ■ = Közvetlen vonat Kolozsvárra. △ = Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik. * = Ezen személyvonatoknál Budapest nyugoti p. u. és Czegléd között az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek. ○ = Közvetlen vonat Predealra. ⊕ = Indul Budapest ny. p.-u.-ból minden szerdán és szombaton. ⊗ = Érkezik Budapest ny. p.-u.-ba minden hétfőn és csütörtökön. ⊘ = Közvetlen vonat Predealról. ⊙ = Közvetlen vonat Kolozsvárról. ⊚ = Közvetlen vonat Kolozsvárról és Aradon át Brassóba.

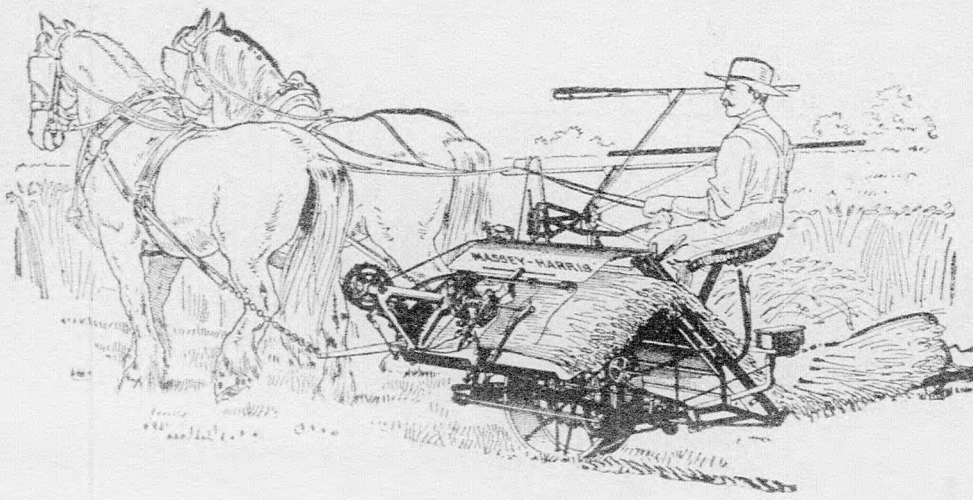
Üzleti könyvek és egyéb nyomtatványok készítését elvállalja a „PÁTRIA“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Advertisement for Mac Laren-féle magajáró gőzeke (steam engines) by Fleischl Samu, Budapest, V., Szabadság-tér 16. Includes details about a national competition and a list of judges.

Massey-Harris Co.

fűkaszaló- és aratógépgyár

Toronto, Észak-Amerika.

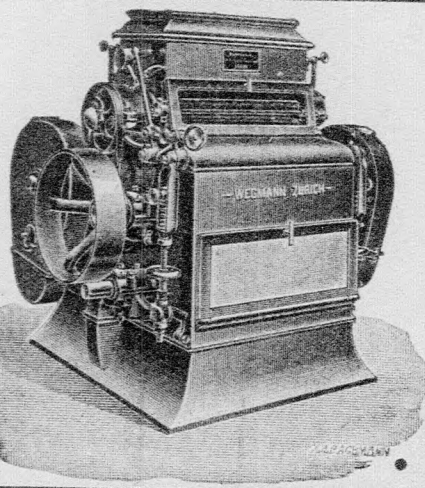
A világ legmegbízhatóbb gyártmányai.

Árjegyzéket és árajánlatot kívánatra szívesen küld a

Massey-Harris Co.
részvénytársaság

Budapest, V., Alkotmány-u. 23.

3991

Levélzím: Jakob és Hegedűs, Budapest 56.

Telefon: 97-23.

Sürgönyzím: Jakabék Budapest.

JAKAB ÉS HEGEDŰS

MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 36-38.

Ajánlják malmok részére legjobban bevált

Jakab-féle **SIKSZITÁIT** és

Wegmann **HENGERSZÉKEIT.**

Elvállalják **MALMOK BERENDEZÉSÉT** és **ÁTALAKÍTÁSÁT**

a legjobban bevált rendszerük szerint és a legnagyobb automatikával.

Árjegyzékkel és részletes költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálunk. **AUTOMOBILOSZTÁLYUNK** uradalmak részére a „BERNA” TEHERAUTOMOBILOKRÓL kívánatra küld árjegyzéket és szolgál részletes felvilágosítással.

AUTOGÉN-HEGGESZTŐ OSZTÁLYUNK, mérsékelt díjazás mellett, elvállalja törött öntöttvasalkatrészek hegesztését.

ELSŐ MAGYAR

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI R.-T.

BUDAPEST, V., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZ.

A gyapjunyírás közeledtével a t. ez.

juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölesönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nagyvankettedik üzemév!

Nyersgyapjubizományi osztályunk

elvállalja mindennemű zsíros (szennyes) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmérsékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket.

Kimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Kérjük gyárunkat meg'átog'atni.

Falazótégla és tetőcserép

homok és cementből könnyen állítható elő bármely munkás által dr. Gaspary gépein.

Cementlapok Cement ürtömbök
Cement alagsóvek Cement salak-téglák

Formák

Vizvezetékcsövek Ablakkeretezések
Kerítésoszlopok Határvövek s'b.

KÜLÖNLEGESSÉGI GÉPGYÁR.

Dr. Gaspary & Co. MARKRANSTÄDT (Leipzig mellett).

262. sz. árjegyzék díjmentesen.

100%-ot

megtakarít az, aki az olajat nem ügynöktől veszi, hanem **egyenesen hozzám** fordul!

Nettó árain:

Jó minőségű gépolaj	mmázsája	29 K
elsőrangú	"	34 "
jó minőségű motorolaj	"	37 "
elsőrangú	"	42 "
legfinomabb	(extra la)	54 "
jó minőségű hengerolaj	"	48 "
legfinomabb	(am.)	72 "

Minőségért teljes jótállás!
!!Tessék előbb mintát kérni!!

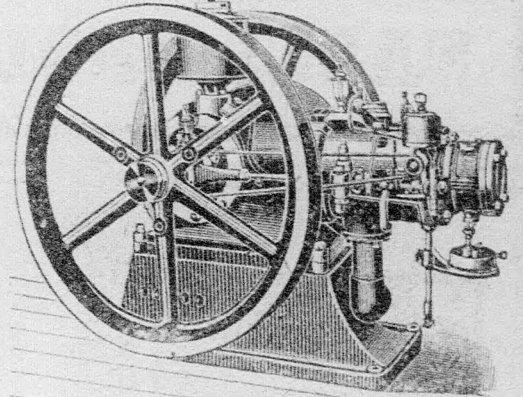
Barta Bertalan czég,
gépolajok nagykereskedése
Budapest, V., Lipót-körut 17.
5492

Alapítási év 1884. Sörgőnyezim „Uszó” Budapest

„SVECIA”

eredeti svéd nyersolaj-motorokat és lokomobilokat

teljes jótállás mellett és gyorsan szállít
Schvarcz József és Társa
Budepest, Váci-körut 26. sz.
Gép- és szerszámtelep. Műszaki iroda. Gépszíjgyár.

Rendkívül szolid kivitel.
Alacsony fordulatszám. Zajtalan, nyugodt üzem.
Szabadalmazott önszabályozó olajbefecskendés.
Kedvező árak és feltételek. 5496

Vidéki ügynökök kerestetnek.

„ELEKTRA”

Villamos és erőtelepeket építő részvénytársaság
Budapest, VI., Gyár-utca 11.
TELEFON 84-64. TELEFON 84-64.

Jégyártó telepek, hűtőberendezések,

napi termelés 10 kgr.-tól fölfele.

Villamos vagy egyéb motorikus üzemre, chlormethyl rendszerű főleg kisüzemre kiválóan alkalmas.

Gyors szállítás! Olcsó árak!

Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

Eladó (esetleg 6 vasu ekeére becserélendő)

eredeti FOWLER-féle gözkehez való

4 vasu eke

Lederer Testvéreknél, Fuzsta-Fenyőn.

Közvetlen az állomás melletti majorban. 5066

Kéveköteleket

□ fűcskával, végei kékre vagy vörösre festve készít és szállít elsőrendű minőségben nagyban és kicsinyben legolcsóbb árakon.

HELLE O. kötélárugár

Pozsony, Eötvös-utca 6. 3358

680 kilogramm tiszta

buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncépelettünk. **Pénzt, időt és munkát a Stern-féle**

szab. dobkosárbetétléczczel.

Kérdésközlésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást

BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-u. 5. 5193

Parcellázások, földmérések, gazdasági és iparvasutak építését vállal Erdélyi Samu okl. mérnök

IRODA:

Temesvár-Józsefváros, Kossuth-Lajos-utca 1. sz. 5545

Eladó birtok.

750 magyar hold elsőrendű sík terület, szép urilak, angol kert, 30 perc a fővonaltól, közel egy nagyobb városhoz, összes felszereléssel jó feltételek mellett **azonnal eladó.** Komoly vevőknek felvilágosítással szolgát **Hoffmann Sándor** Budapest, Kossuth-Lajos-u. 15., II. I. 5530

Abony (Pest megye) községben,

a község tulajdonát képező egyszázad huszárság részére berendezett kaszárnya-épület, f. évi július hó 1-től kezdve haszonbérbe lesz adandó.

Az épület a község közepén van és bármiféle gyári üzemre, valamint állattenyésztési berendezésre kiválóan alkalmas.

Abony, 1910 április hó 28-án.

5549 Paul Géza főjegyző.

TEHENÉSZETEINK

SZERVEZÉSE ÉS VEZETÉSE

SZASZ FERENCZ gazdatiszt hézagpótló műve megrendelhető a „Patria” r.-t. könyvtárcserkedéséül, Budapest IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek) Ára fűzve 5 korona, vászonkötésben 6 korona. 5551

A „Miskolczi Hitelintézet” áru- és terményraktárában az ez idei **XVIII-ik évi gyapjuvásár**

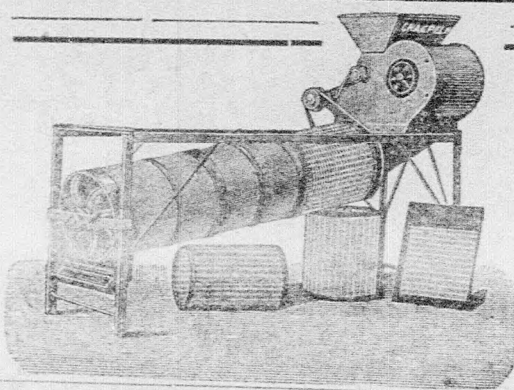
beraktározással egybekötve **1910. évi június hó 16. napján tartatik.**

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál a „Miskolczi Hitelintézet” részvénytársaság igazgatósága. Utányomat nem díjaztatik. 5561

MANILLA ZSINEG

belföldi: K 102, bármely állomás franco. Importált amerikai Standard II. és Robroy minőség.
Kévekötelek K 6.50-től ezrenként, ponyvák és zsákok kölcsön és eladásra minden célra.

NAGEL ADOLF BUDAPEST, V., Arany-János-utcza 10.
TELEFON 35-92. Távíratcím: NAGELA.

GRAEPEL HUGÓ

betéti társaság

Budapest, Váci-ut 40-41. sz.
Malomépítéssel, gép- és rostalemezgyár.

Trieur- és osztályozógépek speciális kivitelben is. Arjegyzékkel és ajánlattal kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

Szabad. lemeztrökrekrósta minden rendszerű cséplőhöz. Minden magvesztést kizár. 20.000-nél több kifogástalan üzemből. 5091

VIZVEZETÉK,

fürdőszoba-, klozet-, csatornázási és szivattyúberendezések. Épület-, dísz- és mindennemű bádógosmunkák. Villamos-, légszesz- és benoid-gáz berendezések.

Központi fűtés

és szellőztető-berendezések. Csillárok, izzólámpák, fűtőkészülékek, mindenféle világító-ujdonságok.

Alaptőke 400.000 kor.

Magyar Benoid-gáz R.-Társ.

Budapest, VI., Andrásy-ut 17.

Bürgönyszim: HENOID, BUDAPEST.

Telefonszám: 28-60.

BÉRLLETET

keresek 800-1500 holdig terjedőt Heves, Pest vagy Szolnok megyében fekvőt. Csak tulajdonos kézből való ajánlatokat kérek. 5550

BURGER JÁNOS BUDAPEST, IV. ker., Semmelweis-utcza 19.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCZA 10. SZ.

Alakult 1900.

Biztosítási alapi

Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	Tartalékok	Összesen
1,981.700 k. — f.	1,933.963 " 54 "	3,915.663 k. 54 f.
1901. évi fölösleg		90.349 k. — f.
1902. " "		59.782 " 26 "
1903. " "		109.331 " 73 "
1904. " "		72.483 " 23 "
1905. " "		61.730 " 60 "
1906. " "		39.243 " 65 "
1907. " "		41.877 " 32 "
1908. " "		81.088 " 76 "
1909. " "		106.589 " 64 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módozatok szerint. — Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölsőlegetől, ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet fölsőlege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat, 5 százalék engedményben részesültek. Az 1907. és 1908. valamint 1909. évi üzletfölsőleget pedig tartalékainkat gyarapítottuk, ugy, hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963-54 koronára rugnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Párisi világiállítás „GRAND PRIX“ 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80. Az udvari istállóban és versenystállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képe-síti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingban.

KWIZDA-féle restitutions-fluid

elnevezés, vignetta és csomagolás védve, csak a mellékelt védjeggyel valódi.

Főraktár: Török Lószef gyógyszerháza, Bpest, Király-u. 12. és Andrásy-ut 26.

A burgonyabetegség ellen legbizto-abb hatásu szer a

dr. ASCHENBRANDT-féle bordói por,

amint azt ugy külföldi, mint hazai tudományos intézetek kipróbálták és amint azt számos gazda is tapasztalta. A bordói por oldatával való permetezés, nemcsak a burgonyabokrok időelőtti elfonnyadását akadályozza, hanem nagyobb termést és ennek ismét nagyobb keményítőtartalmat biztosít.

Azért senki el ne mulasztja június—augusztusig burgonyavetését kétszer megpermetezni!!

Rendeléseket elfogad és a burgonyavé-zről szóló ismertető füzetet küld a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V. ker., Alkotmány-utcza 31. szám.

5525/d

MANILAZSINEGlegjobb **EREDETI AMERIKAI**gyártmányt ajánlunk **100 kg.-ként 102.- K árban** bérmentve bármely állomásra szállítva.Ajánlunk továbbá legkiválóbb minőségű Raffiát, zsákokat, ponyvákat, gazdasági kötélérut, kócot és a szakmába vágó többi cikket **eredeti gyári árban** és szívesen szolgálunk kívánatra legolcsóbb árajánlattal.**BERGER TESTVÉREK** BUDAPEST, V., Anich-u. 4-6.
TELEFON: 39-83. és 115-15.**Magyar, német, francia, angol**

gazdasági szakkönyveket gyorsan szállít a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.) — Jegyzékek ingyen.

A legmegbízhatóbb és legjobb

MAGVAK

kaphatók

KÁLAI

Sándor és fia magnagykereskedésében

Budapest, VII., Károly-körut 19.

Előnyajánlattal kívánatra készséggel szolgálunk.

UGY-E MILY KELLEMIETLENha fejés közben a tehén farkával csapkod, a fejőszemélyt zavarja s a piszkot a tejbe csapkodja. Mindezen bajokon könnyen segíthetünk, ha **HAUPTNER-FÉLE FAROKTARTÓT**, használjuk, amely minden tehenre pillanat alatt fel- és lecsatolható, a tehén farkával nem csapkodhat, nyugodtan fejhető s a tehén nyugodtsága folytán a tejet vissza nem tartja s ezen felül a tej teljesen tiszta marad.

RENDKIVÜL AJANLHATÓ S CZÉLSZERÜ. ::: ÁRA DRB.-KÉNT 2'20 KOR.

Mintadarabot K 2'80 beküldése ellenében (tevelbélyegekből is) bérmentve küldünk.

Kapható:

HAUPTNER H. berlini műszergyár

magyarországi vezérképviseleténél

GEITNER és RAUSCH, Budapest, Andrassy-ut 8/K**Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ.**

Kisnyomvágányú Vasutosztály GYŐR.

Erdei, gazdasági és ipari vasutak.

Sink, Hordozható vágányok, váltók, fordítóköröngök, kisnyomvágányú kocsik, kerékpárok és mozdonyok új és használt állapotban.

Eladás és bérlet.

Állandóan nagy raktár.

Legjobb minőségű nyers és
VIZMENTES PONYVÁK
 mindennemű gazdasági célokra legjutányosabban beszerezhetők
Herzman Zsigm. és társa vízmentes szövetek és
 takaróponyvák gyárától
 Telefon 13-60. Budapest, V., Váci-ut 12. Telefon 13-60.
 5501

Szuperfoszfátot
 kartellen kívül
 ajánl a Nordenhami Szuperfoszfátgyár R.-T., Bréma magyar-
 országi vezérképviselője:
Szalai és Földes
 Budapest, V., Nádor-utca 24.
 Telefon 161-36. 4072
 Előnyös árak és feltételek!

Haszonbéri hirdetés.
 Gróf Bissingen Ottóné ömeltósága bilaki uradalma
 (Beszterce-Naszód vármegye), mely áll:
 1210 hold szántó,
 92 „ rét,
 300 „ legelő,
 350 „ erdő,
 11 „ füzes,
 47 „ beltelek és gazd. udvarok,
 összesen 2010 kat. hold területből, egy ujonnan
 épült 720 Hl. kontingenssel biró mezőgazda-
 sági szeszgyárral, a birtok közepén levő csinos
 kastély- és parkkal s a legbelterjesebb gazdálkodás igény-
 nyeit is kielégítő mindennemű gazdasági épületekkel kifo-
 gástalanul felszerelve, folyó év november hó 1-étől 10 évi
 tartamra haszonbérbe adó.
 Előleges tárgyalások, információk, valamint a birtok
 megtekintése végett kéretik közvetlenül Papp Miklós ura-
 dalmi főintézőhöz, Bilak, fordulni.
Gróf Bissingen Ottóné
 birtokainak központi kezelősége,
 Budapest, IV., Molnár-utca 11. sz.
 5544

Önitató berendezéseket
 lovak és szarvasmarhák számára készít Küng Braunschweig rendszer szerint
HANÁK GYULA Budapest, VI. kerület,
 Szondy-utca 56. sz.
 Gyárt és szállít: zománczott itatókagylókat, szabályozó tartá-
 nyokat, uszógolyószelepeket stb., 5506
amerikai jun- és lóny rógépeket,
 melyek munkateljesítése fölülmulhatatlan.
 Ajánlatok, tervek és költségvetések díjtalanul kidolgoztatnak.

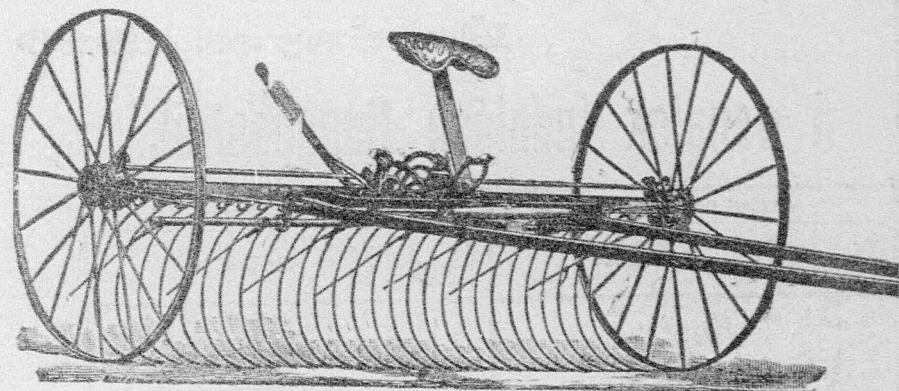
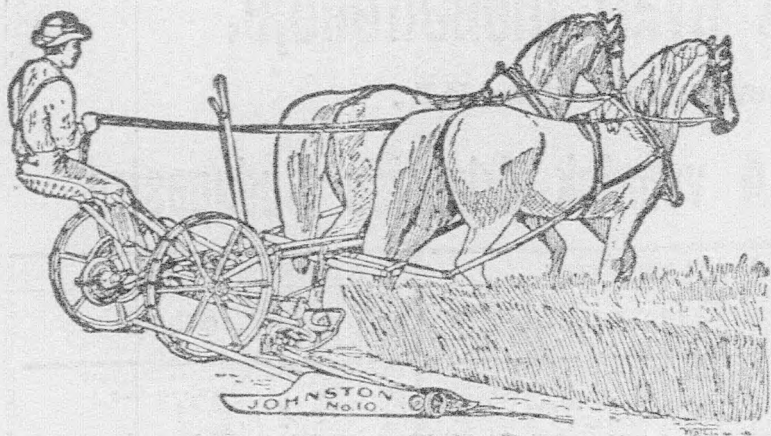
CLIMAX ÉS ECLIPSE Nincs robbanási
 veszély, se pénz-
 ügyöri ellenőrzés.
NYERSOLAJ-MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK
 Legjobb és legolcsóbb hajtóerő
 mezőgazdasági és ipari célokra. **ELSŐRANGU**
REFERENCIÁK.

BACHRICH és TÁRSA
 BUDAPEST-HAMBURG-BÉCS.
 Motorgyár: Bécs, XIX/6.,
 Heiligenstaedterstrasse 83.
 Mintaraktár és iroda: Budapest,
 V., Szabadság-tér 17. (Börzeplaza.)

Védekezzünk a peronospora ellen!
PERMETEZZÜNK
VALÓDI BRIXENI KRISTÁLY-AZURINNAL,
 mely számos párhuzamos kísérlet alapján biztosabb és olcsóbb véde-
 kezési szernek bizonyult, mint a kék-kő-mész keverék. — Ingyen
 prospektust küld a magyarországi főraktár
MOLNÁR M. és TÁRSAI BUDAPEST, V.,
 Ferencz-József-tér 6.

OSBORNE kaszálógépek
OSBORNE aratógépek

KAPÁLÓESZKÖZÖKET,
SZÉNAGEREBLYÉKET,
CSÉPLŐKÉSZLETEKET
 SZÁLLIT:
„KÜHNE“ MEZŐGAZDASÁGI
 GÉPGYÁR R.-T.
MOSONBAN.
 Főraktár:
 BUDAPEST, VI.,
 Váci-körút 57 a.
 Fiókraktárak:
 TEMESVÁR,
 DEBRECZEN.

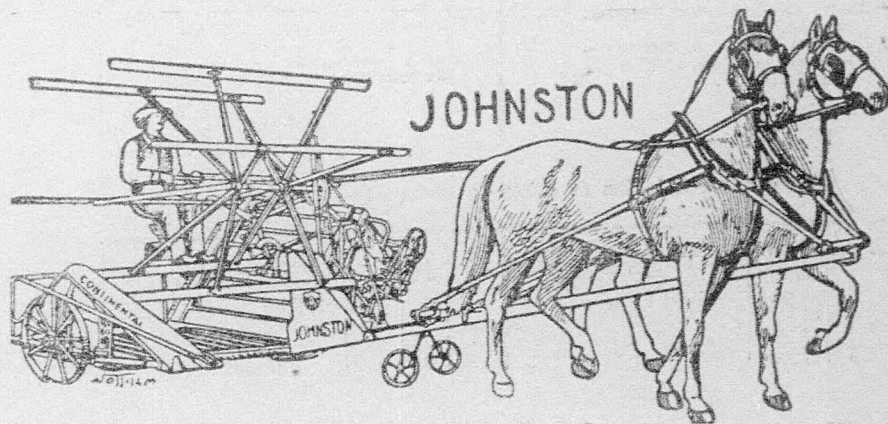
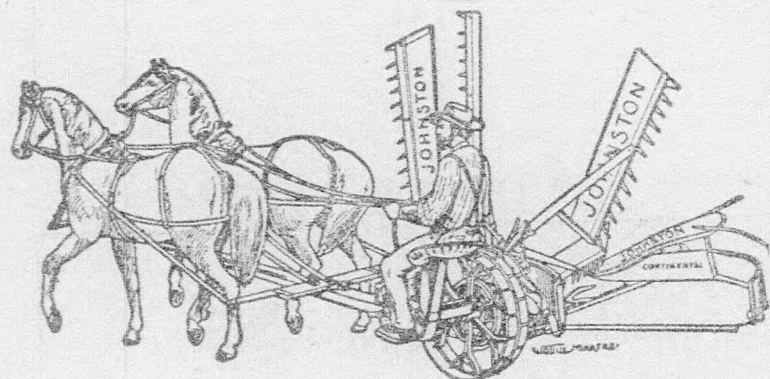
Mindenkinek el kell ismerni, mert a tapasztalat és a mult bizonyítja, hogy

a legjobb fűkaszálók és aratógépek a

“JOHNSTON HARVESTER Co.”
 :: amerikai gyártmányai. ::

Mielőtt szükségletét fedezi, kérjen árajánlatot és leírást „JOHNSTON” gyártmányairól

BÄCHER-MELICHAR cégtől
BUDAPESTEN, VI. KER., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZÁM.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

Érvényes 1910 május hó 1-től.

A vonatok indulása Budapestről.

A vonatok érkezése Budapestre.

A keleti pályaudvarról				A nyugati pályaudvarról					
vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	Délelőtt	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	Délelőtt
1110	5:50		szv.	Balatonfűred,	145	6:15	szv.	Rákospalota-Ujpest	
316a)	5:55		szv.	Tapolca	122	5:55	szv.	Érsekújvár, Ipolyág	
23	6:10		szv.	Hatvan	718	5:50	szv.	Szeged, Szolnok	
1502	6:25		gyv.	Torbágy, Triest	152	6:00	szv.	Gödöllő	
10	6:40		szv.	Kassa, Csorba	4102	6:10	szv.	Esztérgom	
1002	7:00		gyv.	Máramarossziget	160	6:20	szv.	Rákospalota-Ujpest	
				(Flume Torino,	6502	6:35	szv.	Lajosmizse	
				Róma, Pécs,				Kecskemét	
				Vinkovce				Wien, Páris,	
302	7:05		szv.	Rutka, Pop.-Felka	102	6:50	expv.	Ostende, London	
906	7:10		szv.	Belgrád, Soňa				Nagyvárad, Arad,	
402	7:20		szv.	Strij, Lemberg,	512	7:00	gyv.	Brassó, Nagyszé-	
1802	7:25		szv.	Máramarossziget				ben, Körösmező	
322	7:30		szv.	Fehring, Graz,	1404	7:05	szv.	Zsolna, Berlin	
908	7:45		szv.	Triest	154	7:05	szv.	Nagyszombat, Wien	
906	8:00		szv.	Gödöllő	116	9:20	szv.	Dunakeszi-Alag	
1102	8:05		szv.	Arad, Brassó	708	8:15	gyv.	Osovca, Bázias	
1508	8:10		szv.	Balatonfűred,	712	8:30	szv.	Temesvár, Karán-	
506	8:20		szv.	Tapolca	134	8:45	szv.	sebes, Házias	
1008	8:25		szv.	Kassa, Csorba	4104	9:05	szv.	Nagymaros	
408	8:35		szv.	Kolozsvár, Brassó	116	9:20	szv.	Esztérgom	
1708	9:00		szv.	Zágráb, Flume	156	9:40	szv.	Wien, Berlin	
308	9:15		szv.	Pécs, Brod	6608	11:15	szv.	Rákospalota-Ujpest	
2	9:20		gyv.	Munkács, Lawoczne	158	11:20	szv.	Lajosmizse	
22	11:55		szv.	Máramarossziget,	1387	11:55	szv.	Kecskemét	
386)	12:00		szv.	Stanislau	7307	11:55	szv.	Rákospalota-Ujpest	
								Nagymaros	
								Czegléd	

A keleti pályaudvarra				A nyugati pályaudvarra					
vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	Délelőtt	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	Délelőtt
645	4:50		szv.	Arad, Püspök-	145	6:15	szv.	Rákospalota-Ujpest	
589	5:10		szv.	ladány, Debreczen	135	5:05	szv.	Dunakeszi-Alag	
53	5:20		szv.	Berlin, Rutka	728	5:25	szv.	Czegléd	
339	5:30		szv.	Nagykúta	725	5:35	szv.	Czegléd	
909	5:45		szv.	Hatvan	4101	5:50	szv.	Esztérgom	
1707	5:45		szv.	Sófia, Bród, Belgrád	138a	5:55	szv.	Nagymaros	
19	5:55		szv.	Stanislau	725a	6:00	szv.	Czegléd	
17	6:05		szv.	Máramarossziget,	147	6:05	szv.	Rákospalota-Ujpest	
607	6:10		szv.	Gyékényes	6505	6:10	szv.	Lajosmizse	
107	6:15		szv.	Torbágy	721	6:20	szv.	Czegléd	
405	6:30		szv.	Komárom	901)	6:25	k. ost.	(Konstantinápoly	
1911	6:50		szv.	Brassó, Arad	7012)	6:30	expv.	Belgrád	
319	6:50		szv.	Wien				Konstantinápoly,	
1505	7:00		szv.	Lemberg, Kassa,	129	6:35	szv.	Bukarest	
1805	7:10		szv.	Máramarossziget	1407	6:40	szv.	Nagymaros	
607	7:20		szv.	Bród, Eszék, Pécs	217	7:15	szv.	Berlin, Zsolna	
917	7:25		szv.	Gödöllő	709	7:20	szv.	Párkány-Nána	
321	7:30		szv.	Csorba, Kassa				Bukarest,	
311	7:40		szv.	Graz, Fehring	501	7:30	gyv.	Kolozsvár,	
27	7:45		szv.	Brassó, Kolozsvár	149	7:35	szv.	Máramarossziget	
1008	8:00		gyv.	Kunszentmiklós,	4108	7:45	szv.	Rákospalota-Ujpest	
1509	8:15		szv.	Tass	6501	7:50	szv.	Páris, Wien	
509	8:30		szv.	Gödöllő	151	7:55	szv.	Esztérgom	
313	8:45		szv.	Wien, Berlin	727	8:05	szv.	Kecskemét,	
1007	9:10		szv.	Rákospalota-Ujpest	131	8:10	szv.	Gödöllő	
918	9:20		szv.	Lajosmizse	719	8:35	szv.	Párkány-Nána	
307	9:50		szv.	Wien, Sopron	123	8:45	szv.	Kiskunfélegy-	
1101	10:00		gyv.	Szombathely	153	9:10	szv.	báza	
400	10:10		szv.	Lemberg,	705	9:20	gyv.	Dunakeszi-Alag	
5	10:20		gyv.	Konstantinápoly,	1408	9:40	szv.	Szeged,	
21	10:45		szv.	Bród	1105	9:55	szv.	Berlin, Zsolna,	
					155	10:25	szv.	Esztérgom	
					715	10:40	szv.	Rákospalota-Ujpest	
					119	11:15	szv.	Szeged,	
								Galánta	

A vonatok indulása és érkezése Budapest-Józsefvárosra.

Indulás		Érkezés	
882	7:00 szv.	Gödöllő	817 5:55 szv.
			919 6:17 szv.

A vonatok indulása és érkezése Buda-Császárfürdő kitérő.

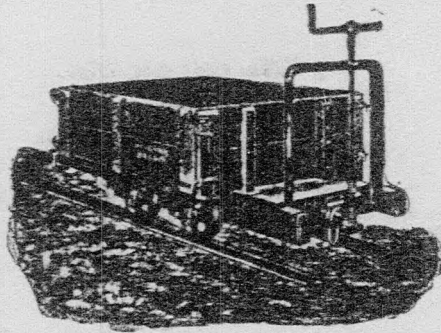
Indulás		Érkezés	
4002	6:00 szv.	Esztérgom	4001 5:58 szv.
4004	6:54 szv.	Esztérgom	4003 7:48 szv.
4006	12:03 szv.	Esztérgom	4005 10:44 szv.
4014	12:57 szv.	Piliscsaba	4007 2:10 szv.
4008	2:11 szv.	Esztérgom	4009 5:20 szv.
4010	6:30 szv.	Esztérgom	4013 8:21 szv.
4012	8:22 szv.	Esztérgom	4011 9:31 szv.
			4015 10:07 szv.

1) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember hó 11-ig közlekedik.
 2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
 3) Június 1-től közlekedik.
 4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 11-ig közlekedik.
 5) Vasár- és ünnepnap előtti hét-köznapokon közlekedik.
 6) Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
 7) Minden szerdán és szombaton közlekedik.

1) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember hó 11-ig közlekedik.
 2) Június 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
 3) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
 4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
 5) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.-T.

Budapest, Hungária-körut 115-117.

GAZDASÁGI VASUTAK

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

Eladás — bérlet.

Költségvetés, katalogus díjtalan.

Állandó nagy raktár.

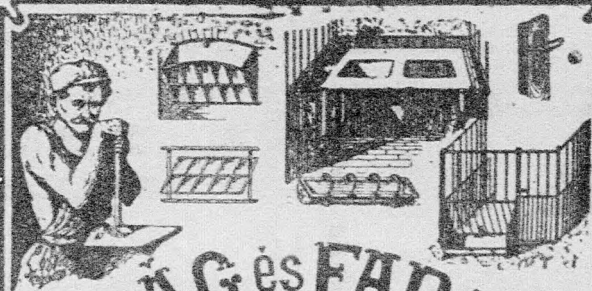
Birtokot Szatmármegyében

örök áron megvételre keres

Frankl Adolf banküzlete

Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Saját ház.)

Csak direkt ajánlat kérések eladótól. 5556

VIRÁG és FARAGÓ

Vasipari és gazdasági-cikkek

gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Ilka utca 11.

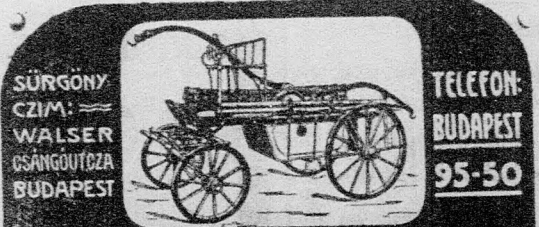
TELEFON: 87-22. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET TELEFON: 87-22.

növénypermetező

répa és burgonya permetezésére, valamint a vad-repese, vadmustár és másféle gyom kiirtására szolgál.

IG. HELLER, BÉCS, II., Praterstrasse 49.

Képviselek kerestetnek.

SÜRGÖNY
CZIM:
WALSER
CSÁNGÓUTCA
BUDAPEST

TELEFON:
BUDAPEST
95-50

WALSER FERENCZ

Csapatulajdonosok: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYÖZÖ GYULA

**TÜZOLTÁSI SZEREK- és SZIVATTYÚK-GYÁRA,
HARANG- és FÉMONTÓDE**

BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6 B.

VILLAMOS MEGÁLLÓ:
VÁCIÚT,
A RÉGI VÁM
KÖZELÉBEN.

Telefon a marhavásártéren: 57-76.

A Budapesti Állatvásár-pénztár Részv.-Társaság

fogal- szarvasmarhák, borjúk, juhok, bárányok, kecskék és sertések bizományi eladásával.

Előleget nyújt hatóságilag megállapított kamatláb mellett. A felküldendő állatokhoz kísérő nem kell. Vasuti küldemények címzése: **Budapest-Ferencváros.**

Telefon a sertésvásártéren: 165-02.

Permanit

legjobb tetőfedő-lemez

Előnyei: Mázolást nem igényel, nem csepeg, vízátlatlan, tűzbiztos, kátránymentes, szagtalan.

Szigetelő-képessége jelentékeny, tehát deszkázatok borításának szigetelésére sikeresen alkalmazható.

Továbbá: Kátránymentes „GLORIA” cementaszált fedellemez

Kátrány papirlemez Golorit piros fedellemez

Elszigetelőlemezek olombetéttel Hövedő elszigetelőanyag

Carbolineum, Carbolsav Szurokfaklya

Vállalnak: Fedellemez- és facementtetőzéseket. Aszfaltmunkálatokat természetes aszfalttal.

POSNANSKY és STRELITZ

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 27.

TELEFON 28-29. Gyár: ERZSÉBETFALVA. TELEFON 28-29.

Birtokvétele.

Budapest közelében fekvő néhány száz holdas birtok kerestetik megvételre. :: Szíves ajánlatok **S. G. Temesvár, póstafiók 87.** címre kéretnek. 551

Schutz-Mark

A legideálisabb csirkenevelés a Fattinger husrostos csirke tápszerével való nevelés.

Alapítva 1893. Több mint 300 első kitüntetés.

Kimerítő árlapokat baromfi-, füzén-, kanári-, kutyá- stb. előlegről ingyen küld: **POLSTERER H. Wiener, Neustadt U/190.** Fattinger azab. husrostos kutyalepény- és baromfielőleget gyár.

Budapesti

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Viola-utca 7. Nélkülözhetlen minden földbirtokosnak, ki állathizlálással, állattenyésztéssel foglalkozik. Az egyedüli szakközlöny, melyben az állatforgalom statisztikai adatai olvashatók. Előfizetési ára egész évre 10 korona. Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a kiadóhivatal.

:: Száritott ::

CZUKORRÉPA-SZELETET

szállítanak legolcsóbban

Steiner és Wallesz

Bécs, I. Schottenring 22. 5298

Gróf Eitz vukovári uradalmában eladásra kerül:
öt darab egyéves, tisztavérű, vöröstarka — tuberkulinoltásra
nem reagáló —

keletfriz bika

és pedig:

Elletett	Élősúly kg.	Anyjának évi tejhozama L	
		1908-ban	1909-ben
1909 január 14-én	455	4526	3592
1909 február 8-án	412	5195	4859
1909 márczius 4-én	400	5241	5022
1909 márczius 14-én	357	3729	4116
1909 márczius 14-én	397	3837	3134

Felvilágosítás: uradalmi felügyelőség, Vukováron. 5508

Ne dobja el

az ócska lokomobil-forresőveket.

Ezek gépekkel tisztítanak és a Pikál-féle szabadalmazott eljárás szerint hegesztetnek, miáltal ezek az ujaknak teljesen megfelelnek és azokat minden tekintetben pótolják.

Mint hogy minden cső az elszállítás előtt 30 levegőnyomásra vizsgálattatik, azok czélszerűségért, valamint szilárdságért teljes jótállást vállalhatok.

la referenciák: Báró Stummer Sándor jószág-igazgatósa Tavarnok és Nagy-Bodok, Diószegi cukorgyár, Hatvani cukorgyár, stb., stb.

Legolcsóbb árak! Legpontosabb és leggyorsabb kivitel!

Szíves megkérdezések

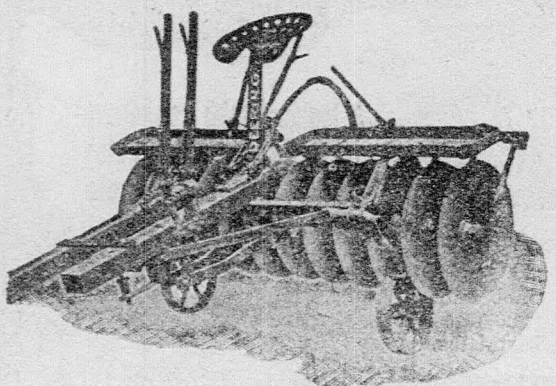
Első Magyar Csőhegesztő művek, Defris Károly mérnök, Trencsén.

5 19

PROPPER SAMU

mezőgazdasági
gépüzletében

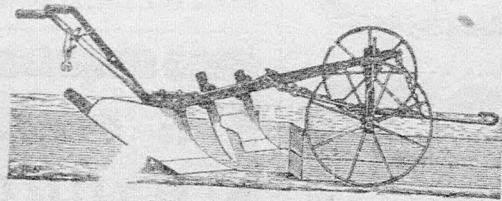
Budapest, V., Váci-körút 52.

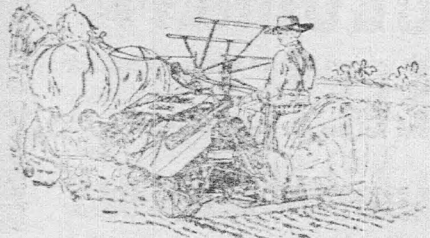
DEERING-féle tárcsásborona.

ugyszintén javított amerikai „Planet” kapálók,
eredeti „Westfalia” műirágyszörögépek, amerikai

Deering-féle
általánosan elismert
kévekötő- és
marokrakó
aratógépek

di „SACK”-féle azéleke.

DEERING-féle kévekötőaratógép.

fűkaszálógépek, gyűjtőgépek
és tárcsásboronák, nemkülön-
ben „Apollo” meszelő- és
permetezőgépek és min-
denféle egyéb legelsőrendű
gazdasági gépek és eszközök.

nagy választékban és
előnyös árakon kap-
hatók: valódi

SACK-féle ekék, vető-
gépek, boronák, ka-
páló- és töltőgépek,
valamint kitűnő
szőlőmivelési
eszközök,

Bérelti hirdetmény.

A felséges uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmához tartozó királymajori gazdaság 1911. évi október hó 1-től 12 évre haszonbérbe adatik.

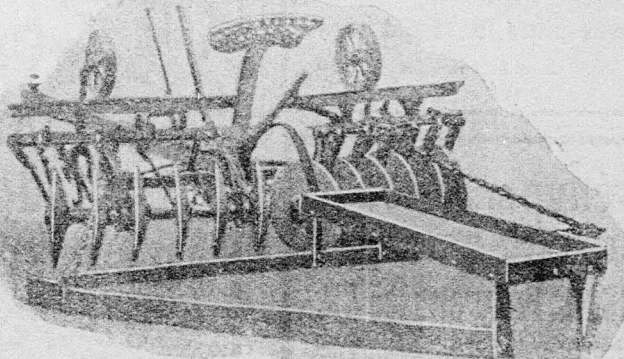
A bértárgy a székesfőváros közelében, Csepel község határában fekszik. Vasútállomása Erzsébetfalva. Kiterjedése 308 kat. hold 373 □-öl, mind sima szántóföld, gazdasági épületekkel ellátva. A birtok bármikor megtekinthető.

Bérelti ajánlatok 1910. évi június 15. alulírott uradalmi főtisztviseléshez nyújtandók be, ahol a közelebbi bérelti feltételek is megtudhatók.

Cs. és kir. uradalmi főtisztviselés,
Ráczkeve.

5526

Nékiülözhetlen minden tárcsásborona-tulajdonosnak a „GREGOR”-féle tárcsásboronák után való szabadalmazott talajjegyengető,

amely a tárcsák után maradó bakhtát és barázdát eltünteti.

A talajjegyengető a tárcsák után akasztva, azokkal egyidejűleg dolgozik és emellett a vontatáshoz semmi fogatszaporítást nem igényel.

Ára 32 korona.

Ismerető készséggel küldetik.

Rendelésnél a tárcsa munkaszélessége előirandó.

Kizárólagos elárústitó:

WILHEIM VILMOS ÉS FIA cég, LENGYELTÓTI (Somogy megye).

Szőlőbirtokosok permetezzenek

„ANTOID”

(sulpho-colloid) vegyszerrel,

mely a peronospora, lisztharmat stb. a szőlő földfeletti részét támadó kryptogambetegségek ellen a legjobb, legolcsóbb, azonnal biztosan ható szőlő- és más növénypermetező vegyszer.]

Aki használja:

PÉNZT, IDŐT, ERŐT
takarít meg!

Megmenti szőlőjét a peronospora, lisztharmat stb. szőlőbetegség kártevéseitől.

ELŐNYEI: Molekuláris eloszlása sokkal nagyobb, mint a régi szereké, azért annál nagyobb a hatása. A növényen végbeménő vegyi bomlással megprepsztli a gombákat, azok nyomban elpusztulnak, egyszeri permetezés kipusztít minden betegség-csírát. Kezelése egyszerű.

Mint eszencia megjavítja a durva oldatokat!

A permetezéshez használandó (vizben oldható) „Antoid” ára klgr.-ként I K 40 f. A porozáshoz használandó (vizben nem oldható) „Antoid” por ára klgr.-ként I korona.

Minden szállítványhoz használati utasítás mellékelve.

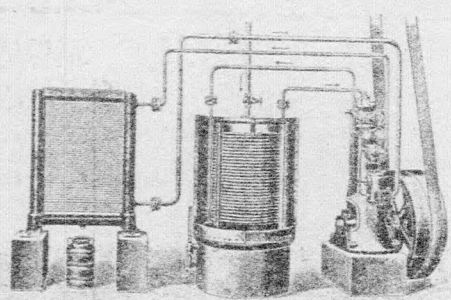
Megrendelhető 1—10 kilogrammos csomagokban postai, nagyobb mennyiségben vasúti szállítással

az **ANTOID** betéti-társaságnál
Budapest, V., Dorottya-utca 11. sz., I. emelet ajtó 2.

Vidéki képviselők felvételnek.

5552

Sürgönyezim: AHLBORN BUDAPEST.

TEJ-gazdasági teljes berendezések
-paszteurizálók kézi- és erőhajtásra

MÉLYHÜTŐK stb.

AHLBORN

gépgyár magyarországi telepe

Surány Viktor

okl. gépészmérnök

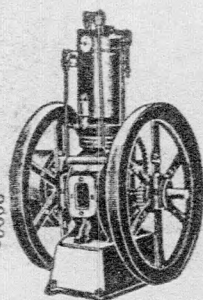
BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 21. sz.

JÉG-gyárak, hűtőtelepek berendezése, leggyorsabb szállítási határidők

Itazai referenciák: számos állami, városi, uradalmi megrendelés. Mennői látogatás, árajánlat ingyen.

Telefon interurban 123-90.

REKORD BENZINMOTOR

FAIRBANKS MORSE hírneves gyártmánya, takarmánykamrák, műhelyek stb. céljaira

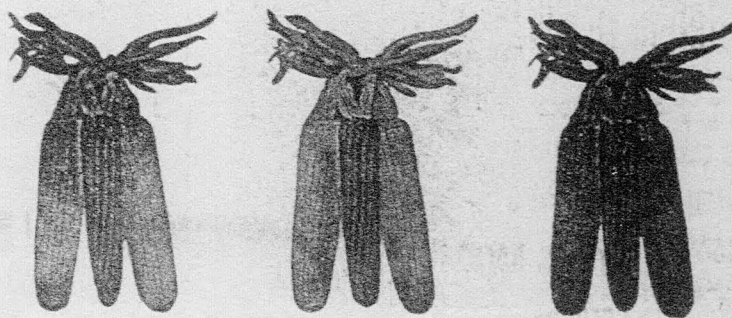
1, 2, 3, 4 és 5 lóerő
nagyságban, mágnesgyújtóval.

Álló és fekvő szerkezettel.

Lealaposandó és kocsihoz szerelt kivitelben. A legelterjedtebb gyártmány a világon, 90.000 darab van használatban.

Egyszerű, tartós, olcsó.

Kérje motorárjegyzékünket ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T. BUDAPEST, VÁCZI-UT 80.**Ujdonság!**

Ha állandóan maximális terméseket akar elérni minimális előállítási költség mellett,
 ha sikeresen akar védekezni a tartós szárazság hátrányai, meddőség és fattyuhajtások ellen,
 ha meg akarja akadályozni kukoricájának elfajzását,
 ha biztosítani akarja az erőteljes, hiánytalan komplet növényszámot és azok gyors fejlődését,
 ha el akarja érni, hogy minden egyes növény feltétlenül megteremje a maga egészséges, jól benőtt, súlyos csövével,
 ha meg akar ismerkedni a nagy eredményeket biztosító racionális magszelekezővel és megneveléssel,
 akkor hozassa meg a most megjelent:

A MODERN OKSZERŰ KUKORICZATERMELÉS

ezimű, számos ábrával ellátott szakmunkát, mely a nálunk divonál sokkal jobb, **amerikai kukoriczatermelési rendszert** és az összes előnyösebb e célra szolgáló gépeket, eszközöket s azoknak árait kimerítően ismerteti.

Ára 4 korona,

mely összegnek előzetes beküldése mellett bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Nem fagy! Nincs jég!

Ennélfogva idejében gondoskodjék arról, hogy **tejszállításában hiányos hűtés miatt fennakadást ne szenvedjen,** kérjen tehát idejében ajánlatot

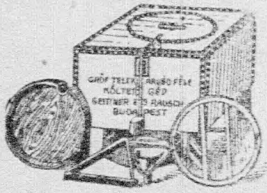
szab. ISSELHARDT mélyhűtőinkről,**szab. ASTRA hűtődobjainkról,****ALFA hűtőkészülékeinkről** és kizárólag tejgazdaságok részére szerkesztett**ASTRA hűtő- és jéggépeinkről****az eredeti ALFA LAVAL SEPARATOROKAT**

és az összes tejgazdasági eszközöket legjobb kivitelben készítő és szállító

ALFA SEPARATOR részvénytársaságtól**BUDAPEST, VI/56. számú posta.****Árjegyzékek és költségvetések ingyen!**

Legnagyobb beszerzési forrás tejgazdasági gépek és eszközök részére.

Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalma
utolsó posta vasútállomás **Koncza**
gazdasági gépei:
Uradalmi kétsoros 24
tárcsás boronák.
Egysoros 6, 10, 14 tár-
csás boronák.
Egy sorközt művelő
tengerikapák.
Gabonakapálóékék
kézierőre.
Gyomirtók.
Tengeriszárlevágó-
gépek.
Különös erős költős
ekék.
4-féle működésű fogas
csőboronák.
Kéregképződést elke-
rülő csöves hen-
gerek.
Lámpás nélküli meleg-
vízfűtésű baromfi-
keltetőgépek. 52017b

**Idegen
szavak
és nevek
szótára.**

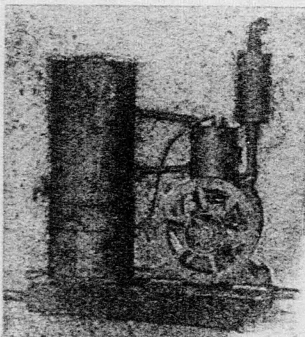
A gyakorlatban előforduló idegennyelvű szállóigék, szólások s rövidítések magyarázatával szerkesztette

Kelemen Béla.

Ára 4 korona, mely összegnek előzetes beküldése esetén bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

Kocsigyártás
Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi Árucsernok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

EMPIRE

benzinmotor

(eredeti amerikai gyártmány) minden gazdaságban nélkülözhetetlen.

1 1/2 HP} ára száraz- K 600
3 HP} elemes villamos K 1000
gyújtással
Villanydelejes mágnesgyújtással 200 koronával drágább.
Kérjen árjegyzéket.

Dénes B. motorspecialista
Budapest, V., Lipót-körút 11

Vétel

Uradalmi tejet illetve tejeket kerések sajt- és vajkészítéshez óvadék mellett. Megkeresések az ár megjelölésével Groff Dániel Cséknai, u. p. Padrag, Veszprém megye küldendők. 4020

Ökörszeker, 12-15 darab megvételre kerestek. Sínatlepi bérletgazdász, posta Erosi, Fejér megye. 4214

Szekerkerék 20 db.-ot kocsikerék 20 db.-ot kerestek, május végéig elszállítva, ajánlatokat Kempfner Ernő, Nagykapros, u. p. Hajdúnánás sürgősen kérjük. 4218

Lenmago

minden vidéki állomáson legmagasabb árak mellett **vasárol** 773
KRAUSZ HUGÓ
torménykiváltó üzlete
Budapest, V. Szabadság-tér 6.
Csakis árköveteléssel ellátott ajánlatok kéretnek.

Rétiszénát,

édeset, jó minőségűt préselt ballonokban

vesz

és mintázott ajánlatot kér **Artur Hübsch, Leipzig.** 5557

Bérlet

Bérletet és eladó birtokosai kerestek megbízóim részére, egyvárosi állam-bácsi igényeinek megfelelő bérletre vagy vételre juthat. Miklósy Gyula, Párkány. 4017

Bérletet, 300-700 kat. holdat kerestek 1910. évi át-vételre. Ajánlatokat „Okleveles gazda” ezimre a kiadóhivatal továbbít. 4167

300-500 holdas birtokok 10-15 évi bérletre kerestek Magyarországon bárhol. Dukal Lukács Zenta, postrestanten. 4166

Őszi trágyázás!

Valódi Stern Marke **Thomassalak**
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

KALMÁR VILMOS

a Thomaphosphatfabriken, Berlin vezérképviselője 5564
Budapest, VI., Andrassy-ut 49.

Magyar királyi államvasutak. Igazgatóság.
137370/F. II. szám.

Az adony-pusztaszabolcs-tapolcazi vonalon közli kedő gyorsvonatoknak rendes megállása Füle m. r. helyen.

Az adony-pusztaszabolcs-tapolcazi vonalon közlekedő 1101. és 1104. sz. gyorsvonatok Füle m. r. helyen 1910. évi május hó 4-től kezdve rendszeresen megállanak és pedig:

az 1101. sz. vonat reggel 6 óra 53 perczkor, az 1104. sz. vonat pedig este 6 óra 24 perczkor.

Budapest, 1910 május hó 4-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

GŐZEK ÉK,

gőz utihengerek és utimozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohó-művek társaság vasműveiből. A készülékek vásárlását illetőleg mezőgazdasági szaktanácssal készséggel szolgálunk.

Szives megkeresések az „osztrák bánya- és kohászati társaság” magyarországi képviselőéhez,

MAYER PÁL FŐHERCEGI FŐFELÜGYELŐ
BUDAPEST, VIII., József-u. 16-18., földszint 3. kéretnek.

Eladó sertések.

800 drb 1 1/2 éves fehér mangalicza süldő

párban 130-140 kiló súlyu, különként élő súlyban 1 korona 80 fillérért azonnali átvételre eladó.

Előzetes értesítésre megtekintés céljából **Pinczehely** vasútállomásnál kocsik rendelkezésre bocsájtatik. 5565

Gyérei Richárd ozorai bérletgazdászainak számtartósága.

Sürgönyhivatal és posta: Tolna-Ozora.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Schloesing (Marseille) világhírű védekezési szereit a peronoszpóra, lisztharmat és szőlőbetegségek ellen kérjük **sürgősen** megrendelni, nehogy a szállításban késedelem álljon be. Mult évben a lisztharmat fellépése után a lecsapott rézgáliczos kénporra oly hirtelen és oly tömegesen jöttek a rendelések, hogy azokat alig bírtuk kellő időben teljesíteni. Ismertetések rendelkezésre állanak.

A magyarországi vezérképvislet:

FRANKL ADOLF bank-üzlete

BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCZA 19. (Saját ház.)

TELEFONSZÁM: 25-40. 5554

STABIL és FÉLSTABIL GŐZGÉPEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR
PODVINECZ ÉS HEISLER
BUDAPEST, VI., VÁCZI-ÚT 141.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

SZUPERFOSZFÁTOT

KARTELLEN KIVÜL szállít

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA V., Váci-körút 26.

Alapítási év 1834. Sürgőnyozim „Uszó” Budapest. 5562

A zöld takarmányféléknek learatásával felszabaduló területeken való

karórépa-, tarlórépa- és káposzta-fajok magtermelésére keres termelő gazdákat fix leszerződés mellett

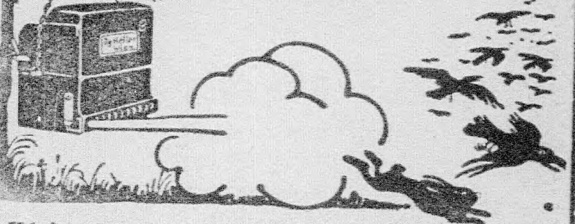
A Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság, Budapest.

Önműködőleg lövő elijesztő.

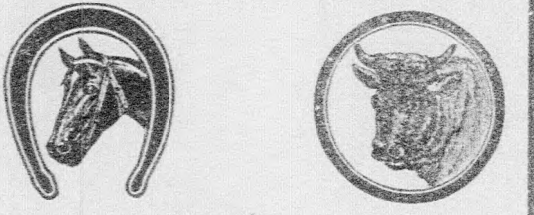
Vadak, varjúk, szarkák stb. elijesztésére.

A készlet naponta 10-szer 10 önműködve.

IG. HELLER, Bécs, II., Praterstrasse 49.

Kérjenek leírást. 5187/1 Képviselek kerestetnek.

Hintó-, háts-, katonatiszti és vadászllovak, valamint csődörök, tenyészkanca, csikók, versenylovak és ügetők, továbbá tenyészbikák, tenyésztehén és tenyészborjak biztosítását.

Kezességi és óvadékbiztosítást, sikasztás, eltulajdonítás, lopá és hűtlen kezelés elleni biztosítást.

Minden néven nevezendő

baleset, szavatossági és biztosításokat automobil elvállal legelőnyösebb feltételek mellett

„MINERVA“
ALTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
(Magyar biztosító intézet.)
BUDAPEST,
V., EÖTVÖS-TÉR 2. ■ TELEFON: 172—91.

A fenti ágazatok számára ügynők és helyi képviselők az ország minden részében felvételnek.

Egy 6 lóerejű, jó karban lévő használt Shuttleworth-féle cséplőgarnitúra eladó. Luper-bécs János Kaszakháza, u. p. Zalaegerszeg. 4104

Dukai Takách Ferenc gazdaságában, Duná, Vas megye, eladó 1 új Cormick-féle kéveköpő-arángó, továbbá 8 teltívár frizandi és 1 bika 1-2 évesek, importált szülők után, és 18 félév szimmenthál 1/2 éves üsző. 4106

Gyömrei bérletem megszüntetve folytán eladó egy 8-as cséplőgarnitúra és 12 drb igas szekér. Gergely Károly Tápió-Sáp, puzta Nagy-Oszlár. 4136

Eladó Szatmár megyében, az aranyos-medgyesi birtokom, körülbelül 1000 hold. Bővebb felvilágosítást vevőknek szívesen adok Strelcher Andor dr., Szatmár, Vörösmarty-utca 1 szám. 4163

Shuttleworth-féle 8 lóerejű cséplő-készlet 6 légkörnyomású lokomobilal teljesen jókarban szabványból eladó. Feltételek Dorner S. gazdasági gépkereskedőnél Barson tudhatók meg. 4162

Deering marokrákó aratógép eredeti amerikai csomagolásban igen olcsón kapható Zentai János gépkereskedőnél, Szabadkán. 4191

Vetőtengeri eladás. Igen kora! Pulyi-tengeri (bőtermő kemény szemű). Közép kora! Bánkúti lófogu (sárga igen kis esutaju). Kései ezüst fehér lófogu tengeri (örösi szaru család-madénnak). Pótvetésre igen kora! Nyolcsoros Flórentini (pulya nagy-szemű) eladók válogatott és megrostált minőségben a Jankamajori gazdaságban, u. p. Melykut, (Bács megye). Megrendeléseket elfogad 100 kg.-ként vevő zsákjában vasútra szállítva 15 koronáért, míg a készlet tart. Medveky Károly okl. gazd. intéző. 4160

Eladó keveset használt nagy vas tréner. Kőháza rosta, új szekérszettek, továbbá használt szekerek, gépek és molnár szerszám stb. Cím „Villa” Keszthely, Vörösmarty-utca 7. 4179

Ökörjárom jévor-juhar fából, kézzel faragva, igen erős kivitelben szállítsa a „Magyar Mezőgazdasági Szakiroda” Budapest, VI., Andrássy-ut 2. (Foneliére palota.) 4054

Eladó, vagy fúkasztó gépre használt, teljesen jókarban lévő kontinensű marokrákó aratógép a csahai gazdaságban, Veszprém megye. 4189

Ajanlom a géptulajdonosok figyelmébe, hogy a megtalálható nagy száma eladó legelő iparkodóknak és dobkosárbetűt beszerzeni, mert anélkül naponként kassza fog hordani egy betűt árat. Száműző gazdák, nagy része iraszták, 1800 mini száz garatúrást megrendeltek. Ugyanúgy ajánlom kiválóan jó tanácsokat, amit bérmentve szállított kezesség mellett. Árjegyzéket küld Bajzath Ignác, Székelyhid. 4193

Alkalmi Birtokvétel Győr-közégségben, Abanjtorna megrében, egy 300 m. hold s birtok teljea felszereléssel, 150 hold özl és tavaszi vetéssel, 6 szoba lakással, gazdasági épületekkel, 4 holdnyi belső-séggel, kedves füzesseli feltételekkel 60.000 forintért eladó és azonnal birtokba vehető. Komoly retek-lások irjanak Birtokvétel jel-gére Hocknor J. hirdető irodájába Budapest, IV., Semmelweis-u. 4. 4190

Előnyösen eladó egy évig használatban volt 2 darab eredeti Klingner-féle, 150 cm.-es 1580. és 1650. számú cséplőszalma-sajtó teljesen felszerelve, jóállás mellett. Bővebb felvilágosítást szívesen adok Karner Ede gépraktára Temesvár, Belváros, Balthory-utca 1. 4159

Csikó, gulyások kerítéshez igen alkalmas, használt göcskezők eladó. Bordács Tamásnál, Kisújszállás. 3723

Nemesbirtok eladó, 350 hold szántóval, 50 hold legelővel, rét, uralk, gazdasági épületek, nagy istállók gyümölcskert stb. ajánlatok „Dobánytermelés 4217” jelgére a kiadói hivataltól. 4217

Gőzeke teljes felszereléssel, prima típusú eladó. Magyarországi Kishirtokos Mezőgazdák Hírel- és Aratforgalmi Szövetkezete. Budapest, VII., Akácfa-u. 5. 4215

Tejgazdasággal foglalkozók teljes jéghűtővel rendelvél előnyös alkalmi vétel kínálkozik, egy tejhűtőgép kitűnő állapotban, csak pár hónapon át használtva eladó a birtok birtokosánál. Cím a kiadói hivatalban. 4216

Cseplőgarnitúra, 2 1/2 lóerős, angolgyártmány, kitűnő karban eladó. Herbst Gyula, Magyar-Cseke. 4236

Nemesi birtok, 1000 katasztrális hold, ebből körülbelül 900 hold értékes erdő, a többi szántóval, rét és legelő, a birtok nagy összeget reprezentál, parcellázásra is alkalmas lenne, épületekkel, közel vasúthoz és élelmiszeripari városokhoz, Zólyom megyében 600.000 koronáért eladó. Österreicher Bernát Budapest, Rotten-Biller-utca 3/a. Telefon: 153-44. 3955 k

valódi aszfalt tetőfedő szálit és fedéseket vállal

Kollár Ferenc és Tsa
fedőfedő-gyára
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalomban, posta Koncza, kapható:
koránérő putyi,
legkorábbi székely tengeri-vetőmag.

Gyors, pontos, olcsó földmérés
világhírű szabadalom
10 élt-művel.

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA
kapható
Stádel gépgyárban. Győrött.

Műjég,
kitűnő minőségű,
a termelési helyen, vagy vasúti vagonokba rakva, vagy fuvarokban átvéve
eladó
a Magyar petroleum ipar részvénytársaság,
Budapest, IX., Kén-u. 8. sz. alatti gyárában. Közvetlen vá-gányösszeköttetés a M.A.V. Budapest-Ferencváros Állomá-sával.

Most jelent meg!
Ujdonság!
KONYHAKERTI
" " " **NÖVENY-TERMESZTÉS**
Írta:
Németh József
m. kir. főkerítés, a bajnai m. kir. kertész-segéd-iskola vezetője.
Ára bérmentes küldés-sel 1 korona, mely összegnek elzertes be-küldését kérjük, mert utána 45 fillérrel drágább. Megrendelhető a "Patria" r.-t. könyv-kereskedésében, Buda-pest, IX., Üllői-ut 25.

DRÓT-KERÍTÉS
LEGOCSÓBB AZ 1872. ÉVBEN ALAPÍTOTT
STADLER MIHÁLY
SORONY-FERENC SZITAÁRU-ÉS KERÍTÉS GYÁRNÁL
BUDAPEST
VI. VÁCI-KÖRÚT 43
ÁRJEGYZÉK DIJMENTES
MEGRIZNATÓ PONTOS KISZOLGÁLÁS!

Szövetkezeti
4 szobás házrész,
teljesen modern lakás, a főváros budai részén eladó.
Cím a kiadói hivatalban „Szövetkezeti ház” jel alatt.

Préselt buzaszalmát és zabszalmát
szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla
Bicak) 6890

Alumínium baromfi-lábgűrű
elzárható és szé-lességre la be-állítható. Elő-állít és szállít 100 drbot 3 K-ért (számokkal 80 fillérrel drá-gább), nagyobb rendelvényt mel-lett olcsóbb. Öt szinti ezülvilód lábgűrű 8.50 K-tól felfelé. Va-lamennyi ha-romfityesztál eszköz. Nagy, gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen.
Baldi Jánosnál, Schárding, Inn mellett (Felső-Ausztria)

ELSZAKITHATATLAN
—kék munkásöltönyök.—
Szakács-, cukrász-, kőfaragó-és írodakabátok, szedő-, festő-, la-borások és auto-köpnýegyek.
GUTTMANN J. és TÁRSA
Budapest, VII., Rákóczi-ut 16. sz. Minták és árjegyzékek ingyen.

Hét fontos czikk
Kőszén, Faszén, Mész, Cément, Mútrágya, Gépolaj, Nyersolaj,
valamennyi kartelen kívül, vagonszámra és évi kötésre legelőnyösebben
KLÁR ANDOR czégnél
Debreczen, Piac-u. 77. sz. Telefon 445 sz. rendelhető meg. 3797
Ne mulassza el ajánlatot kérel!

Lokomobil és fétstabil gőz-gépek szerkoro-téval és kezeléssel legelőny-tesebben Jalsoviczky most megjelent, 880 ábrával díszített könyve foglalkozik. Minden gazdának a gépek lényegével meg kell ismerkednie, hogy értékes kárt ne szenvedjen a így csak ajánlatuk e könyv beszerzését. Ára 10 korona, mely árért bérmentve szállítja a "Patria" könyvkereskedése, Budapest, IX., Köztelek.

LEGYEK
konyhából, kamrából, mé-szárszékéből, istállóból, vá-góhidról biztosan eluzet-nek, ha a falakat
LEGY-BONODORRAL
meszeljük. Legjobb már-koratavaszszal. —Egy kiló elegendő 25 □-méterre, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétel. Megrendelhető
FODOR FERENCZNÉL
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél. 5387

RATTO
Phosphor-pasta PATKANYOK
teljesen károsítástára szavatosság mellett tregekben 50 fillér, 80 fillér és 1 korona 50 fillér.
DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Marokkói-u. 2

Olesó ezüst-eladás
WIRTH JÁNOS ÉS FIAI
ezüstáru gyári raktárában, Budapest, IV., Városház-utca 3-5.

Igen nagy raktár divatos és különleges kivitelű ezüstneműekben. Ezüst evőeszközök 5 1/2 kr., gyertyatatók, girandolok, haltalak, tálcák 6 1/2 kr. grammonként a hivatalos fémjellel ellátott 13 pró-bás minőségben. Kávés- és teás-készletek, valamint egyéb disz- és használatitárgyak a legolcsóbb árakon nagy választékban. **Vidéki vevőknek ingyen mintakönyv.** 5393

Sugár Lajos
BUDAPEST,
Lipót-körut 17/B.

Benzin- és
nyersolaj-
elsősorú **LOKOMOBILOK**
cséplőkkel párosítva.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-
motorok takarmány-
kamrák részére

Üzemeltetés óra- és lóerőnként 1—3 fillér

10 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám
leghíresebb benzinlokomobil cséplőkészletek kapható

Teljes jót-
állású kitérő
cséplőgépek

Ezen motorokat minden gazda hatásáig engedély
nélkül maga kezelheti szalmafódeses házak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészletei kitérő sí-
kerrel működnek az ország minden részében.

Olcsó árak részlete. Arjegyék ingyen.

Gőzekék
a legkényelmesebb rendszer szerint.
**Benzinmotorok és
lokomobilok.**
Szivógázmotorok.
**Hengerszékék és összes
malomgépek.**

Arjegyékkel szívesen szolgálunk.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár
részvény-társulat
Budapest, X. ker., Kőbányai-ut 31. sz.

**Villamos világítási és
erőátviteli berende-
zések.**
**Ivillámpák, motorok, sze-
relési anyagok.**
Villamos vasutak.

Arjegyékkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk.

Ganz-féle villamossági r.-t.
Budapest, II. ker., Lövőház-utca 39.

5230

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
140133. F. II.

Új vonatok forgalombahelyezése a budapest—orszói vonal
szeged—temesvári vonalrészén.

Folyó évi június hó 1-től kezdve a nyári menet-
rend tartama alatt bezárólag szeptember hó 30-ig a
budapest—orszói fővonalon Szeged—Temesvár-József-
város között mindkét irányban egy-egy új személy-
vonat fog közlekedni.

Az új vonat Szegedről d. e. 9 óra 28 perczkor
indul és Temesvár-Józsefvárosra d. u. 12 óra 41
perczkor érkezik. Az ellenirányban Temesvár-József-
városról d. u. 2 órakor indul és Szegedre d. u. 4 óra
57 perczkor érkezik.

A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett
hirdetmények nyújtanak felvilágosítást.

E menetrendmódosítással kapcsolatban ugyancsak
f. é. június 1-től a Szegedről d. e. 9 óra 37 perczkor
induló és Temesvár-Józsefvárosra d. u. 4 óra 21
perczkor érkező 866. számú tehervonattal a személy-
szállítás megszüntetettik.

Budapest, 1910. évi május hó 4-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Benzin-, szivógáz-, nyersolaj-,
gőz-, petrolin- és világítógáz-
MOTOROK.
Benzin-lokomobilok. ::
Épületfelvonók. ::

PLEWA és Tsa
gép- és motorgyár
WIEN, XVII., Wattgasse 78-80.
Sürgőnyezim:
Plewa, Wien - Hernalst. Kerületi képviselők kerestetnek.

Minden rendszerű és nagyságu
SÜTŐKEMENCZÉK,
KEVERO- és GYURÓGÉPEK,
az összes sütőipari segédgépek,
eszközök és
SÜTŐKEMENCZEARMATURÁK.

KEMNA szabadalmazott FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT mérnök doktor hírneves füstcső-tulhevitőjével
MINDEN MÁS nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett
RENDSZERT úgy teljesítőképesseg, mint tartósság tekintetében
MESSZE FELÜLMULNAK és lényegesen kevesebb szenet
fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 51.
Sürgőnyezim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91-21.

Jukker kettős szürke és sötét fej, 160 cm magasak, bábolnai és ormándi nevelésű, 7 éves, hibátlan kacskák, nagyon figurásai vannak, 800 forintért eladó Koller István szolgabírónál Pácsa, Zala m., allomás Zelazcentmihály-Pácsa. 4155

Eladó öt darab 2 éves saját-nevelésű **symmenthal** bíka, melyeknek felvér agyok diszokivéllel, aranyk okismerő oklevéllel jött kiúdtetre. Ár 4-500 korona. Cím: Mocsáry Dénes, Fegyvernek, Pályaudvar. 4233

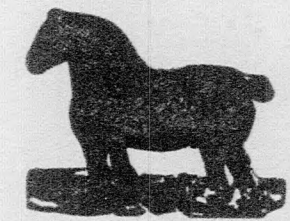
Bernáthegyí fajta, farkas-szal keresztezett, 2 éves, dresszírozott óriási nagy példány, remek kutyá sűrűsően eladó. Gazdaságba vagy magánosoknak megfizethetetlen árú. Bővebbet Czigan Lászlónál Alsó-dabaszon. 4234

15 markos ló keresztek megvételre. Széled természetű, gyermeknek melé, esetleg kocsiival és teljes felszereléssel együtt. Ajánlatok B. Gy. címre e lap kiadóhivatalába kéretnek. 4237

A legjobb tenyészetekből szállított elsörendű, minden fajta, gyapjú- vagy hú-

kosokat

a legolcsóbb felszámitással, franko Odorberg, 200 márkától fogva. **HEYNE JÁNOS**, juhászati igazgató, LEIPZIG, Frankfurterstrasse 4. 5455

Muraközi hidegvérű (norl) ígás tenyész-lovak

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezelésemel felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szivesen küldöm. Elsörendű referenciák rendelkezésre állnak.

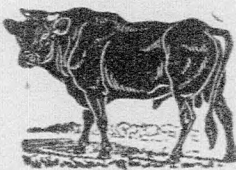
Czímem:
IDÖSB HEINRICH MÖR
lóvásárló ügynöksége
Csáktornya (Muraköz),
Törv. bej. özég.
Sürgönczim:
Heinrich Senior,
Csáktornya. 572
Interurban - Telefon
33. szám.

Tuchwollstammshäterei
Winteritz, posta- és vasutállomás Radonitz b/Kaaden, Kg. Böhmen.

A koseladás megkezdődött.

Finom, nemes, hosszú posztógyapjú, nagy test. Felvilágosítás: Heyne János, juhászati igazgató, Leipzig, Frankfurterstrasse 4.

Herczeg Lobkovitz-féle uradalom igazgatósága Winteritz, bei Radonitz.

Altalánosan elismert leg-elsörendű **jármos magyar-faju erdélyi-ökrök, 1 és 2 éves ökr-borjak** s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók: 5533

PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR (Szolnok-Doboka m.)

Legelsörendű eredeti **bonyhádi teheneiket**, friss borjásokat, hasasokat s **tenyészbikákat** bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és legolcsóbb áron szállít:

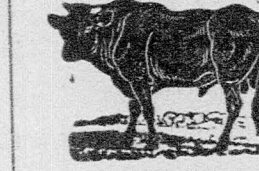
Fenyves Flaschner Sándor tehénkereskedő.
Levél- és sürgönczim: Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon: 170-18. Istálló: Kispeszt, Üllői-u. 4. Telefon „Kispeszt 38.”

Elsörendű eredeti **bonyhádi teheneiket**

hasasokat, borjásokat és **tenyész-bikákat** bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és legolcsóbb áron szállítok 3145

KLINGER MÖR tenyész- és haszonállat-kereskedő
Kispeszt. Lakás és istálló: Kispeszt, Kölösei-utca 5. sz. Levél- és sürgönczim ugyanott. Telefon Kispeszt 35. Saját házban

Elsörendű fajjelegű vöröstarka **ökör és üszöborjukat**

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas vagy friss fajta

teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiség szállítására vállalkozunk. 289

SPITZER és WEILER Czellöldömők.

Elsörendű magyarfaju **erdélyi jármos-ökrök, 2 éves magyar-faju erdélyi ökr-borjuk** minden időben nagy választékban kaphatók **ALEXA MIKLÓS-nál**

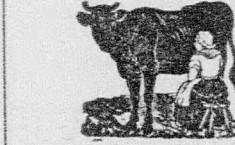
Szamosujvart, Szolnok-Doboka megye. 5194

Legelsörendű eredeti **bonyhádi teheneiket**

hasasokat vagy borjásokat és **tenyészbikákat** bármely időben, bármely mennyiségben coulánsul és legolcsóbb áron szállít:

Kohn Samu és József tenyész- és haszonállatkereskedők **Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60.** Telefon 91-25. Fiók: Újpest, Árpád-ut 99

Igen szép, válogatott vöröstarka szimmentháli jellegű 1-2-3 éves

növendék ökr és üszöborjakat ugyszintén legprimább lekötni való és

jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők

Czellöldömők. Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadtnak.

Valódi **bonyhádi friss fejős, hasas tehent és mindenféle tenyészállatot**

szállítok a legjutányosabb árban, a legjobb minőségben és bármely mennyiségben: a tejhozamra nézve garancziát vállalok és a legszolidabb kiszolgálást biztosítom. — Istállóban állatok állandóan kaphatók. 1118

Hoffmann Dávid Pusztaszentgyörgyi bérő Bonyhád, Tolna megye.

Elsörendű **bonyhádi faj vöröstarka ökr- és üszöborjukat**

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket ugyszintén hasas vagy friss fejős teheneiket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiségben szállítok és istállóban állatok állandóan kaphatók.

Neizer Antal, Dombóvár, Tolna megye. 377

Vöröstarka tinó és üsző

teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható első áron. Későbbi, ugyszintén jármos és beállítási ökrök szállítására vállalkozom.

Kitünő friss fejős teheneik előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők kötelezettség nélkül. Vevő tetésése szerinti választat. 4735

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)

Elsörendű eredeti **bonyhádi teheneiket**

hasasokat vagy borjásokat bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul áron szállít

BAUER MÖR tenyész- és haszonállatkereskedő **BUDAPEST.** Iróda VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95.

Elsörendű **bonyhádi fajteheneket**

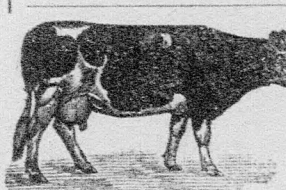
lefejes és tenyészetre, az átlagos tejeléstől garancziát vállalva, továbbá vöröstarka

ökör- és üszöborjukat

1-2-3 éves korban, hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket a legjutányosabb árban, egyezség szerint bármely mennyiségben szállít

Baneth Adolf Bonyhád, Tolna m. 5409

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalmában, posta Koncza, kaphatók: **Magyar faju edzve nevelt tenyészbikák.** 50216

EREDETI OSTFRIESI tenyész-állatok

a Marsch ad Nordsee legjobb nyájából elsörendű hágo bíkák, üszök és teheneik, szarvasmarhák és borjuk, feketetarka, vöröstarka és vörösbarna színek, nagy tejhozammal és elsörendű leszármazással, ugyszintén csödrös- és kanczestököt szállít bérmentve bármely vasuti állomásra legmegfelelőbb feltételek mellett. Csak elsörendű tenyész-állatokat szállítunk. Az ostfriesi szarvasmarha ugy formára, mint tejhozamra nézve az összes német mezőgazdasági kiállításokon számtalan első díjat és kitüntetést nyert.

Ostfr. Viehausfuhr-Genossenschaft (Norden), (Ostfriesland), 6480

Elsörendű **tiszta erdélyi-magyar fajta** 1-2-3 éves

ökörborjuk

bármely mennyiségben jutányos áron állandóan kaphatók

Nyegrucz és Tarsa legelőgazdaságában,

Szamosujvart. Ozim: **Nyegrucz Tódor,** Szamosujvart. 5315

Vegyesek

Gazdaságok könyveinek vezetését, felvilágosítását, mérlegelést, készletmérését díjért vállalja két szakkönyvet, gazdasági könyvelésben jártos magántisztviselő. Lelkiismeretes munka! Meghívások „Gazdasági könyvelés 371” alatt a kiadó hivatalba kéretnek. 4050

Könyvhaveteményeket élelmiszereket, gyümölcsöt egy helybéli, mint külföldi czegek részére közvetítok, bizonybanba átvesszek, esetleg megveszek. **GUTTMANN EMIL** élelmiszer-értékesítő vállalat **BUDAPEST.** Iróda: VIII., Práter-u. 14. sz.

Alföldi ingatlanok adás-veteli és bérleti ügynökség

szives megbízásokat kér az igen t. földbirtokos és bérő uraktól **HALÁSZ DOMOKOS** Hódmezővásárhely. 4065

Szeszgyári iroda FREY LAJOS

okl. vegyész-szeszgyáros, Reichel és Heisler vegyipari géppárty részvénytársaság volt műszaki főtisztviselője. Elfogad jutányos feltételek mellett minden szakkavágó munkát, mint üzemi ellenőrzést, átalakítást stb. Továbbá szeszgyárak, szeszfinomítók tervezését, építését, költésgevetéseket, berendezések felbírálását, nemkülönböztve egyes gépek beszerzését. 2771 Bpest, VI., Dálnok-u. 27. Műszaki iroda.

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Schweighofer, Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányú 200 forintos feljebb. Pianók 160 forint, új zongora vagy pianó 250 forint feljebb, minden árban. Zongorák, cimbalomhangolások helyben és vidéken szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöztethetők **REMENYI MIHÁLY** a Magy. Kir. Zeneakadémiára szállító, **BUDAPEST, VI., Király-utca 53. sz. 4139**

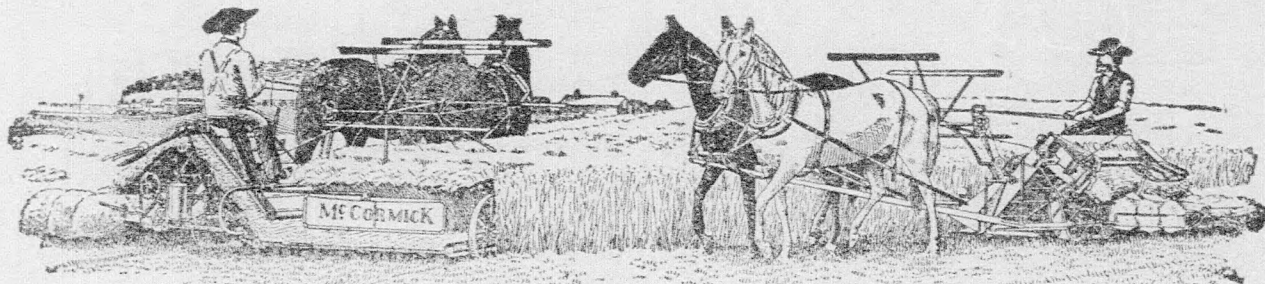
Kéveköteleket, elsörendű szemet, gépolaját és egyéb mezőgazdasági szükségleteket legolcsóbb árban szállít a: „Magyar Mezőgazdasági Szakiroda” Budapest, VI., Andrássy-út 2. 4085

Eladó 10-15 ezer köve nád a központi bérőgazdaságban, vasutállomás Szerecsen. Ár a szakkönyvénként 24 korona. 4105

Eladó jó korban lévő használt gőzcséplőkészletek: 8 lóerőjű Máv. készítményű gőzcséplőkészlet elvételkor 3400 kor., 8 lóerőjű Cl. & Sh. készítményű gőzcséplőkészlet elvételkor 1900 kor., 6 lóerőjű Cl. & Sh. készítményű gőzcséplőkészlet vaselével 7900 kor., 6 lóerőjű Cl. & Sh. készítményű gőzcséplőkészlet elvételkor 4000 kor., 3/4 lóerőjű Első M. G. G. R. T. készítményű gőzcséplőkészlet elvételkor 3800 kor. Bővebb felvilágosítást nyújt **Rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank r.-t. Rimaszombat.** 3839

Gőzcséplő-garnitúrák gyártás javára, eladó: 10 HP. Első magyar eredetű, 6 éves magánjáró garnitúra. 8 HP. Nicholson fogaskerék rendszerű, 4 éves magánjáró garnitúra. 6 HP. Shuttleworth fogaskerék rendszerű garnitúra, kitünő karban. **Friedrich Testvérek, Tenyészváros.** 5283

Tökmac. Sok éven át általam ellett szürke Indiai Mammuth és vörös chinai kereszteséből származó vetőmag nálam kapható és bötönye kilója 3 korona. Tarnai Bertalan földbirtokos, Apostag, Pest megye. Megrendelésnél kérem e hirdetésre hivatkozni. 3897

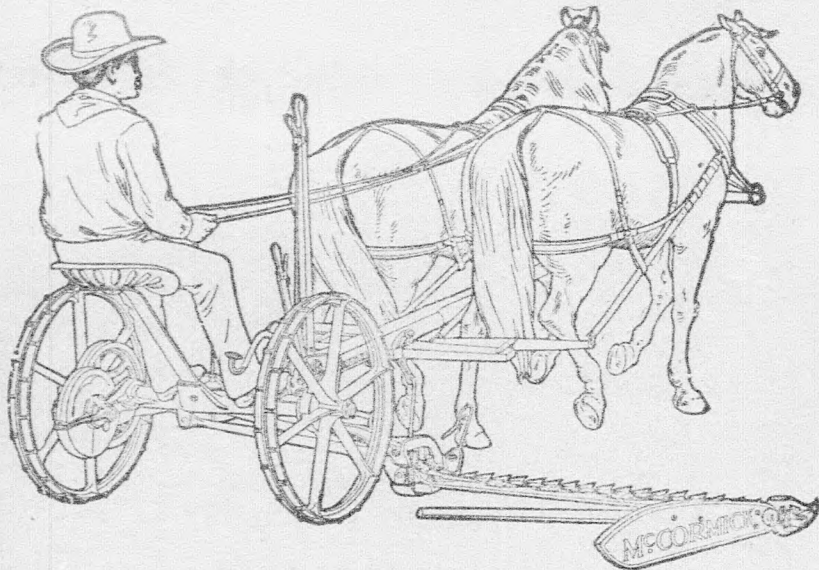
Mc Cormick kévekötő-aratógép 5 és 6 ang. láb metszészélességgel.

Dült gabonában

a vonóerő-szükséglete a legkisebb

a Mc Cormick kévekötő-aratógép minden más gyártmányt messze felülmúl, mert szerkezete a legerősebb és szabadalmazott kalászemelő-készülékével tisztább munkát végez, mint a legügyesebb kézi arató.

A t. gazdaközönség meggyőződött arról, hogy a Mc Cormick kévekötő-aratógép a legalkalmasabb gazdasági gép. Mc Cormick kévekötő-aratógéppel az aratás 50%-al olcsóbb, mint a kézi aratás.

Mc Cormick fűkaszalógépek.

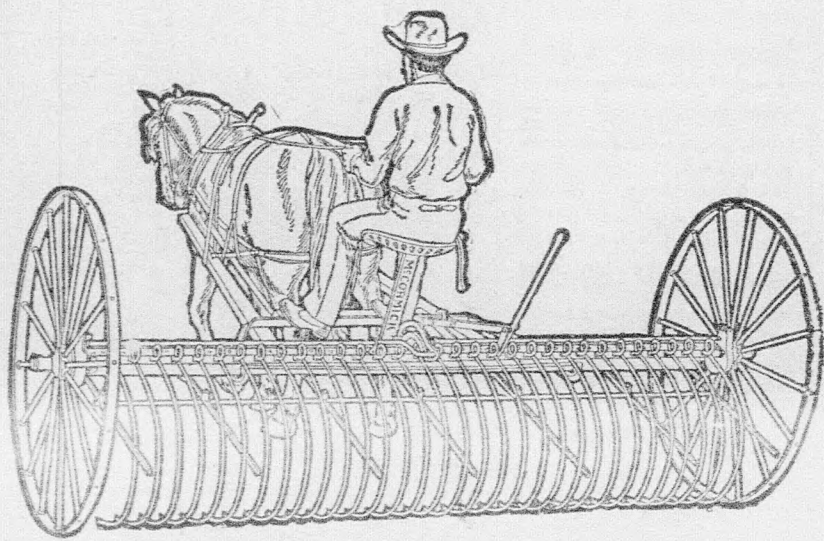
Mc Cormick fűkaszalógépek

mindennemű zöldtakarmány kaszálására a legjobbak.

A Dán késgerenda (sűrű fogazással) segítségével, a selyemszálú fűvel benőtt, vizenyős, vakondturásos, elhanyagolt rétek is jól kaszálhatók.

Mc Cormick „New Big 4“

fűkaszalógéppel, irtásban és a legnehezebb csalamádében is kifogástalan munkát lehet végezni.

Mc Cormick acél-szénagyűjtő.

Mc CORMICK szénagyűjtő-gépei

tisztán acélból készültek, olajban edzett önruganyozó fogai a legelhanyagoltabb réten vagy a rögös, kemény tarlón is kitűnő munkát végeznek.

Mc Cormick gyártmányainkról képes katalogust és árjegyzéket kívánságra szívesen szolgálunk.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY
Igazgatóság és főraktár: BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 12.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásunként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásunként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlő címének kitételével közölünk. Kis HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztek és Erdőgazdatisztek Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.) felhívja a birtokos és bérlő urak figyelmét állást közvetítő osztályára, hol gazdatisztek a legkülönbözőbb állásokra elő vannak készítve.

Az állásközvetítés teljesen díjmentes. — Megkeresés esetén az egyesület igazgatósága a betöltendő állásra megfelelő gazdatiszt ajánl és tulajdonosnak az illeték bizonyítványát és az eddigi működésére vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a birtokos és bérlő urakat, hogy gazdatiszt állások betöltésére esetén a bizonyítványt az egyesület állásközvetítő osztályára igénybe venni sziveskedjenek.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőgazdatisztek Országos Egyesülete Előnöke.

Betöltendő állás

Keresünk megbízható, gazdálkodókat, kik hajlandók kizárólagosan vagy csak melléleg felkészülésként az állásbiztosítást egyik fontos ágának bevezetésével foglalkozni. Mi ugyanis biztosítunk tenyészbikákat, tenyészteheneket, tenyészborjakat, versenytovábbakat, géteket, csodőrböket, tenyészkanakákat, csikókat, továbbá vadász-, hirtó-, hátsú- és katonatiszt lovakat. Díjazásunk jutalmakból és későbbi átalány vagy fix fizetésből áll. **MINYERVA magyar biztosító részvénytársaság**, Budapest, V., Eötvös-ter 2. Telefon: 172-91. 3856

Szeszfőző kerestetik 720 hektáros területre modern gyárba. Ajánlatok kor, vállas, családi állapot, eddigi szorgalmat, fizetés igényét megjelölésével **Bereza Sándor Csabrendek** címre. Okmányokat, másolatokat nem küldünk. 4131

Két gazdasági irnokot kerestünk, egyiket azonnali belépésre tisztségi, másikat június 15-én belépésre raktári uradalmunk részére. Javaldalmaza havi 44 korona késszép, továbbá szabad lakás, fűtés, világítás és teljes ellátás, mosáson kívül. Ajánlatokat a raktári uradalom intézőségéhez **Rékóczy Sándor** megye küldendők. 4178

Mérlegképes író, nő könyvelő keresek június belépésre, kis igényű, kizárólag a téren működő külföldi ajánlatot bizonyítványokkal, belépésre, fizetés megjelölésével **Tiszvári gazdaság**nak. 4144

Nős, kiscsaládú, szerény igényű, magyar-német levelezésben jártas számtartó kerestetik azonnali belépésre. Ajánlatok **Dr. Stammberger S.** ügyvéd úrhoz, Budapest, Kálmán-ú. 15. Intézőndők. 4147

Kertészt keresek egyes, józan, keresztény, nő ember azonnali belépésre nógárdai megyei birtokomra. Jelenkezint lehet megbecsülés végett személyesen, vagy írásban. **Dr. Baross János**, Budapest, Főherceg-Sándor-ú. 27. 4188

Ispán kerestetik június hónapban való belépésre Haraszti Sándor gerendási gazdaságában nős, értelmes és kulcsári teendőkben jártas egyének külföldi bizonyítványokkal fellelhető pályázókat **Mandel József** intézőndő címére Pta Gerendás, u. p. Csánád-Apáca. 4187

Segédtsizt kerestetik azonnali belépésre. Csak szorgalmas, koránkeelő és megbízható fiatalemberek külföldi ajánlatokat bizonyítványokkal és fizetési igényekkel, melyek vissza nem küldetnek **Mélyvölgyi gazdaság**, Nagyerkény, Fejér megye. 4211

Egy egyes, erélyes gazdasági irnok, ki a könyvelésben jártas, a horvát nyelvet szőben, a német nyelvet szőben és írásban tökéletesen bírja, egy borsalm nagybirtok részére keresetnek. Magyarul is tudós előnyben részesülök. Ajánlatok bizonyítványokkal, valamint a fizetési igények megjelölésével a **Magyar Gazdatisztek és Erdőgazdatisztek Országos Egyesülete** címére. (Utánnyomás nem járhatik). 4205

Nagyobb gazdaságba 100 korona kezdőfizetés, szabad lakás, fűtés és világítás **Kulcsár** kerestetik. Csak jó képzésű és több évi gyakorlatl bíró reflektánsok ajánlatot vétetnek tekintve. Ajánlatok az eddigi tevékenység megjelölésével **Kaufmann Ede, Lonszecz** kéretnek. Eredeti bizonyítványok beküldése mellőzendő, bizonyítványok másolatát nem küldetnek vissza. 4212

Szakképzett, jó praktikus, piacemester melletti belépésre kerestetik Pályázók folyamodványt, bizonyítványokkal, mely vissza nem küldetnek, fizetési igény megjelöléssel nyújtsák be **bárc Gutmann László uradalmi intézőség** címre, Pakod (Zala megye). 4210

Segédtsizt, ki földmívelési iskolát végzett és néhány évi gyakorlatl bír, június 1-én való belépésre felvétetik. Ajánlatok bizonyítványokkal **Halogh László, Budapest, Andrásy-ut 9.** Intézőndők. 4209

Ispán kerestetik július 1-re Kassa vidékén fekvő bér gazdaságba. Megkivántatik a gazdasági ismeretekben való teljes jártasság, több évi gyakorlat, erélyes fellépés és jó nyelvi bírása. Kiscsaládú pályázók előnyben részesülök. Pályázatok okmányokkal, melyek vissza nem küldetnek, követező címre küldendők: **Gazdasági Intézőség Csomposzta**, u. p. Nagyráda, Abony megye. 4208

Azonnali belépésre kerestünk egy gazdasági akadémista végzet, vagy szakképzett segédtsiztet. Kezdőfizetés évi 480 korona és teljes ellátás. Ajánlatok bizonyítványokkal **Székely György, Esztergom** megye küldendők. 4207

Kisegítő gyakorlati állás betöltendő be a Ngs. **Háfi Pataj József** ur házában (Szabolcs m. gazdaságában). Fizetés havi 60 korona és teljes ellátás. Állás május 10-én elfoglalandó. Kérvények főtí címre kéretnek. 4121

Gőzeképezés kerestetik ngs. Beck Géza ur taktakénti gazdaságában július 1-iki belépéssel. Éves állás; bizonyítványokkal a fizetés megjelölésével a **ts. taktakénti intézőséghez**, u. p. **Taktakénti**, Szabolcs m. címre küldendők. 4236

Állást Keresők

Szeszfőző, aki a szeszfőzői tanulmányokat Kassán végezte, ezenkívül lokomobil és szeszykárban óhajtaná állást elnyerni. A családot is elvállalja. 28 éves, román kat., nős. Cím: K. P. szeszfőző, Hercegszentszántmárton, u. p. Német-Márok, Baranya m. 4199

A gróf Esterházy-féle földmívelési iskolát június végén több, részben a katonasorozáson már túllevő növendék végzi, kiknek egy része felesleges is. Mindannyi egyszerű földmívelés minden ágában jártas. Ezeket igénybe venni óhajtok forduljanak a **bér megjelölésével** az iskola igazgatóságához **Csákvarra**. 3997

Szeszygárvezetői tanfolyamot végzett, szerény igényű, nőtel fiatal ember állást keres, gazdaságban és irodai teendőkben is teljesen jártas. Címre a kiadóhivatalban. 4196

Intézői állást keres 37 éves, r. kath., nős, gyermektelen, több nyelvet beszélő, herkulusi erővel és vakmerő bátorsággal **pedás rendet teremtendő, józan életét egyén. Kötő gazda hírében áll** most is évek óta magánul uradalomnak intézője s ezen állást csak az esetben hagyja el, ha fárdatlan szorgalma és becsületessége folytán olyan állást kaphat, ahol jövője nemillig biztosítva lenne. Ajánlatokat **„Kötő gazda”** jelleg alatt e lap kiadóhivatalába kér. 3937

Birtokkezelést vállalnék **hasznosítani** néhány szűk földnyit erélyes, erélyes, nőtel, amelyen a Pesti Hírlap márc. 26. számában megjelent cikkem alapján amerikai rendszerű ipari tyuktenyésztést létesíthetnék. **Baross Kálmán**, Budapest, Osizop-u. 7. 4108

Gazdatiszt állást keres 34 éves, nőtel, okleveles gazdasági 11 évi dunnátnál grófi uradalomban volt alkalmazva. Gazdaság minden ágában jártas, egy elméletlő, mint gyakorlatilag. Ajánlatokat **„Okleveles gazda”** címen a kiadóhivatalba küldjék. 4168

Kezelői, vagy szakszókészítőt keresek több évi gyakorlatl, okleveles keresztény gazda, ki jelenleg fejérmegyei intenzív gazdaságot kezel, teljes jártassággal bírja az összes kultúránövények termesztését, u. m. káliszások, cukorrépa, dohány, és más kereskedelmi növények; szeszygártás, valamint állattenyésztést és tejgazdaságot. Továbbá jártas irodai teendőkben, egyszerű és kelendő könyvvezetésben. Állásom lakóhelyem miatt szándékom megváltoztatni. Szives megkereséseket gazdai címen **Pettend, Fejér m.** kérek. 4170

Szeszfőző, református, 31 éves, nőtel, gyakorlatl bíró és az 1910. évi kassai m. kir. akadémián 10 hetes szeszfőzői tanfolyamot végzett és stabilképezéssel vizsgázó bíró egyén állást keres bármikori belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 4175

Uradalmi ellenőr, gyakorlatl vizsgát tett, földmívelés és tejjgazdasági szakiskolát végzett, nagyobb dunnátnál uradalomban szolgált 14 évi gyakorlatl, szerény igényűvel gazdatiszt állást keres október havi belépésre. Szives megkereséseket kér a kiadóhivatalba **„D. P. F.”** jellegre. 4169

Földmívelőiskolát végzett, szűk földnyit keresek, akik szűk földnyit és neveléssel fel. 25 éves, nőtel, a gazdaságban jártas, ugyszintén a tejjkezelésben is. A katonai szolgáltnak eleget tett; irnok, gyakorlati, kulcsári, vagy okleveles gazdasági állást keres uradalomban. Cím Rimaszombati István, Lőcsé, Uj-út 20. Szepes megye. 4173

Keszthelyi gazd. akadémiát elvégzett, 25 éves, 1 évi praktissal bíró róm. kath. most is alkalmazásban lévő segédtsiztet, azonnali belépéssel állást keres. Szives megkereséseket B. I. intéző címére Nagy-Németegyháza, Bicske, kéretnek. 4184

24 éves fiatal ember, földmívelés-vinészkezelő iskolát kitűnő sikerrel végzett, három évi gyakorlatl, oly állást keres, ahol jövője biztosított lenne. Katonai kötelezettségnek eleget tett; kettős fizetésű gazdaság kezelését is elvállalja. Szives megkereséseket fizetési igények megjelölésével **Szpitváry György Pagony**, Nógrád m. kéretnek. 4174

Gazdasági gyakorlati vagy hasonló állást keres azonnali belépésre szűk fiatalember, földbirtokos fia, katonai szolgáltnak, reáliskolai érettségivel bírja és végezte a lipcsei egyetemet diplomával. 14 évi gyakorlatl, bírja egy szővel mint írásban a német, cseh, horvát és francia nyelvet. Szives megkereséseket német nyelven „X. Y. Z.” jelleggel kéretnek **Antonien-Burgau, J. Aubrecht**, Prag-Graben 2. 4204

A hódmezővásárhelyi m. kir. földmívelőiskola két éves tanulmányát fejezte évi augusztus hó végén több oly, részben már katonakötelezettségének eleget tett fiatal ember végzi, kiket az igazgatóság mint botos-ispánok, gazdákat, gazdasági segédteket és munkafelügyelőket felfogadásra legméglegben ajánlhat. Ezen ajánlatot annyal is inkább figyelemre méltó, mert az igazgatóság szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy tanulói közül csak mindenképp megbízható, teljesen erélyes, becsületes, törekvő és szorgalmas fiatalok kerüljenek felvételre. Szives megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóságtól. 4177

Gazdaságban ajánlkozók 38 éves, nőtel, 3 évi gyakorlatl bíró erélyes, koránkeelő, fáradságot nem ismerő, gazdasági, kulcsári, vagy esetleg botos-ispánok, azonnali belépéssel. Cím: **Lábancz Imre** Karozag, 1890. sz. Jásznagykúcszónok megye. 4182

Földmívelőiskolát végzett, gyakorlatl bíró, ev. ref. vallású, 20 éves, csak magyarul beszélő, erélyes, megbízható, szorgalmas irnok, kulcsári, esetleg ellenőr állást keres azonnali belépésre. Cím: **Szilágyi Lőrincz** Karozag, 1895. sz. Jásznagykúcszónok megye. 4180

Perfekt, mérlegképes könyvelő, magyar és német nyelven, kiváló számtartó, több évi gyakorlatl, nőtel, 29 éves, jelenleg felmondással állásban egy nagyobb gazdaságban; beszél földi és románul is, július 1-ére, előbb vagy későbbre is állást változtatni óhajta. — Fizetési igénye 2400 korona és teljes ellátás, vagy konvenzió. Szives megkereséseket **„elsőrangú hivatalba”** alatt e lap kiadóhivatalába kér. 4198

Gazdasági tanintézetet végzett, 18 éves, gyakorlatl bíró, 5 évi nagy uradalomban szolgált gyakorlatl bíró, a gazdaság minden ágában, cukorrépa-termesztéshez, tehénészt, hizlalás stb., gazdasági könyvek vezetésében teljes jártassággal rendelkezem. Szives megkereséseket **Lipták György**, Békéscsaba, Erzsébethely, malomház. 4222

Ispáni, segédtsizt, könyvelő állást keres, 21 éves, nőtel, ref., szorgalmas, józanéletű, teljesen megbízható, szakképzett egyén. Jártas a mezőgazdasági és szeszygártásban, szűk földnyit és könyvtárlásban. Cím: **Borbély Sándor**, Békéscsaba postarostante. 4197

Földmívelőiskolát végzett fiatalember, némi gyakorlatl, a nyári vagyis június, július és augusztus hónapokra megjelölt állást keres. Szives megkereséseket a fizetési igények megjelölésével **Csalányi Rezső** tartalékos őrmester állásában, Nagykárolyba küldendők. 4201

Kertész alkalmazást keres művelési területen, konyhaikezelést, valamint falkokkezelést. Szives ajánlatokat **„Kertész”** jelleg alatt postarostante, Pest-Szt.-Lőrincz. 4203

Egy földmívelőiskolát végzett, katonakötelezettségének már eleget tett, gyakorlatl bíró, nőtel fiatalember, ki egyszerűn szakképzett győző, konyhai- és virágkertetés, szerényebb igényű közölt megjelölt állást keres. Állását a fel-fogadástkövetőphárht mulafoglalhatjassak el, amennyiben most is állásban van. Címre: **Panyik István**, Szentés. Vásárhelyi-ú. 56. szám. 4202

Földmívelőiskolát végzett, 28 éves, nőtel, győző, katonakötelezettségének eleget tett, gyakorlatl bíró, nőtel fiatalember, ki egyszerűn szakképzett győző, konyhai- és virágkertetés, szerényebb igényű közölt megjelölt állást keres. Állását a fel-fogadástkövetőphárht mulafoglalhatjassak el, amennyiben most is állásban van. Címre: **Panyik István**, Szentés. Vásárhelyi-ú. 56. szám. 4202

Földmívelőiskolát végzett, 28 éves, nőtel, győző, katonakötelezettségének eleget tett, gyakorlatl bíró, nőtel fiatalember, ki egyszerűn szakképzett győző, konyhai- és virágkertetés, szerényebb igényű közölt megjelölt állást keres. Állását a fel-fogadástkövetőphárht mulafoglalhatjassak el, amennyiben most is állásban van. Címre: **Panyik István**, Szentés. Vásárhelyi-ú. 56. szám. 4202

Földmívelőiskolát végzett, 28 éves, nőtel, győző, katonakötelezettségének eleget tett, gyakorlatl bíró, nőtel fiatalember, ki egyszerűn szakképzett győző, konyhai- és virágkertetés, szerényebb igényű közölt megjelölt állást keres. Állását a fel-fogadástkövetőphárht mulafoglalhatjassak el, amennyiben most is állásban van. Címre: **Panyik István**, Szentés. Vásárhelyi-ú. 56. szám. 4202

Földmívelőiskolát teljesen végzet, 1 évi gyakorlatl bíró 20 éves, nőtel keresztény, szerény feltételek mellett azonnali belépésre gyakorlati, irnokai vagy ehhez hasonló állást keres. Beszél magyarul és románul. Cím a kiadóhivatalban. 4206

Ispáni vagy hasonló állást keres azonnali belépésre, tanintézetet végzett, 2 éven gróf Teleki Arvód drassói jelenleg is nagy uradalomban van. Nőtlen, beszél magyarul és románul. Cím: **Gy. M. Kolozsvár**, Gazdasági akadémia. 4224

Adai földmívelőiskolát kitűnően felfogadást nem ismerő, koránkeelő, józan, rendszeres, románul érő egyén, jártas a földi és belső gazdaság összes ágában, szűk földnyit és irodai munkákban 12 évi gyakorlatl, jó bizonyítványokkal június 1-ére megjelölt állást keres. Cím: **G. J. Ispán**, Alsómátyosváradja, Gyulafehérvár mellett. 4226

Szakácsnő, inas házaspár mellett, helyet keresnek melletti belépésre, esetleg kúcsárnak is, jó bizonyítványokkal. Cím: **Urasági Inasnak**, Veszprém, Miatyánk-u. 12. sz. 4225

Szülő és borkezelő, nős, 29 éves, tevékeny munkásságot és szakismeretemet felajánló állandó állásba. „Miklós” Csoma poste restante. 4213

Segédtsizt, irnok állást keres, 23 éves, r. kath., katonai kötelezettségének eleget tett, felső kereskedelmi iskolát végzett, gyakorlatl bíró, cukorrépa, dohánytermesztésben jártas fiatalember, azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 4223

Kulcsári, felügyelő, gazdasági állást keres, 29 éves nős, 6 évi hiv. kiscsaládú egyén, 5 évi nagy uradalomban szolgált gyakorlatl bíró, a gazdaság minden ágában, cukorrépa-termesztéshez, tehénészt, hizlalás stb., gazdasági könyvek vezetésében teljes jártassággal rendelkezem. Szives megkereséseket **Lipták György**, Békéscsaba, Erzsébethely, malomház. 4222

Több évi gyakorlatl bíró, jelenleg is 5 évi állásban, keresztény szeszfőző és tökéletes gépész, nős, szeszygártással és pécsi állás keres. Cím a kiadóhivatalban. 4221

Földmívelőiskolát végzett, 25 éves, nőtel, 19 éves gyakorlatl bíró, a gazdaság minden ágában, cukorrépa-termesztéshez, tehénészt, hizlalás stb., gazdasági könyvek vezetésében teljes jártassággal rendelkezem. Szives megkereséseket **Lipták György**, Békéscsaba, Erzsébethely, malomház. 4222

Földmívelőiskolát és négy gyakorlatl bíró, 21 éves, nőtel fiatalember, földmívelő szűk földnyit, bármikori belépésre, gazdaságban megjelölt alkalmazást keres. Címre **Varga Sándor**, Hódmezővásárhely, Makkói-utca 10. sz. 4219

Házvezetőnek ajánlkozók fiatal nős, Borsos bizonyítványokkal, ki a házvezetésben teljesen jártas. Cím: Budapest, Vig-utca 4. ajtó 2. 4231

Földmívelőiskolát végzett, 28 éves, nőtel, győző, katonakötelezettségének eleget tett, gyakorlatl bíró, nőtel fiatalember, ki egyszerűn szakképzett győző, konyhai- és virágkertetés, szerényebb igényű közölt megjelölt állást keres. Állását a fel-fogadástkövetőphárht mulafoglalhatjassak el, amennyiben most is állásban van. Címre: **Panyik István**, Szentés. Vásárhelyi-ú. 56. szám. 4202

Földmívelőiskolát végzett, 28 éves, nőtel, győző, katonakötelezettségének eleget tett, gyakorlatl bíró, nőtel fiatalember, ki egyszerűn szakképzett győző, konyhai- és virágkertetés, szerényebb igényű közölt megjelölt állást keres. Állását a fel-fogadástkövetőphárht mulafoglalhatjassak el, amennyiben most is állásban van. Címre: **Panyik István**, Szentés. Vásárhelyi-ú. 56. szám. 4202

Földmívelőiskolát végzett, 28 éves, nőtel, győző, katonakötelezettségének eleget tett, gyakorlatl bíró, nőtel fiatalember, ki egyszerűn szakképzett győző, konyhai- és virágkertetés, szerényebb igényű közölt megjelölt állást keres. Állását a fel-fogadástkövetőphárht mulafoglalhatjassak el, amennyiben most is állásban van. Címre: **Panyik István**, Szentés. Vásárhelyi-ú. 56. szám. 4202

400—1200 holdig terjedő zelt birtok vezetését szerény igényű mellett elvállalja, 5 évi praktissal rendelkező, kitűnően vizsgázott fiatalember. Cím a kiadóhivatalban. 4232

Ispáni, vagy ehhez hasonló állást keres azonnali belépésre, vagy esetleg nyári időnyre is, egy 32 éves, ev. ref. vall., földmívelőiskolát végzett egyén, a gazdaság minden ágában és irodai teendőkben teljes jártassággal bír, minden tekintetben kifogástalan és megbízható, józan életű gazda. Szives megkereséseket **Kor Farkas** Andráss Karozag, Kigyó-utca 737, Szolnok megye. 4230

Gépész állást keres uradalomban, azonnali vagy későbbi belépésre; géplakatos, ki a kovácsmunkát és gépkezelést is érti, esetleg nyári csaplóra is ajánlkozók. Cím: **Talpai Andráss**, Kiszombor. 4228

Állatok

SOVÁNY ÉS HIZOTT sertéseket legjobban értékesít és beszeres **BAUER B. GYULA** sertésbirtományos **Epest, VIII., Rákóczi-ut 73.** TELEFON 79—41. Minden felvásárlás díjtalanul szakszerű adatik.

Mezőhegyesi mén, 170 % magas, erős csontozatú, teljesen hímű, 7 éves, szép járásu, eladó. Bővebbet Nagy-Maszanlaci gazdaság, Nagy-Maszanlaci, u. posta Bastáji, Pócsa-mege. 4073

Hires zala asztali és tenyészteheneket szállít Fischer Izidor Zalagersegen. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 4133

100 darab 15—18 hónapos fiatalok, szép irányú fajszűköt megvételre keresek. Ertesítést a kor, súly és ár megjelölésével e címen kérek: **Szinyogh Szabolcs** Esztár, u. p. Pócsa. 4148

2 pár fiatal, igen jól járó 16 eladó, 2 Kőber-féle új kocsis is. Bővebb felvilágosítást ad **H. Brázy Kálmán** Pellérd, Baranya megye. 4149

Fajtszta bernáthegyi kutyakölykök 8 hetes korban 40 koronáért eladó. Pócsa Ferenc urad. intézőndő Pusztajózsef-utca utolsó posta Szarvas Békés megye. 4156

Eladó egy pár szép, teljesen hibátlan, szép járású, világgos piřípíz koca, kanca és hordó 6 és 8 évesek, 15-1 markosok, nagyon megbízható és igen gyorsak. Melyek mind-egyike nyereg alatt is használható. Árát 600 forint. Ugyancsak eladó egy 153 markos, 9 éves, teljesen lovagolt kanca párja, vagy gyermekek, mint nők részére teljesen megbízható. Kocsiban is nagyon gyors, árát 350 forint. **Szentes Gyula** földbirtokosnál Balaton-Ederics. 4163

Hertelendy Ferenc kesemű gazdaságában eladó **berni májusi születésű** tenyészkepes **bikák** kiváló példányok 600—800 korona. **Budacsny borvidéki** borok 1908-iki kitűnő asztali, 40, **peccsenybor** 45, **Operto vörös** prima 50, 1909-iki **Budacsny rizling** 44, **Muskotály** 90 fillér literre. 4158

H. P. berni pirosasza tehénészt, 11. P. tehénészt, mint eladásra kerül 20 ár év felől, 10 ár év alatti rendkívül szép aszóborjú, közte 2 ár év felől bika. Értekezés **Weisz Benőné**, Győr. Telefon 432. 4162

Berkhirci kénok importált tenyészteheneket apádól kitűnően forrasztott kaphatók **Purghy László** soronjai gazdaságában. Posta Sofronya, Arad megye. 4188

Alapított 1850-ben.

EREDETI

FOWLER-féle GŐZEKÉK

páratlanok

munkafeljesztésben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomással szemben

Vészen átment többször díjazott kiváló minőségű, szőke, 1 1/2 éves

tenyészkánok

eladók Schvarcz Márton és Fried Ignác czirkói gazdaságában, u. p. Kót (Bihar megye). 5549

Kartellen kívüli szuperfoszfátot, thomassalakot,

stassfurti kálisót és kainitot, chilisalétromot, csontlisztet legjutányosabb árban teljes garanciával szállít

Országos Gazdasági Bank R.-T.

BUDAPEST, FÜRDŐ-UTCZA 10. SZ.

Bérlevelek magyar, német és tót szöveggel állandóan raktáron vannak a „PATRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Szőlő-kötözőfonál a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nádor-u. 31—33. sz. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvaköltöző intézet. Manillazsinegek, kévekötelek, lópokróczok.** Tessék ajánlatot kérni!

MAGYAR SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

vasöntöde, gép- és rézműgyár, Budapest, V. Csáklya-utca 3.

Specziál- szeszgyárak és szeszfinomítók
gépgyár: élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak } teljes gépészeti berendezése.

Atalakit meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. ♥♥ Nagy állami érem. ♥♥ Legnagyobb kitüntetés.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Sürgönyezim: „Szivattyár Budapest”. Telefonszám: 72-08. vagy 72-09. Alapított: 1858. évben.

Gyártott fecskendők száma: 17.000.

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., Váci-ut 69. sz.

Gőzgépek, légszűrők, vacuumszivattyúk, keretfűrészek, Gőzkazánok, tartányok, előmelegítők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegecselt oszlopok, Vas- és fémöntvények. Vasúti fordítóköröngök. Mindennemű forgó- és futódaruk kézi és villamos hajtásra. Rostélyvasak acélezott felületű I. Közőművek.

Szivattyúk, Tűzfecskendők.

Tüztöltéségi segédeszközök és szerek. Köztisztasági eszközök. Közegészségügyi szerek. Különlegességgel gyártmányok: Centrifugál- és turbínaszivattyúk minden emelőmagasságra, a legnagyobb teljesítményig, kitűnő hatásfokkal! Normális szivattyú-típusok állandóan készleten!

BORSARI és TSA BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31. SZÁM.

CZEMENTHORDÓK ÜVEGBÉLÉSEL. ■■■ 1,500.000 HL. MÁR ÜZEMBEN.

Kitűnők: bor, szesz, olaj, petróleum stb. RAKTÁROZÁSÁRA. 5411

Prospektus, költségjegyzék, látogatás díjmentes.

Vidéki képviselet Versecz, Pancsova és Fehértemplom vidékére: **FIERZ E., VERSECZ.**

Rambouillet törzsnyáj, Perutz.

A koseladás márczius elején megkezdődött. Nagy gyapjuju, ráncszelőküli állatok, nagy testalkatúak. **Excellenz Franz Graf Thun-Hohenstein'schen Herrschafts-Direction in Perutz, Böhmen.** 5560